

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 357
Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/716)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101-1943/06166

11 . 10 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.10.1985 tarihinde kararlaştırılan «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Vergi sistemleri ile ekonomik ve sosyal yapı ve iktisadi kalkınma arasında yakın bir münasebet vardır. Bu sebeple ekonomik ve sosyal yapının değişmesine paralel olarak vergi sisteminin de modernleştirilmesi, çağdaşlaşması gerekmektedir.

Ülkemiz ekonomisinin sağlam ve istikrarlı bir yapıya kavuşturulması, para ve maliye politikasının dengeli bir şekilde uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Mali politikanın en etkin aracı vergidir. Dolayısıyla ülkemizin ekonomik ve sosyal şartları göz önüne alınarak kalkınmaya uygun bir vergi sisteminin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi; verginin fiskal fonksiyonu yanında, ekonomik ve sosyal görevleri de vardır. Enflasyonla etkili bir şekilde mücadele edilebilmesi, ekonomide bozulan dengenin tekrar kurulabilmesi, teşebbüs ve üretim gücünün artırılabilmesi ve gereksiz tüketimin kontrol altına alınabilmesi için, verginin etkili bir araç olarak kullanılması mümkün ve gerekli görülmektedir.

Bunun yanında kamu harcamalarının ekonomide bir enflasyonist baskı aracı olmaması için bu harcamaların sağlam kaynaklardan karşılanması gerektiği konusu da büyük önem taşımaktadır.

Bu amaçla toplam 12 vergi kanununda değişiklik yapılarak vergi sisteminin daha basit ve sade bir yapıya kavuşturulması öngörülmüştür.

Getirilen değişikliklerle vergide verim, etkinlik, adalet ve vergi güvenliği ve denetimine ilişkin müesseseler ve kurullar işler hale getirilmekte, vergi kayıp ve kaçakların önlenmesi hedeflenmektedir.

Öte yandan, ekonomideki sürekli gelişme ve değişmeler, vergi sisteminde yer alan parasal hadleri büyük ölçüde aşındırması ve bu hadlerin konuluşundan beklenen gayeler gerçekleştirilmez hale gelmiştir.

Ayrıca, geçmişte vergi kanunlarında yapılan münferit değişiklikler sebebiyle, vergi sisteminin kendi içindeki uyumunu sağlamak amacıyla vergi kanunlarında bazı teknik düzenlemelerin yapılması mecburiyeti doğmuştur.

Bu arada, lokal bir vergi karakterini taşıyan emlak vergisi mahallî idarelere devredilmiştir. Böylece mahallî idarelerin mali açıdan güçlenerek daha iyi hizmet vermeleri hedeflenmiştir.

Vergi sisteminin sağlıklı çalışabilmesi için kayıt ve belge düzeninin vergiyi doğuran olayı iyi kavraması ve vergi kayıp ve kaçakına yol açmayacak bir esasa oturtulması gerekmektedir. Bu Kanunla getirilen değişikliklerle :

1. Vergi uygulamasında kolaylık ve sadelik sağlamak gayesiyle bazı bürokratik işlemler azaltılmak veya birleştirilmek suretiyle kaldırılmıştır.

2. Mükelleflerin vergilerini tam ve eksiksiz olarak zamanında ödemelerini sağlamak gayesiyle gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenleme ile vergisini ödeyen mükellefle vergisini ödemeyen mükellef arasında, vergi ödemeyen lehine teşekkül eden rekabet eşitsizliğinin giderilmesi hedeflenmiştir.

3. Geriye dönük vergi incelemelerinden ziyade, içinde bulunulan dönemin anında ve yaygın bir biçimde, üretimden tüketime kadar denetlenmesi gayesi güdülmüştür. Böylece vergi güvenliğinin temeli olan belge düzeninin eksiksiz bir biçimde uygulanmasını sağlamak mümkün olacaktır.

4. Türk vergi sisteminin birbiriyle çelişen hükümleri ayıklanmış, sistemin bütünlüğü ve uyumu sağlanmıştır.

5. Yukarıda da belirtildiği üzere; kanunlarda yer alan parasal miktarların zaman içinde yıpranması ve aşınmasını önlemek gayesiyle Anayasamızın belirlediği çerçevede Bakanlar Kuruluna belli yetkilerin verilmesi sağlanmıştır. Böylece vergi sisteminin ekonomiyi daha iyi kavraması öngörülmüştür.

Özet olarak getirilen düzenlemelerle, vergi sistemi niz daha basit, anlaşılır, uygulanabilir ve sosyal adaleti sağlar bir yapıya kavuşturulmuş ve mükelleflerin vergi ile ilgili ödevlerini zamanında eksiksiz olarak yerine getirmeleri teşvik edilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yapılan değişikliklerin madde gerekçeleri.

1. Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesine yapılan bu ilave ile belge düzenine uymadıklarından veya vergi ziyanına sebep olunarak haklarında yapılmış bulunan tarhiyata ilişkin vergi ve cezanın kesinleşmiş olması halinde bu duruma sebebiyet veren mükellef veya vergi sorumlularının basın ve T.R.T. kanalı ile ilan edilecekleri ve bu hususun vergi mahremiyeti kapsamına girmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Yeni getirilmekte olan bu uygulamanın mükellefler ve vergi sorumluları üzerinde psikolojik etki yapacağı dolayısıyla vergi kaçığının önlenmesi için etkin bir araç olacağı düşünülmüştür.

2. Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesine eklenen bu fıkra ile, kesilen vergilerin (stopaj) ve tahsil edilen Katma Deler Vergilerinin mutlaka vergi dairesine yatırılması amaçlanmıştır. Vergiyi kestiği halde veya tahsil ettiği halde vergi dairesine yatırmayanları zorlamak ve bu görevlerini yerine getirmelerini sağlamak için, alım satım taraf olanlar ve hizmetten yararlananlar müteselsilen sorumlu tutularak, gerçek yükümlününün bu görevini yapması sağlanmış olacaktır. Örneğini Tüccardan ziraat ürünü satın alan bir sanayici, toptancı veya ihracatçı bu ziraat ürününe ait stopajın yapıp yapılmadığını, yapılmışsa vergi dairesine yatırıp yatırmadığını araştırarak ve mutlaka yatırılmasını sağlayacaktır. Aksi takdirde bu verginin yatırılmamasından müteselsilen sorumlu olacaktır. Katma Değer Vergisinin yatırılıp yatırılmadığından taraflar sorumlu tutulmasında da aynı durum sözkonusu olduğundan, Devlet adına tahsil edilen vergiler mutlaka ve gününde ilgili vergi dairesine yatırılmış olacaktır.

Ancak, maddede belirtilen müteselsilen sorumluluk mal üreten çiftçiler ile nihai tüketiciler için sözkonusu değildir. Ziraat ürünü alımı ile uğraşan ziraat ürününe stopajı varmış olan bir kısım mükellefler ile Katma Değer Vergisi Kanunu ile Katma Değer Vergisi tahsil edip vergi dairesine yatırmak zorunda olan bir kısım mükellefler, bu yükümlülüklerini yerine getirmemek amacı ile birtakım paravan firmalar kurmaktadır. Bu firmalar alım ve satım aracılık eder durumda gözükmekte olup, uhdelerinde önemli vergi birikmesine karşılık bu vergileri süresi içinde vergi dairesine yatırmamakta ve bilahare ortaldan kaybolmaktadır. Herhangi bir mal varlığı bulunmayan bu firmaların vergi borcu tahsil edilememektedir. Sözkonusu firmaların çoğu kez vergi kaçırma amacıyla büyük alıcılar tarafından kurulmaktadır.

Büyük şikayetlere yol açan bu davranışlar önemli sayıda çiftçi ile çok sayıda katma değer vergisi ödeyicisi kitlelerinin mağdur olmasına yol açmaktadır. Bu tür paravan şirket kurulmamasının önlenmesi ve cazibesinin azaltılması amacıyla bu maddenin düzenlenmesi gerekli görülmüştür.

Bu sorumluluğu yerine getirmeyenlerin cezai müeyyidesi, genel hükümlere tabi olacaktır.

Ayrıca, bu fıkrada belirtilen hükümlerle, müteselsil sorumluluğun sınırları şartları ile diğer usul ve esasları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmiştir.

3. Ülkemizde bazı ürünler destekleme alımına tabi olup, bunların fiyatı Resmî Kuruluşlar veya kooperatif birliklerince tespit edilmektedir. Bu ürünlerin (hububat, pamuk, tütün, fındık, çay, üzüm gibi.) ülke ekonomisindeki önemi büyük olup, dolayısıyla vergi gelirleri açısından da ziraat gelirindeki payları büyük olmaktadır.

Ziraat kazanç ölçüleri anılan Kanununun 49 uncu maddesinde belirtildiği üzere üç yıl için tespit edilmiştir. Ülkemizin doğal koşulları karşısında ortalama verim bu süre içinde pek fazla değişiklik göstermemektedir. (yangın, su baskını gibi doğal afetler nedeniyle ortaya çıkan olumsuz etkiler hariç) Ancak ortalama satış fiyatı konusunda aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Özellikle enflasyon dikkate alındığında destekleme fiyatlarının değil üç yıl, aynı yıl içinde iki ve hatta üç defa değiştirilmesi durumuyla karşılaşılacaktır.

Bu nedenlerle etkin ve adil bir vergileme amacıyla fiyatları Resmî Kuruluş veya Tarım Satış Kooperatif Birliklerince tayin olunan ürünler için ilân edilen en son fiyatların (ek fiyat farkı ödemeleri dahil) esas alınması öngörülmüştür.

4. Arazinin de asgari değer kapsamına alınması sebebiyle mükerrer 49 uncu maddenin (b) ve (d) fıkraları değiştirilerek bu hususla ilgili teknik düzenlemeler yapılmıştır.

5. Emlak Vergisinin belediyelere devri dolayısıyla, Maliye ve Gümrük Bakanlığına bağlı takdir komisyonları devre dışı bırakılarak arsa ve arazi birim değer takdiri için yeni ve geçici takdir komisyonları kurulmaktadır.

6. Yeni kurulan takdir komisyonlarının görevleri belirtilmektedir.

7. Yeni kurulan takdir komisyonlarının yetkileri belirtilmektedir.

8. Bu fıkra ile Kanununun 112 nci maddesi topluca değiştirilmiş olmakla beraber, esas değişiklik 3 üncü bent hükmünde yapılmış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, yürürlükteki Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre, bevana davanarak tarh edilen vergilerin tahsilindeki gecikmeler ve ayrıca ikmalen, resen ve idarece tarh edilip tahsil edilebilir hale gelen ve zamanında ödenmeyen vergiler için, ödenmesi lazım gelen tarihten itibaren gecikme zammı uygulanmaktadır.

Ancak, ikmalen, resen ve idarece tarh edilen vergilerin ait olduğu dönemin, normal ödeme zamanından, yapılan yeni tarhiyatın tahakkuk tarihine kadar geçen devre için herhangi bir zam veya faiz uygulanması yapılmamaktadır.

Bu Kanununun 112 nci maddesinin 3 üncü bent hükmünde yapılan değişiklikle, zamanında beyan edilme-yip sonradan ikmalen, resen veya idarece tarh edilen vergilerin;

Yargı organlarında dava konusu yapılmaksızın kesinleşmesi halinde, kendi vergi kanunlarında belirtilen ve tarhiyatın ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden itibaren, son yapılan tarhiyatın tahakkuk tarihine kadar;

Dava konusu yapılan vergilerin ödeme yapılmamış kısmına, kendi vergi kanunlarında belirtilen ve tarhiyatın ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden itibaren yargı organı kararının tebliğ tarihine kadar;

Uzlaşımak suretiyle kesinleşen vergilerde de, uzlaşım vergi miktarına, tarhiyatın ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden, uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihine kadar;

6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında gecikme faizinin uygulanacağı hükmü getirilmektedir.

Bugünkü ekonomik düzeyde her alacak, borç münasebeti faizi gerektirmekte ve alacağın tahsilinde her ne suretle olursa olsun husule gelen gecikmelerde faiz uygulanmaktadır. Vergi alacağının zamanında tahsili, amme hizmetlerinin zamanında görülmesi gibi önemli bir gerekçe arz ettiğinden genellikle alacaklar için uygulanan faiz usulünün sonradan doğan vergi alacağı için de uygulanması haklı bir sebep teşkil eder.

Bilindiği gibi, vergi kanunlarında, verginin normal vadesi vergiyi doğuran olaya bağlı olarak belli edilmiştir. Zira, vergi alacağını meydana getiren vakıa vergiyi doğuran olaydır. Bu itibarla vergiyi doğuran olayın sonradan meydana çıkartılması, diğer bir deyimle vergi alacağının vadesinden sonra tespit edilmesi halinde de, verginin bir Devlet alacağı olarak doğduğunu kabul etmek icabeder.

Böyle olunca, ikmalen, resen ve idarece tarh edilen vergi alacakları için tarhiyat konusu vergiye ait normal vade tarihinden, yeni düzenleme ile belli edilen tarihe kadar faiz uygulanması gerekli olmaktadır. Bu şekilde faiz uygulanmasıyla Devlet alacağının ödenmesindeki gecikmelerin büyük ölçüde önleneceği muhakkaktır.

Bu alacaklar için faiz alınmasını gerektiren diğer en önemli sebep ise, zamanında beyan edilmemek ve ödenmemek suretiyle haksız olarak Devlet parasını uzun süre kullanan ve bu suretle menfaat sağlayan mükellefin mükaflatlandırılmasını önlemektir.

Gerçekten Devlet parasını haksız olarak kullanmak suretiyle kazanç temin eden mükelleften, sözü edilen paranın kullanma karşılığının alınması, hukuk nizamının tabii bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır.

Nitekim, Batı ülkelerinin bazılarında bu nevi vergi alacakları için faiz uygulanması esas benimsenmiş bulunmaktadır.

Tasarının bu maddesiyle yukarıda açıklanan düşünlüş çerçevesinde, ikmalen, resen ve idarece tarh edilen vergiler için bu vergilerin ait olduğu döneme ait normal ödeme vadesinden düzenleme ile yeniden belli edilmiş olan tarihe kadar faiz uygulanması esas getirilmiş bulunmaktadır.

9. Vergi Usul Kanununun 114 üncü maddesine ikinci fıkrayı takiben bir fıkra ilave edilmekte ve mevcut son fıkra hükmünde değiştirilmektedir.

Yeni getirilmekte olan bu hükmün amacı ise şudur. Devlet Planlama Teşkilatı verdiği teşvik belgelerinde bazı özel şartlar öngörmekte (ihracat, sermaye arttırımı gibi..) ve bu şartları ihlal eden yatırımcıların teşvik belgelerini iptal etmektedir. İptal işlemi, mükellefin teşvik nedeniyle ödemediği vergilerin geri alınması sonucunu doğurmaktadır. Ancak, Devlet Planlama Teşkilatınca işletme dönemi için öngörülen özel şartların süresi, yatırımın türüne ve kalkınma plan ve programına göre değişmektedir. Eklenen bu fıkrayla, kamu alacağının zamanlaşımına uğramaması sağlanmış ve zamanlaşımının özel şartların ihlalini izleyen yılın başından itibaren başlaması hususuna açıklık getirilmiştir.

Halen yürürlükteki son fıkrada yapılan değişiklik ise teknik bir düzenleme olup, Damga Vergisi Kanununda yapılmış olan değişiklikler nedeniyle madde metnindeki «Damga resmi» deyimini «Damga vergisi» ne dönüştürülmüştür.

10. İkmalen, resen veya idarece tarh edilen ve 2 500 lira gibi cüzi bir miktar da olan vergi ve cezanın tahsili için yapılacak giderlerin bu alacağı aşması halinde Hazine menfaatinin gözetilmesi amacıyla Kanuna mükerrem 115 inci madde ilave edilmiş bulunmaktadır.

11. Vergi hatalarının düzeltilmesine ilişkin zamanlaşımını belirten 126 ncı maddeye yeni bir bent hükmü ilave edilmektedir.

Kendilerine vergi tarh edilip, posta veya memur eliyle tebliğ edilemediğinden gazete ile ilan edilmek suretiyle tahakkuk ettirilen vergiden mükellefler, 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takip sonucu haberdar olmaktadır.

Yapılan tarhiyatta kısmen veya tamamen hatalı bir işlemin bulunması halinde düzeltilmesi için mükelleflerin dava açma süresi geçmemiş ise vergi mahkemelerinde dava açmaları, süre geçmiş ise vergi dairelerine başvurmaları gerekmektedir. Tebliğ işlemi bizzat kendilerine yapılmadığından, genellikle dava açma süreleri geçmiş olan mükelleflerin vergi mahkemelerinde açtıkları davalar usul yönünden reddedilmekte, vergi dairelerine yaptıkları başvurularda da eğer 5 yıllık düzeltme zamanlaşımı süresi dolmuş ise, düzeltme işlemi yapılmamaktadır.

Maddeye ilave edilen yeni hüküm ile mükelleflerin 5 yıllık düzeltme zamanlaşımı süresi içinde haberdar olamadıkları ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan takip sonunda öğrendikleri hatalı işlemlerin düzeltilmesine imkan tanınmaktadır.

12. Yoklamanın maksadına ilişkin 127 nci madde yeniden düzenlenmiştir. Vergi kanunlarında yapılan değişiklikler yanında Katma Değer Vergisi Kanununda yürürlüğe girmiş olması nedeniyle vergi kaybının önlenmesi için mükellefler nezdinde etkin denetimler yapılması, vergi toplamının bir zorunluluğudur. Denetimlere Vergi Yoklama memurları da katılmaktadır. Ancak Vergi Usul Kanununun 127 nci madde hükmünün eski şekline göre yoklama memurlarının yetkilerinin neler olduğu kesin sınırlarla çizilmemiş olduğundan bu hususa açıklık getirilmektedir.

Yapılan değişiklikle yoklama memurlarına :

Mükelleflerin mal mevcutlarını belirlemek amacıyla fiili envanter yapmak,

Kullanılması zorunlu olan belgelere yönelik, kasa sayımı ile günlük hâsılatı tespit etmek,

Vergi kanunları uyarınca düzenlenmesi icap eden belgelerin usulüne göre düzenlenip düzenlenmediği ile kullanılıp kullanılmadığını, ayrıca vergi kanunları uyarınca tutulması mecburi olan defterler dışında mükellefin gerçek durumunu yansıtan defter kullanıldığının tespiti halinde bunları almak,

Vergilendirmenin kaynağı olan mal akımını kontrol altına almak bakımından nakil vasıtalarını durdurmak, taşıtta bulunması icap eden yolcu listesi, fatura veya sevk irsaliyesi ile taşıma irsaliyelerinin muhtevası ile taşınan yolcu ve malların miktar ve mahiyetlerini, tespit etmek.

Taşıtta sevk irsaliyesi veya faturanın bulunmaması halinde, bu belgelerin ibrazına kadar nakil vasıtalarını trafikten alıkoymak, taşınan malın sahibi belli değilse tespitine kadar malı bekletmek ve muhafaza altına almak,

Yetkisi verilmektedir.

Ancak, yapılacak yoklamaların amacına göre yoklama memurlarına verilen ve yukarıda sayılan yetkilerin hangilerini ne şekilde ve hangi hallerde kullanılabileceğini belli etmek Maliye ve Gümrük Bakanlığının yetkisine bırakılmaktadır.

Ayrıca, yapılan yoklamalar sırasında taşınan malın sahibinin tespit edilememesi halinde bozulmaya ve çürümeye maruz malların derhal, diğerlerinin ise, üç ay sonra Maliye ve Gümrük Bakanlığının belli edeceği, esaslar dahilinde tasfiye edilmesi hükmüne bağlanmıştır.

13/1. Yeminli müşavirlere gerçek ve tüzel kişilerin beyannamelerini mevzuat hükümlerine uygunluğu yönünden tasdik yetkisi verilmektedir.

Yeminli Malî Müşavirlere tanınan beyan tasdik yetkisi önemli bir olgudur. Çünkü, tasdik edilen bir beyanname tasdiğin kapsamı ölçüsünde kamu elemanlarıncâ incelenmiş bir belge olarak kabul edilecektir. Ancak, bu belgelerin hiç incelenmeyeceği anlamında değildir. Çeşitli kanunlarla kamu idaresine tanınan teftiş ve inceleme yetkisi saklıdır. Yeminli Malî Müşavirce tasdik edilmiş bir belge ve buna dayanak teşkil eden kayıtlar her zaman kamu denetimi yapanlarca denetlenebilecektir.

Tasdik yetkisinin verilmesi ve tasdikli bir belgenin incelenmiş olarak kabul edilmesi kamuca yapılan denetimlerin artması denetimlerin yaygınlaştırılması anlamına gelir ki bu da devlet gelirlerinin artması demektir.

Maddenin son fıkrası ile, yeminli müşavirlere, mesleğin konusuna giren ve tasdik ettikleri belgelerle ilgili olarak, idarî mercilerde ve yargı organları nezdinde açıklamalarda bulunma imkânı tanınmıştır.

Bilindiği üzere malî sorunların ekserisi anlaşmazlık konusu olmaktadır. Bu anlaşmazlıkların çözümü; hukuk bilgisinden çok, işletmecilik, muhasebe vergi mevzuatı ve uygulamalarına ilişkin bilgilere sahip olmakla mümkün olabilmektedir. Açıklama bir bakıma yapılan işin hesabını vermek dolayısıyla anlaşmazlıkların çözümüne yardımcı olmaktadır.

Yeminli malî müşavirlerin, yaptıkları tasdiklerden şahsen sorumlu tutuldukları da göz önüne alınırsa, açıklama yapmaları da en doğal hakları olarak görmek gerekir,

Diğer taraftan yeminli Malî Müşavirlerin, Vergi İdaresinin büyük bir yükünü devralacak ve bir nevi kamu hizmeti göreceklidir, kamu görevi devredilen kimselere, yaptıkları işlerin hesabını vermek ve açıklamalarda bulunmak hakkının da verilmesi verilen yetkinin layığı ile kullanılması ve yetki devrinden beklenen faydaların gerçekleşmesi için de zorunludur.

13/2. Yeminli Malî Müşavirlik mesleğinin konusu; Gerçek ve tüzel kişilerin, muhasebe sistemlerini kurmak, geliştirmek, işletmecilik, finans, malî mevzuat ve bunların uygulamaları ile ilgili işlerini düzenlemektir. Bu konularda müşavirlik yapmak, mükelleflerin malî tablolarını ve beyannamelerini ilgili malî mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri ve denetim standartları açısından tasdik etmektir.

Bilindiği üzere, ekonomik gelişmeye paralel olarak, Devletin ekonomik yaşam içindeki görev ve fonksiyonları artmış, bunun doğal sonucu olarak da, vergi gelirlerine duyulan ihtiyaç büyümüştür. Vergi sistemimizde yer alan beyan sistemi içinde en büyük payı oluşturan Gelir, Kurumlar ve Katma Değer Vergileri mil-

yonları bulan vergi mükellefleri ve vergi idaresi arasında yoğun ve karmaşık vergi ilişkilerinin doğmasına neden olmuş, vergi incelemeleri ve denetimlerine duyulan ihtiyaç gün geçtikçe artmıştır.

Diğer taraftan ekonomi içindeki sermaye şirketlerinin sayılarının artması ve yapılarının büyüyip genişlemesi mükelleflerin ve hissedarların şirketlerle olan ilişkilerini karmaşık hale getirmesi dolayısıyla şirketlerin bilanço hesaplarının ciddi şekilde tutulmasını ve denetlenmesini zorunlu kıldığı gibi, bunun herkes tarafından da bilinmesi zaruri hale gelmiştir.

Bir yandan vergi ilişkileri, diğer yandan ticaret ve endüstride meydana gelen gelişmelerin yarattığı malî ve ekonomik sorunlar, öyle büyük ve karmaşık hale gelmiştir ki, değil sade bir yurttaş malî ekonomik konularda yüksek öğrenim görmüş kimseler bile, bu işlerin rahatlıkla üstesinden gelebilme durumunda değildir.

İşte bu nedenlerle, işletmecilik ve vergi konularında yüksek bilgi ve ihtisas sahibi, mükelleflere yardımcı olacak ve idarenin denetim yükünü azaltacak yeni bir mesleğin varlığına gerek duyulmuştur.

Bu maddede meslek mensuplarına verilen tasdik yetkisi ile de, idarece yapılan vergi denetimlerinin yanısıra yeminli müşavirlerce de denetim yaptırılması imkânı getirilmiştir. Yüksek vasıflı ve bilgili kişilere bu hakın verilmesi idarenin inceleme yükünü azaltacağı gibi, mükelleflerin yanlış yapmaktan dolayı ileride yapılacak incelemelerde maruz kalacakları cezalarında önlemiş olacaktır. İnceleme oranının artması ise devlet gelirlerini büyük ölçüde artıracaktır.

Gerek mükellef yönünden gerekse Devlet yönünden büyük faydalar sağlayacak olan yeminli malî müşavirlerin kimler olacağı, bunların görevlerinin kapsamı ve sınırının ne olacağı tasdik ettikleri bir beyanname nedeniyle sorumluluklarının neler olacağı, meslekten hangi hallerde ihraç edileceği, disiplin cezalarının neler olacağı, sınavların nasıl ve kimler tarafından yapılacağı gibi konular ile yeminli malî müşavirliğe ilişkin diğer hususlar, Yeminli Malî Müşavirler Kurulunca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca uygulamaya konacak olan, yönetmeliklerle düzenleneceği bu madde ile hüküm altına alınmıştır.

13/3. Yeminli Malî Müşavirler Kurulunun bir başkan, bir başkanvekili olmak üzere 20 kişiden oluşacağı öngörülmüştür.

Ayrıca, bu kurulun kuruluş, görev, çalışma ve denetim esasları, seçilme usulü ve özlük hakları ile diğer konuların belirlenmesinde yetki Bakanlar Kuruluna tanınmıştır.

14. Bu fıkra ile «Devamlı bilgi vermeye» ilişkin 149 uncu madde hükmü değiştirilmektedir.

Yürürlükteki mevcut madde hükmüne göre sadece Kamu idare ve müesseselerinin yalnızca vergi dairelerine belli fasullarla ve devamlı bilgi vermek mecburiyetindedirler.

Son yıllardaki ekonomik gelişmeye paralel olarak hızlanmış bulunan malî akımından doğan kazançların, mükellef beyanlarına yansıyor yansımadığının diğer bir kontrol aracı da devamlı bilgi verme müessesesidir.

Bu itibarla, yapılmış olan değişiklik ile Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin de gerektiğinde vergi dairesi ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına da devamlı bilgi verme zorunluluğu getirilmiştir.

15. Bildirmelerde süreye ilişkin 168 inci maddenin 1 numaralı bendi değiştirilmektedir.

Yapılan değişiklikle, birinci benitte yer alan işe başlama bildirmelerindeki bir aylık süre yerine işe başlamadan önce bildirme esası getirilmiştir. Bu suretle mükelleflerin, işe başlamalarına rağmen bir ay süre ile çeşitli vergi ile ilgili işlemlerden kaçınmaları ve vergi kaybına sebep olmaları gibi ihtimallerin ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

16. Vergi Usul Kanununun 183 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrası birleştirilerek yeniden düzenlenmiştir.

Yürürlükteki anılan fıkralarda; yevmiye defterinin ciltli ve sahifeleri müteselsil sıra numaralı olacağı, işleri ciltli yevmiye defteri tutulmasına imkân vermeyecek derecede geniş olan büyük malî, sınaî ve ticarî müesseselerin müteharrik yapraklı yevmiye defteri kullanmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade olunabileceği, tutulması mecburî diğer defterler için de aynı müsaadenin verilebileceği hükümleri yer almaktadır.

Son yıllardaki ekonomik ve teknolojik gelişmelere paralel olarak bilgi işlem makinelerinin çok gelişmiş ve yaygın bir uygulama alanı bulmuş olması nedeniyle muhasebe kayıtlarının da bu tür makinelerle tutulması yolunda vergi mükelleflerince yapılan talepler büyük miktarlara ulaşmıştır.

Modern vergiciliğin bir gereği olarak da kabul edilen otomasyon uygulamasının vergi mükelleflerince kolayca uygulanabilmesini sağlamak amacıyla bu konuda Bakanlıktan izin alma mecburiyeti kaldırılmakta ve dileyen mükelleflerin müteharrik yapraklı defter tutabilmelerine imkân sağlanmaktadır.

17. Tasdik zamanına ilişkin 221 inci maddenin 3 numaralı bendi değiştirilmiştir.

Yürürlükteki anılan madde de, yeni işe başlayanların, sınıf değiştirenlerin, vergi muaflığı kalkanların ve yeni bir mükellefiyete girenlerin bu durumlarının meydana geldiği tarihten itibaren bir ay içinde defterlerini tasdik ettirecekleri hükmü yer almaktadır.

Yapılan değişiklikle, yeni işe başlayanlar sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler, işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar ise muafiyetten çıkma tarihinden başlayarak on gün içinde defterlerini tasdik ettirmeleri zorunlu kılınmıştır.

Bu suretle, 10 günlük kayıt nizamı ve günü gününe kayıt yapılacak defterler yönünden kanunda doğan boşluğun giderilmesi ve mükelleflerin Katma Değer Vergisi Kanunu ve diğer vergi kanunlarıyla ilgili işlemlerden kaçınmaları ve vergi kaybına sebep olmaları gibi ihtimallerin ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

18. Vergi Usul Kanununun 223 üncü maddesine birinci fıkrasını takiben eklenen bir fıkra ile tasdik makamına; Vergi Kanunlarına göre mükellefler tarafından tasdiğe getirilen defterleri, Sosyal Güvenlik Kuruluşları mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın tasdik edebilme imkânı sağlanmıştır.

19. 239 uncu maddenin 5 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, «faturanın bulunduğu hallerde ayrıca sevki irsaliyesi aranmaz» hükmü madde metninden çıkarılarak fatura bulunsun veya bulunmasın mal hareketinin mutlaka sevki irsaliyesine bağlanması mecburiyeti getirilmiştir.

Böylece satılan bir mal için düzenlenen sevki irsaliyesinin, aynı neviden bir malın satışında kullanılmaması amaçlanmıştır.

20. 231 inci maddenin beş numaralı bendi değiştirilmiş ve bunu takiben altı numaralı bent eklenmiştir.

Yürürlükteki anılan maddenin beş numaralı bendinde, faturanın malın teslim tarihinden itibaren on gün içinde düzenleneceği hükmü yer almış ancak, mal satışı dışında iş veya hizmet ifası hallerinde fatura düzenleme süresi yönünden bir hüküm yer almamıştır.

Yapılan değişiklikle bir iş yapılması hallerinde de fatura düzenleme süresi mal tesliminde olduğu gibi 10 günlük süreye bağlanmıştır.

Ayrıca, belirtilen süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hükmü konulmak suretiyle uygulanacak müeyyide yönünden konuya açıklık getirilmiştir.

Yeni ihdas edilen 6 numaralı bent ile de, özellikle karışık incelemelerde kolaylık sağlanması, mal ve nakit sirkülasyonunun sıhhatli bir şekilde takip ve kontrol altında tutulması amaçlanmıştır.

21. Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan düzenleme ile Maliye ve Gümrük Bakanlığına, mükellef ve meslek grupları itibariyle muhasebe usul ve esaslarını tespit etme yetkisi tanınmış, bu suretle gerektiğinde tek düzen muhasebe esaslarına göre defter tutturma ve kayıt yaptırma amacı güdülmüştür. Diğer taraftan bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin kullanılması mecburiyetini kaldırma yetkisi de tanınmıştır. Belge düzeninde ve yazar kasalara ilişkin olarak yapılan son düzenlemelerle mal ve nakit hareketi disiplin altına alınmış olduğundan ilerde, bazı defter ve belgelerin, tutulma veya düzenlenmesine ihtiyaç kalmayabileceği göz önüne alınarak bu yetki tanınmıştır.

Ayrıca, Vergi kanunlarının uygulanması ile ilgili olarak levha kullandırma ve asma mecburiyeti getirmeye ve kaldırmaya da Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki tanınmıştır.

22. Reeskont işlemi, vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçların, değerlendirme günündeki gerçek değerlerinin bulunması suretiyle bilançoda yapılan bir düzeltme işlemidir.

Muhasebe ilkelerine uygunluk sağlanması ve uygulamada ortaya çıkan karışıklıkların önlenmesi bakımından, alacak senetlerini reeskonta tabi tutan mükelleflerin borç senetlerini de aynı şekilde işleme tabi tutmalarını zorunlu kılmak üzere 285 inci maddeye bir fıkra eklenmesi gerekli görülmüştür.

23. Vergi Usul Kanununun, kaçakçılık suçu ile ilgili 344 üncü maddesinin birinci fıkrasının 8 numaralı bendinin üçüncü fıkrasına müteakiben bir fıkra eklenmiştir.

Söz konusu fıkra hükmüne göre yıllık beyannamelerde (münferit ve özel beyannameler dahil) 250 000 diğer beyannamelerde 50 000 lirayı geçen verginin haksız yere iadesine sebebiyet verenlere kaçakçılık cezası kesilmek suretiyle haksız yere vergi iadesine sebebiyet verilmesini önlemek amaçlanmıştır.

24. Emlak Alım ve Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergileri daha önce 2588 sayılı Kanunla harca dönüştürülmüş olduğundan, 6 numaralı bent hükmü yeniden düzenlenmiştir.

Bu düzenleme ile de, 1.1.1985 tarihinde yürürlüğe giren Katma Değer Vergisi Kanununda mahsup veya indirimlerinin büyük bir yer tutması nedeniyle mükellefler adına iadeler doğmakta olduğundan, haksız yere vergi iadesine sebebiyet verilmesini önlemek amacıyla yıllık olarak verilmesi gereken beyannamelerde 150 000 diğer beyannamelerde 30 000 lirayı aşan verginin haksız yere iadesine sebebiyet veren mükelleflere vergi ziyai cezalarından ağır kusur cezası kesilmesi uygun görülmüştür.

25. Vergi Usul Kanununun 342 nci maddesinde yapılan değişiklikle Veraset ve İntikal Vergisi beyannameleri dışında diğer beyannameli mükellefiyetler için ek süre kaldırılmış olduğundan, buna paralel olarak da 352 nci maddenin 1 inci derece usulsüzlüklerle ilgili bölümünün 1 inci bent hükmü yeniden düzenlenmiş ve 342 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sürede beyanname verenlere de uygulanması gereken cezanın belirlenmesi amacıyla 10 numaralı bent hükmü eklenmiştir.

Mezkûr kanununun 342 nci maddesinin birinci fıkrasında belirlenen 15 günlük süre içerisinde veraset intikal vergisi beyanname vermeyen mükelleflere kesilecek ceza 352 nci maddenin II nci derece usulsüzlüklere ilişkin 1 numaralı bendinde belirlenmiş bulunmaktadır.

Ayrıca 231 inci maddeye eklenen 6 numaralı bent hükmü ile, fatura düzenlemek zorunda olanlar tarafından fatura düzenlenmesi sırasında müşterinin ad ve soyadı ile bağlı olduğu vengi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumlu olacakları ve fatura düzenleyen istemesi halinde de müşteri kimliğini ve vergi dairesini hesap numarasını gösterir belgeyi ibraz etme zorunluluğu hükme bağlandığından, bu zorunluluğa uymayanlara ceza konusuna açıklık getirilmek üzere de 7 numaralı bent hükmü yeniden düzenlenmiştir.

26. Mükelleflerin vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmelerini ve belge alma ile verme alışkanlığı kazanmalarını sağlamak amacıyla maktu ceza miktarları günün ekonomik koşullarında göz önüne alınmak suretiyle Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesi değiştirilmiş bulunmaktadır. Yapılan değişiklikleri aşağıdaki noktalarda toplamak mümkündür.

1. 1 numaralı bent hükmüne göre: fatura, gider pusulası ve müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzu vermeyen ve almayanlardan her birine, her fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ve serbest meslek makbuzu için beşyüz liradan (Çiftçilerde elli liradan) aşağı olmamak üzere bu meblağın yüzde üçü (Çiftçiler için yüzde biri) nispetinde kesilen özel usulsüzlük cezalarındaki hadler nispet itibarıyla aynı kalır en maktu had 500 liradan 5 000 liraya yükseltilmiştir. (Çiftçilerde 500 liraya)

2. 2 numaralı bent hükmüne istinaden, perakende satış vesikaları ile sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi ve müşteri listesi kullanmak mecburiyetinde olanların bu belgeleri kullanmadıklarının irsaliye ve yolcu listesini ayrıca taşıtta bulunduramadıklarının tespiti halinde, her bir belge için kesilecek 500 liralık özel usulsüzlük cezası 5 000 liraya çıkarılmıştır.

Yukarıdaki belgelere ilişkin olarak kesilecek usulsüzlük cezasının toplamı, her bir tespit için 250 000 lirayı aşmamak üzere 2 500 000 lirayı geçmeyeceği esas getirilmiştir.

3. 3 ve 4 numaralı bent hükümleri tek bent haline dönüştürülmüştür.

Daha önce 3 numaralı bent hükmüne göre, günlük, kasa defteri, günlük perakende satış ve hâsılat defteri ve serbest meslek kazanç defterinin işverende bulundurulmaması veya bu defterlere yazılması gereken işlemlerin günü gününe deftere kayıt edilmemesi veya incelemeye yetkili olanlara ibraz edilmemesi halinde her tespit için kesilen 2 500 liralık ceza haddi 25 000 liraya yükseltilirken, bu defterlerin yoklamaya yetkili olanlara da ibraz zorunluluğu getirilmiş ve önceki 4 numaralı bent hükmünde, Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesinde yazılı esaslara göre levha asmayan mükelleflere her tespit için 5 000 liralık özel usulsüzlük cezası kesilmesi yer almakta iken bu kapsama diğer vergi kanunlarında yazılı esaslara göre levha asmayanlar da alınarak, bu miktar 25 000 liraya çıkartılmıştır.

4. Ayrıca, yeniden konulan 4 numaralı bent hükmü ile, 3100 sayılı Kanun gereğince Ödeme Kaydedici Cihazları kullanmak suretiyle verilmesi gereken fişleri vermeyen veya bedeli gerçek bedelin altında bir

miktar olarak basanlara, mezkûr Kanunun 8 inci maddesinin 1 numaralı bendinde belirlenen 5 kat özel usulsüzlük cezası kaldırılarak, yerine her bir tespit için 5 000 lira özel usulsüzlük cezası kesilmesi esası getirilmiştir.

27. Yeni düzenlenen 354 üncü madde ile, belge düzenine uymadıkları yapılan denetimler sonucu tespit edilen mükelleflerin işyerleri Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre bir hafta kapatılabileceği ve gerektiğinde bu yetkinin mahalline devredilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahallinden maksat ilgili defterdarlığın bağlı olduğu Valilik olup, defterdarlığın teklifi ve Valinin onayı ile işyeri kapatılabilecektir.

Bu hüküm ile, getirilmekte olan uygulamanın mükellefler üzerinde büyük bir psikolojik etki yapacağı, belge kullanma alışkanlığının kazanılacağı dolayısıyla belge düzenine uyulmak suretiyle de gerçek kazançların vergilendirilmesi ve vergi kaçığının önlenmesi bakımından bu madde eklenmiştir.

28. Kaçakçılığa teşebbüs fiillerini belirleyen 358 inci maddede yer alana fatura taşıma irsaliyesi sevk irsaliyesi, gider pusulası ve serbest meslek makbuzuna ilaveten makinali kasaların kayıt ruloları, giriş ve yolcu taşıma biletleri, yolcu listesi, günlük müşteri listesi ve vesikasız mal bulundurulmasını bir hesap dönemi içinde ayrı tarihlerde en az iki defa düzenlememe fiillerinde kaçakçılığa teşebbüs sayılmıştır. Ancak, enaz iki defa düzenlememe fiilinden bu cezanın kesilebilmesi için farklı tarihlerde fatura kesilmediğinin tek tespitte ortaya çıkarılması anlaşılmakta ve Bakanlığımız uygulamasında bu doğrultuda bulunmaktadır.

Ayrıca, 2 numaralı bent ile: 3100 sayılı Kanun gereğince mecbur tutuldukları halde ödeme kaydedici cihazları almayanlar, cihazları bozanlar, bozuk cihazları kullanan veya başkalarının kullanmasına müsaade edenler ile bir hesap dönemi içinde ayrı tarihlerde en az iki defa cihazları kullanmak suretiyle satış fişi vermedikleri tespit edilenler hakkında bu Kanunun 8 inci maddesinin 2 numaralı bendine göre kaçakçılığa teşebbüsün cezası uygulanacağı hükme bağlandığından, buna paralel olarak da bu fiiller kaçakçılığa teşebbüs olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 3 numaralı bent ile; «Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım ve Dağıtım Hakkında Yönetmelik» hükümlerine ve Anlaşma şartlarına göre belge basmak zorunda olan anlaşmalı matbaa işletmecilerine ve 127 madde uyarınca kendilerine yoklama yetkisi verilen memurların araçlarda yapacakları denetimlerde, araçlarını durdurmayan mükelleflere uygulanacak ceza müeyyide belirlenmiştir.

29. Kamu İdare ve Müesseseleri Vergi Dairelerine devamlı bilgi vermeye mecbur oldukları halde yapılan değişiklikle daha önce Vergi Dairesine devamlı bilgi vermeyen gerçek ve tüzel kişilerinde bu kapsama alınması gerektiği ile bu mecburiyetin cezai müeyyidesi getirilmiştir.

Ayrıca, bildirim mecburiyetini yerine getirmeyenlere Vergi Usul Kanunu 361 inci maddelerine göre kesilen 2 500 liralık para cezası, günün ekonomik koşulları göz önüne alınarak 50 000 liraya yükseltilmiştir.

30. 1961 yılında yürürlüğe giren 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 371/5 inci madde hükmüne konan % 2 oranındaki zam, günün ekonomik şartlarında düşük kalmış bulunmaktadır.

Bu hususlar göz önünde tutulmak suretiyle ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin ödemenin geciktiği her ayı için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde nispeti belirlenmiş bulunan gecikme zammı oranında bir zammın birlikte tahsil edilmesi şeklinde 371 inci madde yeniden düzenlenmiştir.

31. Günün Ekonomik Koşulları gözönüne alınmak suretiyle Usulsüzlük ve Özel Usulsüzlük Cezalarındaki hadlerin artırılması öngörüldüğünden, özel usulsüzlük cezalarının da indirim kapsamına alınmasının uygun olacağı düşünülmüş ve 376 ncı madde yeniden düzenlenmiştir.

Ayrıca kaçakçılık, ağır kusur veya kusur dolayısıyla kesilen cezanın birinci defada üçte ikisinin indirileceği hükme bağlanmış iken bu cezalar için indirim birinci defada yarısı olarak belirlenmiş, diğer bentlerdeki indirim oranları aynen korunmuş bulunmaktadır.

Mevcut madde hükmüne göre indirim talep etme süreleri, dava açma süresine bağlanmıştır. Ancak, 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 8 inci maddesinin üçüncü bendinde «Bu Kanunda yazılı sürelerin bitmesi çalışmaya ara verme zamanına rastlarsa bu süreler ara vermenin sona erdiği günü izleyen tarihten itibaren 7 gün uzamış sayılır.» hükmü yer almış olduğundan, çalışmaya ara verme (Adli tatil) zamanına rastlayan indirim talepleri, yılın diğer aylarında yapılan indirim taleplerine göre, süre yönünden avantajlı

durumda bulunmaktadır. İndirim talep etme süresinin yılın bütün aylarında eşit olması bakımından indirim talebinin, ihbarnamelerin tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılması gerektiği şeklinde mevcut madde yeniden düzenlenmiştir.

32. Vergi Usul Kanununun 376 ncı maddesinin sonuna 205 sayılı Kanunla eklenen bölümün Ek 4 üncü maddesindeki mevcut hükme göre mükelleflerin dava açma süresi içinde uzlaşma talebinde bulunabilecekleri hüküm altına alınmıştır. Ancak, 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 8 inci maddesinin üçüncü bendinde «Bu kanunda yazılı sürelerin bitmesi çalışmaya ara verme zamanına rastlarsa bu süreler ara vermenin sona erdiği gün izleyen tarihten itibaren 7 gün uzamış sayılır.» hükmü yer almış olduğundan dava açma süreleri çalışmaya ara verme (Adli tatil) zamanına rastlayan mükellefler, uzlaşma talep etme süresi yönünden dava açma süresi yılın diğer aylarına tesadüf eden mükelleflere göre daha avantajlı durumda bulunmaktadır.

Bu nedenle, uzlaşma Komisyonları Yargı Organı olmadıklarından ve uzlaşma talebinin yılın bütün aylarında eşit sürede yapılabilmesini sağlamak amacıyla, söz konusu maddedeki hüküm, uzlaşma talebinin ihbarnamelerin tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılacağı şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

33. 376 ncı maddenin sonuna 205 sayılı Kanunla eklenen bölümün Ek 10 uncu maddesinden sonra Ek 11 inci madde ilave edilmiştir. Çeşitli tarh muamelelerini kapsayan modern vergi uygulamasında mükelleflerle idare arasında görüş ayrılıklarına ve anlaşmazlıklara düşülmesi tatbikatın tabii bir sonucudur.

Mükellefle idare arasındaki söz konusu olacak anlaşmazlık ve görüş ayrılıklarının prensip olarak önceden idare ile mükellef arasında çözümlenmesi uygun bir yol olup, böylelikle malî yargı organlarına mümkün olduğu kadar az başvuru olacaktır.

Bu günkü uzlaşma müessesesi, ihtilafların malî yargı organlarına intikalinden önce, idare ile mükelleflerin anlaşması yoluyla çözümlenmesini sağlaması şeklindedir.

Vergileme olayını daha kısa sürede sonuçlandırmak ve vergiyi bir an önce tahsil etmek amaç olduğuna göre, tarh işlemine başlamadan önce mükelleflerin idare ile tarhtan önce de anlaşabilmesine imkân vermek üzere buna ilişkin tarh esasları ile usullerinin Yönetmelikte yer alacağı belirtilmek suretiyle yeni bir uygulama alanına imkân tanınmaktadır.

34. Vergi Usul Kanununa 205 sayılı Kanunla eklenen uzlaşma bölümüne 12 ncı madde eklenmiştir. Eklenen bu madde ile uygulamada problem yaratan ve uzlaşma kapsamında bulunmayan Ücretlilere Vergi İadesi Kanununa göre kesilen cezalar uzlaşma kapsamına alınmaktadır. Bu Kanunun, Vergi Usul Kanunundaki Uzlaşma hükümlerinden sonra yürürlüğe girmesi ve ilgili kanunda uzlaşmaya ilişkin herhangi bir hükmün yer almamış olması nedeniyle, bu kanuna göre kesilen cezaların uzlaşma kapsamına dahil edilebilmesi ve anlaşmazlıkların en aza indirilebilmesi amacıyla bu hüküm getirilmiştir.

35. Mükelleflerce yaratılan ihtilafların sayılarının çokluğu ve bunların herhangi bir had gözetilmeksizin tamamının Danıştay nezdinde temyiz edilebilmesi için Bakanlığımızdan, muvafakat alınması zorunlu olduğundan Bakanlıkça tayin edilecek hadlere ilişkin Vergi Mahkemesi Kararlarının temyiz edilebilme yetkisinin Defterdarlıklara devredilebilmesi amacıyla 377 ncı madde de bu düzenleme yapılmıştır.

36. Vergi Usul Kanununa bu madde ile eklenen mükerrer 414 üncü madde hükmüne göre tahakkuk fişi vergi ve ceza ihbarnamelerinin şekli ve ihtiva edeceği bilgiler ile tanzim edecek olanları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmektedir.

Halen kanunda mevcut hükümlere göre tahakkuk fişi, vergi ve ceza ihbarnamelerinde yer alması icap eden bilgiler tek tek sayılmıştır. Ancak vergi daireleinde bilgi işlem makinalarıyla otomasyona geçilmekte olduğundan bu makinaların tanzim edecekleri belgelerde, halen mevcut bilgilerden faydasız olanların ayıklanması, bunun yanında yararlı olabilecek daha değişik bilgilere yer verilmesine imkân tanınmaktadır.

Ayrıca, maddenin (b) bendi ile Ekonomik koşullardaki değişmeler dikkate alınarak bu Kanunda yer alan maktu hadler ile asgari ve azami miktarlar belirtilmiş para ile ödenecek ceza miktarlarını on katına, nispi hadleri ise iki katına kadar ayrı ayrı arttırmaya ve bunları kanunî seviyesine indirmeye Bakanlar Kuruluna yetki tanınmış olmaktadır.

37. Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatının geliştirilmesi modernleştirilmesi ve personelinin daha etkin ve verimli çalıştırılmasını sağlamak amacıyla bu fon ihdas edilmiştir.

Fonun kaynağı her yıl tahsil edilen toplam vergi gelirlerinin bir yıl evvelki toplam vergi gelirleri ile mukayesesinden oluşmaktadır.

Bu fonun Gelirler Genel Müdürlüğünce idare ve lojman binası yapımı, satın alınması veya kiralanması, döşenmesi, otomasyon, eğitim, uygulama tanıtma çalışmaları, vergi inceleme ve yoklama elemanlarınca yapılacak denetim sonunda nakil vasıtalarının trafikten alınması, taşınan malın sahibinin belli olmaması halinde bunun tespitine kadar malın bekletilmesi ve muhafaza altına alınması işlemlerin yürütülebilmesi için yapılacak harcamalar ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı Personeline ek bir imkân sağlanarak daha etkin ve verimli çalıştırılmasını sağlamak amacıyla kullanılacağı esaslı getirilmiş ve harcama kullanma esaslarının Maliye ve Gümrük Bakanlığınca denetimi ise Başbakanlık, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Sayıştayca belirlenecek birer üyeden oluşan üç kişilik bir komisyona verilmiştir.

38. Günümüz ekonomik koşulları dikkate alınarak Vergi Usul Kanununun 104, 177, 232, 313, 343, 344, mükerrer 347, mükerrer 355 ve 356 ncı maddelerindeki hadler ile aynı Kanunun sonunda yer alan usulsüzlük cezalarına ait cetveldeki miktarlar artırılmaktadır.

39. Eklenen geçici maddelerin gerekçeleri aşağıda gösterilmiştir.

Geçici Madde 12. — Emlak Vergisinin belediyelere devri dolayısıyla geçiş hükümleri bu madde ile düzenlenmektedir.

Geçici Madde 13. — 1986 yılında tutulacak defterler bakımından, önceki yılların ciro hadlerine bağlı kalmadan artırılan miktarların uygulanması mümkün olacaktır.

Böylece, artırılan hadlerin ilk uygulama yılında Vergi Usul Kanununun sınıf değiştirmeye ilişkin diğer hükümleri nazara alınmadan doğrudan artırılan bu miktarlara bağlı kalınarak tüccar sınıfının belirlenmesi ve dolayısıyla bilanço esasına göre defter tutmadaki yeni sınırların ilk yıl içinde uygulanması sağlanmaktadır.

Geçici Madde 14. — İlk beş yıl süre de görev yapacak olan Yeminli Malî Müşavirler Kurulu üyeleri belirlenmektedir.

Bu kurul üyeleri, biri başkan biri başkan vekili olmak üzere dördü Maliye ve Gümrük Bakanlığında Müsteşarlık, Kurul Başkanlığı, Müsteşar Yardımcılığı veya Genel Müdürlük görevlerinde bulunmuş veya halen bulunan, altısı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre vergi denetimi alanında görevli veya görev yapmış olan, ikisinin Kamu İktisadî Kuruluşları veya Kamu İktisadî Teşebbüslerinde muhasebe uygulamaları ile görevli, üçünün muhasebe, vergi, maliye ve işletme profesörü, ikisinin de vergi hukuku konusunda yargıçlık yapmış veya yapmakta olan kişiler arasından atanacağı ve bu atamanın kanunun yürürlük tarihi takip eden altı ay içinde Bakanlar Kurulunca yapılacağı açıklanmıştır.

Ayrıca beş yıllık sürenin bitiminden sonra üyeliğe yeniden getirilmeleri mümkün olmaktadır. Üyelerin atandıkları zaman T.C. Emekli Sandığına tabi olmalarını istemeleri halinde, Emekli Sandığı iştirakçiliğinin devam edeceği hükmü de getirilmektedir.

Geçici Madde 15. — Yeminli Malî Müşavirler Kurulunun giderlerinin beş yıl süre ile her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesine konacak olan ödenekten karşılanacağı hükmü getirilmektedir.

Madde 2. — Bu madde ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikler aşağıda açıklanmıştır;

1. Bu fıkra ile, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin sonuna gelmek üzere bir fıkra eklenmektedir.

Millî Piyango bayiliği yapanlara satılan bilet bedeli üzerinden Millî Piyango İdaresince % 3 oranında komisyon ödenmektedir. Kâr oranının belli olması ve gezici olarak bu işi yapanların götürü usule tabi olmanın özel şartlarını ihlal etmeleri halinde defter tutma ile ilgili ödevlerini yapabilecek yeterli bilgiye sahip olmamaları durumu da dikkate alınarak, bir işyeri açmaksızın münhasıran gezici olarak Millî Piyango bileti satanların, bu fıkra ile esnaf muaflığı kapsamına alınması sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde yapılan diğer bir düzenleme ile de bu işi yapanlara ödenen komisyon bedellerinden Gelir Vergisi tevkifatının yapılması esaslı getirilmesine paralel olarak, bu muaflığın tevkif suretiyle ödenen vergiye şümulünün olmadığı hususu maddede açıkça belirtilmektedir.

2. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesinde yapılan değişiklikle, telif kazançları istisnası ile ilgili istisna hadleri kaldırılmakta ve bu tür kazanç elde edenlerin daha düşük oranda vergilendirilmesini sağlayıcı düzenleme yapılmaktadır.

3. 193 sayılı Kanuna eklenen bu madde ile eğitim ve öğretimi teşvik ve eğitim, öğretim ve sağlık hizmetlerinin özel sektöre yürütülmesi ve bu suretle devletin eğitim, öğretim ve sağlık hizmetleri ile ilgili yükünün hafifletilmesi amacıyla okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin işletilmesinden elde edilen kazançların 5 yıl süreyle, bu kuruluşların kalkınmada öncelikli yörelerde kurulması halinde ise 10 yıl süreyle Gelir Vergisinden müstesna tutulması öngörülmektedir.

İşletmenin kurulmasından sonra başkasına devir edilmesi halinde istisna uygulanacaktır. Ancak, işletmeyi kuran mükellefin istisnadan yararlandığı süreler dikkate alınacaktır.

Diğer taraftan, istisnanın uygulanması ile ilgili usul ve esaslar ilgili Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecektir.

4. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin 9 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile mülkiyeti işverene ait olup, personele korut olarak tahsis edilmek suretiyle sağlanan menfaatlerin vergi dışı bırakılmasındaki vergi değerini esas alan kıstas metre kare esasına dönüştürülmekte ve 100 m² ye isabet eden menfaat mutlak istisna haline getirilmektedir.

Maddeye ilave edilen 13 numaralı bent hükmü ile yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumlarından emekli, maluliyet, dul ve yetim aylığı alanların, bu ücretlerinin aynı maddenin 11 numaralı bendinde yer alan hüküm ile ilgilendirilmeksizin vergiden istisna edilmesi öngörülmektedir.

Maddeye ilave edilen 14 numaralı bent hükmü ile dar mükelleflerin yurt dışında elde ettikleri kazançlarından Türkiye'de istihdam ettikleri hizmet erbabına döviz olarak ödenen ücretler, Gelir Vergisinden istisna edilmektedir.

5. 193 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin 3 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile kazai veya idari kararlara dayanılarak tanıklara, bilirkişilere ve resmi ara buluculara ödenen ve yıllık tutarı 360 000 lirayı aşmayan ücretler istisna kapsamına alınmaktadır.

6. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin sonuna eklenen 10 numaralı bent hükmü ile yurt dışındaki sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduat ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla, dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminat ve yardımların aynı maddenin 3 numaralı bendinde yer alan hüküm ile ilgilendirilmeksizin vergiden istisna edilmesi öngörülmektedir.

7. Bu tasarı ile Gelir Vergisi mükelleflerine vergi iadesi yapılması öngörüldüğünden, genel indirim Gelir Vergisi sisteminden çıkartılmaktadır.

Öte yandan, ücretlilere uygulanan özel indirim tutarları, genel indirimin kaldırılmasına paralel olarak, mevcut genel indirim tutarları da dikkate alınarak yeniden düzenlenmekte ve özel indirim tutarlarının 10 katına kadar artırılmasına dair Bakanlar Kurulu yetkisi 15 katına yükseltilmektedir.

8. Bu maddede yapılan düzenleme ile yatırım indiriminden yararlanma şartlarını ve uygulama esaslarını çıkartılacak bir yönetmelikle tespiti hususunda, Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmektedir.

9. Gelir Vergisi Kanununun 77 nci maddesinde yer alan vergi alacağı müessesesinin kaldırılması ve Kurumlar Vergisi oranında bu Kanunla yapılan değişiklik nedeniyle, kurum bünyesinde nihai olarak vergilendirilen kazançların ticari kazanç elde eden mükelleflere dağıtılması halinde, mükerrer vergilendirmeyi önlemek bakımından, Hazine bonusu ve Devlet tahvil faizleri de dikkate alınarak bu fıkra ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa mükerrer 39 uncu madde hükmü ilave edilmektedir.

10. Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin 5 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile safi ticari kazancın tespitinde; işletmeye dahil olup, sadece işte kullanılan taşıtların giderlerinin tamamının, işletmeye dahil olup, aynı zamanda zati veya ailevi ihtiyaçlar için de kullanılan taşıtların giderlerinin ise yarısının gider olarak indirilmesi öngörülmektedir.

11. Bu fıkra ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan safi kazanç tutarları bir kat artırılmaktadır.

12. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 8 numaralı bendine eklenen parantez içi hüküm ile tavassut işi yapmaları nedeniyle daha önce kazançları gerçek usulde tespit edilen PTT acentaları ile daybaşılarının bu defa götürü usule tabi olmanın şartlarını taşımaları kaydıyla, bu faaliyetlerine münhasır olmak üzere kazançlarının götürü usulde tespit edilebilmesi imkânı sağlanmaktadır.

13. 193 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin son fıkrasına eklenen hüküm ile, satış hâsılatlarının tamamı üzerinden tevkif suretiyle Gelir Vergisi alınmış çiftçilerin yıllık satış hâsılatları tutarına bakılmaksızın götürü gider usulüne geçebilecekleri kararlaştırılmakta ve bu yolla çiftçilerin diledikleri takdirde defter tutmaksızın sadece beyanname vermek suretiyle götürü gider esasında vergilendirilmelerine imkân tanınmaktadır.

14. Gelir Vergisi Kanununun 57 nci maddesinin 11 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile ziraat kazancının tespitinde; işletmeye dahil olup sadece işte kullanılan taşıtların giderlerinin tamamının, işletmeye dahil olup aynı zamanda zatî veya ailevî ihtiyaçlar için de kullanılan taşıtların giderlerinin ise yarısının gider olarak indirilmesi öngörülmektedir.

15. Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinin üçüncü fıkrasının 5 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, resmî arabulucuların arabuluculuk işinden elde ettikleri gelirin de ücret olduğu hususuna açıklık getirilmektedir.

16. Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinin birinci fıkrasının 5 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, bende parantez içi bir hüküm ilave edilmektedir.

Bilindiği gibi, 18 inci madde gereğince ihtira beratının mucitleri veya kanunî mirasçıları tarafından kiralanmasından doğan kazançlar serbest meslek kazancı sayılmakta ve bu kazançlara istisna uygulanmaktadır.

İhtira beratının mucitleri veya kanunî mirasçıları tarafından kiralanmasından sağlanan gelirin gayrimenkul sermaye iradı olarak değerlendirilmemesi, dolayısıyla sadece ihtira beratının mucitleri veya kanunî mirasçıları dışındaki kişiler tarafından kiralanmasından sağlanan kazançların gayrimenkul sermaye iradı sayılmasını sağlayacak şekilde bende parantez içi bir hüküm ilave edilmektedir.

Diğer taraftan, aynı maddenin birinci fıkrasının 8 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile bentde sayılan nakil ve cer vasıtaları ile her türlü motorlu araç, makine ve tesisatın kiraya verilmesinin dışında bunların eklentilerinin de kiraya verilmesi halinde, elde edilecek gelirin gayrimenkul sermaye iradı sayılacağı belirtilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik ile bilanço esasına göre defter tutan ticarî ve ziraat işletmelerine ilaveten işletme hesabı esasına göre defter tutan ticarî ve ziraat işletmelere dahil bulunan ve maddede sözü edilen mal ve hakların, bunlar tarafından kiraya verilmesinden elde edilen iratlara da ticarî ve ziraat kazancının tespitine müteallik hükümlerin uygulanacağı hususuna açıklık getirilmektedir.

İkinci fıkrada yapılan değişikliğe paralel olarak, maddenin üçüncü fıkrası yeniden düzenlenmektedir.

17. Bu fıkra ile Gelir Vergisi Kanununun 73 üncü maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının 2 numaralı bendi yeniden düzenlenmekte, ikinci fıkranın sonuna dört numaralı yeni bir bent ilave edilmektedir.

Yeni düzenleme ile, maddenin birinci fıkrasında yer alan yetkili özel mercilerce takdir veya tespit edilen kiranın emsal kira bedeli olması yanında, mahkemelerce de takdir veya tespit edilen kiranın da emsal kira bedeli olması öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasının 2 numaralı bendinde yapılan düzenleme ile, «gayrimenkul» ifadesi «binaların» olarak değiştirilmekte ve usul, fûru yanında kardeşlerin de ikametine konut tahsis edilmesi durumunda, bu konutların yalnız birisi hakkında emsal kira bedelinin hesaplanmayacağı öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasının sonuna ilave edilen 4 numaralı bent ile, genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan kiraya verme ve kiralamalarda emsal kira bedelinin uygulanmayacağı hükmü getirilmektedir.

18. Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 2 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, iş ortaklarının Kurumlar Vergisi kapsamına alınmasına paralel olarak «iş ortaklıkları» ortaklarının elde ettikleri kazancın iştirak kazancı olduğu hususuna açıklık getirilmektedir.

Öte yandan, bilindiği gibi maddenin 2 nci fıkrasının 4 numaralı bendinde, Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yıllık veya özel beyanname veren dar mükellefiyete tabi kurumların ticarî bilançolarına göre oluşan kardan kurumlar vergisi düşüldükten sonra kalan kısım menkul sermaye iradı sayılmakta ve anılan kanunun 94/7 ve 105/5 inci maddeleri uyarınca da bu miktar üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaktadır.

Ancak, yargı mercilerince yabancı ulaştırma kurumlarının hâsılat defteri dışında muhasebe defteri tutmalarında kanunî bir mecburiyet olmadığı, diğer taraftan, Kurumlar Vergisi Kanununun 18 ve 19 uncu maddeleri uyarınca, yabancı ulaştırma kurumlarında kurum kazancının, tespit edilecek hâsılatla ortalama emsal nispetlerinin uygulanması suretiyle hesaplandığı, dolayısıyla yabancı ulaştırma kurumlarında ticarî kazancın bilanço esasına göre tespit edilmediği, bu nedenle de ticarî bilanço kârından bahsedilemeyeceği gerekçesiyle, bu kurumların kazançları üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94/7 ve 105/5 inci maddelerine göre tevkifat yapılmasının mümkün olmadığı şeklinde kararlar verilmektedir.

Yabancı ulaştırma kurumlarında kurum kazancının, Kurumlar Vergisi Kanununun 18 ve 19 uncu maddeleri uyarınca tespit edilmekte olması ve bu kurumların bilanço esasına göre defter tutmamaları, bu kurumların ticarî kârları üzerinden gelir vergisi tevkifatının yapılmamasına neden olamayacağından, maddenin ikinci fıkrasının 4 numaralı bendinde yapılan değişiklikle yabancı ulaştırma kurumları gelirlerinin ayrıca gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması sağlanmaktadır.

Ayrıca, özel beyanname veren dar mükellefiyete tabi kurumlarda da her zaman bilanço kârından bahsedilemeyeceğinden, madde metnine açıklık kazandırılmaktadır.

Diğer taraftan, maddenin ikinci fıkrasının 5 ve 6 numaralı bentlerinde yapılan değişiklik ile 6 numaralı bentte yer alan hazine tahvili ve bonoları yeni şekliyle 5 numaralı bent hükmüne dahil edilerek, tevkifat suretiyle vergilendirilmeleri sağlanmaktadır.

Ayrıca, 2983 sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanunla kamu kurum ve kuruluşlarına ait alt yapı tesislerinin gelirlerine hakikî ve hükmi şahısların ortak olması için çıkarılan ve aynı kanunla tahvil niteliğinde olduğu bildirilen gelir ortaklığı senedi de tahvile ilgili 5 numaralı bent hükmüne dahil edilerek, gelir ortaklığı senedi karşılığı sağlanan gelirlerin menkul sermaye iradı olduğu hususu açıklanmaktadır.

Diğer yandan, vergi alacağı sisteminin kaldırılmasına paralel olarak maddenin ikinci fıkrasının 11 numaralı bendi madde metninden çıkarılmaktadır.

Maddede yapılan diğer bir değişiklikle de maddenin ikinci fıkrasının 12 numaralı bendi de yeniden düzenlenmektedir. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 1 ve 3 üncü maddesi hükümlerinin verdiği yetkiye istinaden Bakanlar Kurulunun 84/8224 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 30 sayılı Kararın ek maddesinde, anonim şirketlerin Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak kaydıyla tutarları, ihraç ve ödeme şartları ve haiz olacakları diğer nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenecek kâr ve zarara katılma hakkı veren menkul değerler (Kâr ve zarar ortaklığı belgeleri) çıkarabilecekleri kararlaştırılmış bulunmaktadır.

Bu karara dayanılarak anonim şirketlerin çıkarmış oldukları ve kâr ve zarara katılma hakkı veren menkul değerler (kâr ve zarar ortaklığı belgeleri) karşılığı ödenen kâr paylarının, daha önce bent kapsamında bulunan «faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları» ile birlikte menkul sermaye iradı olduğu hususuna açıklık getirilmektedir.

19. Bu fıkra ile 2588 sayılı Kanunla kaldırılan 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının 1 numaralı bendinde yer alan hüküm yeniden ihdas edilmekte ve 2 numaralı bendi yeniden düzenlenmektedir.

Bu düzenlemeyle, Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinin 1, 2, 4 ve 7 numaralı bentlerinde yazılı mal ve hakların bir yıl içinde elden çıkarılmasından sağlanan kazançların değer artışı kazancı olarak vergilendirilmesi öngörülmekte ve söz konusu mal ve hakların bir yıl geçtikten sonra elden çıkarılmalarından doğan kazançlar, gelir vergisi kapsamı dışında tutulmaktadır.

Gelir Vergisi Kanununun söz konusu hükmünün 2588 sayılı Kanunla kaldırılmasından sonra, arızî olarak maddede belirtilen mal ve hakların satışı, bu kez Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinin 1 numaralı bendi hükmü karşısında herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmadan daha geniş bir vergileme yoluna gidilmesine neden olmuştur.

Bu uygulama, anılan mal ve hakların satışlarından doğan kârı vergilendirirken zaman içinde gerçek değerinde hiç bir artış olmadığı halde, enflasyon nedeniyle fiyatları yükselen bu mal ve hakların vergilendirilmesine yol açarak, mükellefler aleyhine bir durum ortaya çıkarmıştır.

Söz konusu sakıncayı ortadan kaldırmak amacıyla, Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci bendine yukarıda açıklanan şekliyle tasarı metninde yer verilmiştir.

Anılan fıkranın 2 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile de, ivazsız olarak iktisap edilen menkul kıymetlerin satışı ve ayrıca borsaya kayıtlı menkul kıymetlerin satışı değer artışı kazançlarının kapsamından çıkartılarak bu satışlardan doğan kazançların Gelir Vergisine tabi tutulmaması sağlanmaktadır.

20. Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, bu fıkra ile safi değer artışı kazancının hesaplanma şeklini gösteren mükerrer 81 inci madde yeniden düzenlenmektedir.

Yapılan düzenlemeyle; safi kazancın, elden çıkarma karşılığında alınan para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatlerin tutarından elden çıkarılan mal ve hakkın maliyet bedeli ile elden çıkarma dolayısıyla yapılan giderler ile elden çıkarılan mal veya haklara ilişkin satıcının uhdesinde kalan diğer giderlerin ve ödenen vergi ve harçların indirilmesi suretiyle bulunacağı belirtilmiştir. Ayrıca, ayın ve menfaat olarak sağlanan hâsılâtın Vergi Usul Kanununun değerlendirme ile ilgili hükümlerine göre tayin ve tespit olunacağı, maliyet bedelinin mükelleflerce tespit edilememesi halinde maliyet bedeli yerine, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre takdir komisyonlarınca tespit edilecek bedel, kazancı bilanço veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen işletmelerde ise son bilançoda veya envanter kayıtlarında yazılı değerlerin esas alınacağı açıklanmaktadır.

Öte yandan, işletmeye dahil amortisman tabi iktisadî kıymetlerin elden çıkarılması halinde, iktisadî kıymetlerin maliyeti bedeli yerine amortismanlar düşüldükten sonra kalan net değerinin esas alınacağı hükme bağlanmaktadır.

Diğer taraftan, menkul kıymetlerin elden çıkarılmasında iktisap bedelinin tevsih edilememesi halinde, Vergi Usul Kanununun 266 ncı maddesinde yazılı itibarî değer esas alınacağı hükmü getirilmektedir.

21. Gelir Vergisi Kanununun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle, Vergi alacağı sisteminin kaldırılması, diğer taraftan Kurumlar Vergisi oranının % 46'ya yükseltilmesine paralel olarak 75. inci maddenin 1, 2, 3, 5, 7 ve 12 numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratlarının hiçbir şarta bağlı olmaksızın beyan edilmemesi esası getirilmektedir.

Böylece, Kurumlar Vergisine tabi kurumlardan alınan kâr payı, vergisi tevkif suretiyle alınmış olan mevduat faizi, faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları, kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr payları ve her nevi tahvil ve hazine bonusu faizlerinin hiçbir şarta bağlı olmaksızın beyan edilmemesi öngörülmektedir.

Söz konusu menkul sermaye iratlarını mükellefler istesede beyannamelerine dahil edemeyeceklerdir.

22. Bu fıkra ile Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesinin (a) bendinin 1 ve 2 numaralı alt bentlerinde yer alan üçer milyon liralık hadler dokuzar milyon liraya yükseltilmektedir.

Diğer taraftan, maddenin (a) bendinin 1 numaralı alt bendine ilave edilen hükümlerle, Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda çalışan tiyatro sanatçılarında, münhasıran tiyatrodaki çalışmalarını karşılığında ödenen ücretler ile sporculara ödenen transfer ücretleri ve tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarına münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığı ödenen ücretlerin daha düşük bir oranda vergilendirilmesini teminen 94 üncü maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, birden fazla işveren tarafından alınan ücretlerle ilgili dokuz milyonluk haddin hesabında bu ücretlerin dikkate alınmayacağı öngörülmektedir.

23. Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak 87 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkraları değiştirilmektedir.

Ayrıca, maddeye eklenen bir fıkra hükmü ile, Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda çalışan tiyatro sanatçılarında, münhasıran tiyatrodaki çalışmalarını karşılığında ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış ücretler ile sporculara ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış transfer ücretleri ve tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarına münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığı ödenen ücretlerin maddedeki şartlarla sınırlı olmaksızın beyanı ihtiyarî hale getirilmektedir.

24. Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin 2 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, gelir vergisi mükelleflerince genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idareleri ile belediyelere, köylere ve kamu menfaatlerine yararlı derneklere ve Türk Kanunu Medenisi gereğince kurulan vakıflara makbuz

karşılığında yapılan bağış ve yardımların matrahtan indirilmesi ile ilgili beyan edilen gelirin % 5'ini aşmaması şartı bazı bağış ve yardımlar için kaldırılmaktadır.

Bu suretle, eğitim ve sağlık kuruluşlarının kurulması ve mevcutlarının idamesini sağlamak için gelir vergisi mükelleflerince genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idareleri ve belediyeler ile köylere bağışlanan okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin inşaatı dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaatı için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmesi için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımların tamamının, bağış ve yardımı yapan mükelleflerce gelir vergisi matrahlarından indirebilmelerine imkân tanınmaktadır.

Aynı bentte, bilimsel araştırma ve geliştirmeyi teşvik etmek amacıyla sadece bu tür faaliyetlerde bulunan kuruluşlara yapılacak her türlü bağış ve yardımların bağış ve yardımı yapan kuruluşların vergi matrahlarından indirmeleri öngörülmektedir.

Diğer taraftan, bu bağış ve yardımları miktartan itibarıyla sınırlamaya, bu bağış ve yardımların yapılacağı yerleri ve tahsis edileceği kuruluşları belirleme hususunda Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmektedir.

25. Genel indirimin kaldırılması nedeniyle çocuk tabiri 93 üncü maddenin son fıkrasında yeniden düzenlenmektedir.

26. Bu fıkra ile Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi yeniden düzenlenmektedir.

Bilindiği gibi, mevcut 94 üncü maddede kazanç, ücret, menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarından hangi ödemelerden ve kimlerin tevkifat yapacağı hususları belirtilmiş, 105 inci maddede ise, 94 üncü maddede belirtilen tevkifat yapılacak ödemelerden hangi oranda tevkifat yapılacağı hususlarına yer verilmiş bulunmaktadır.

Uygulamada kolaylık sağlamak ve fazla madde yazımına girmemek amacıyla birbirini tamamlayan bu maddeler tek madde halinde 94 üncü madde olarak yeniden düzenlenmekte, ayrıca maddeye ilave edilen (B) fıkrası hükmü ile «Dahilî Tevkifat» esası getirilmektedir.

Yapılan düzenleme ile;

1. a) Mevcut maddenin birinci fıkrasının 1 ve 2 numaralı bentlerinden yer alan ve hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden 103 ve 104 üncü maddelere göre tevkifat yapılacağı hususu (A) fıkrasının 1 numaralı bendine,

b) 1 numaralı bendin dışında tutulan ücret ödemelerinden, Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda çalışan tiyatro sanatçılarında, münhasıran tiyatrodaki çalışmalarını karşılığında yapılan ücret ödemeleri ile sporculara transfer ücreti olarak yapılan ödemelerden ve tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarında münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığı yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı hususu 2 numaralı bentte,

Hükme bağlanmaktadır.

2. Mevcut maddede 3 numaralı bent (A) fıkrasının 3 numaralı bendi olarak aynen muhafaza edilmekte, ancak bu bent hükmünde yapılan değişiklikle, daha önce telif kazançları istisnasına giren kazançlarda tevkifat kapsamına alınarak, bu kazançların daha düşük bir oranda tevkifata tabi tutulması amaçlanmaktadır.

3. Mevcut maddede 8 numaralı bent olarak yer alan bent hükmü, tasarı metninde (A) fıkrasının 8 numaralı bendi olarak muhafaza edilmekte, ancak vergi alacağı sisteminin kalkmasına paralel olarak dağıtılın dağıtılmasını Kurumlar Vergisine tabi kurumların Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 2 numaralı bendinde yazılı kazançlar ile 3 numaralı bendinde yazılı kazançlar dışında kalan Kurumlar Vergisinden muaf veya müstesna kazançlardan tevkifat yapılması öngörülmektedir.

4. Mevcut maddede 9 numaralı bent olarak yer alan ve tahvil faizlerinden tevkifat yapılmasını öngören hüküm, tasarı metninde (A) fıkrasının 9 numaralı bendi olarak yeniden düzenlenerek, tahvil faizleri yanında devlet tahvil faizleri, hazine bonusu faizleri ile gelir ortaklığı senedinden sağlanan gelirlerin de tevkifata tabi tutulması sağlanmaktadır.

5. Mevcut maddede yer alan ve mevduat faizlerinden tevkifat yapılmasını öngören 10 numaralı bent hükmü tasarı metninde (A) fıkrasının 10 numaralı bendi olarak yeniden düzenlenmekte ve yapılan bu düzen-

leme ile 22 nci maddede yer alan döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizlerle ilgili istisnanın kaldırılmasına paralel olarak, döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizlerden de daha düşük bir oranda tevkifat yapılması amaçlanmaktadır.

6. Mevcut maddede yer alan ve faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr paylarından tevkifat yapılmasını öngören 11 numaralı bent hükmü (A) fıkrasının 11 numaralı bendi olarak yeniden düzenlenmekte ve 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 12 numaralı bendinde yapılan değişikliğe paralel olarak, anılan bende «kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr paylarından» ifadesi eklenerek, bu kâr paylarından da Gelir Vergisi tevkifatı yapılması öngörülmektedir.

7. (A) fıkrasının 12 numaralı bent hükmü ile bir işyeri açmaksızın münhasıran gezici olarak millî piyango bileti satanların nihai olarak vergilendirilmelerini sağlamak amacıyla, Millî Piyango İdaresince ödenen komisyon bedeli üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılması esası getirilmektedir.

8. Mevcut maddenin 12 numaralı bendinde yer alan ve «çiftçilerden satın alınan ziraî mahsullerin alış bedeli üzerinden» tevkifat yapılmasını öngören hüküm (A) fıkrasının 13 numaralı bent hükmünde daha açık bir şekilde yeniden düzenlenmektedir.

9. Mevcut maddenin 4, 5, 6 ve 7 numaralı bentlerinde yer alan tevkifatla ilgili hükümler, tasarı metninde de (A) fıkrasının aynı numaralı bentlerinde aynen muhafaza edilmektedir.

Maddeye ilave edilen diğer bir hüküm ile bu maddenin (A) fıkrasının 8 numaralı bendine göre üzerinden vergi tevkifatı yapılan kurum kazancının, gelir ve kurumlar vergisine tabi olmayan kişilere dağıtılması halinde, tevkif suretiyle alınan verginin bu kişilere herhangi bir surette ret ve iade edilmeyeceği hükmüne bağlanmaktadır.

Diğer taraftan, (A) fıkrasında belirtilen ödemelerden yapılacak tevkifat nispeti % 25 olarak belirlenmiş, ayrıca bu tevkifat nispetini her bir bentte yer alan ödemeler için ayrı ayrı sınıra kadar indirme veya bir kat artırarak yeniden tespit etme ile bu yetkinin tam ve dar mükellefler için farklı oranlar tespit edilmek suretiyle kullanılması hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

27. Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesi, günün ekonomik şartlarına uygun olarak yeniden düzenlenmekte, öte yandan Bakanlar Kuruluna maddede yer alan vergi nispetlerini yüzde on indirme ve tekrar eski haline getirebilme yetkisi verilmektedir.

28. Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 112 nci maddesinde yapılan değişiklikle, çiftçilerin sadece tevkif yoluyla ödedikleri vergilerin asgarî, ziraî vergi sayılması öngörülmektedir.

Stopaj yoluyla ödenen vergi asgarî ziraî vergi olarak kabul edildiğine ve ziraî mahsuller satışlarında tevkif yoluyla etkin bir şekilde vergilendirildiğine göre, aynı amaca yönelik olan ve işletme büyüklüğü dikkate alınmak suretiyle uygulanan ikinci bir otokontrol müessesesine gerek bulunmamaktadır.

Bu nedenle, işletme büyüklüğü dikkate alınmak suretiyle uygulanan asgarî ziraî vergi esası kaldırılarak, madde yeniden düzenlenmiştir.

29. Hayat standardı ile ilgili maddenin birinci fıkrasında yer alan temel gösterge tutarlarından 90 000 liralık had 450 000 liraya, 120 000 liralık had ise 800 000 liraya yükseltilmekte ve hayat standardına ilişkin lira olarak belirtilen gösterge tutarları bir kat artırılmaktadır. Maddede yapılan diğer bir değişiklik ile de hayat standardı esasının uygulanması konusunda Bakanlar Kuruluna tanınan yetkiler genişletilerek yeniden düzenlenmektedir.

30. Bu fıkra ile Gelir Vergisi Kanununun 13, 17, 18, 21, 24/3, 46, 47, 48, 53, 86, 87 ve 103 üncü maddesinde yer alan maktu had ve miktarları on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır.

31. Bu fıkra ile 1 Ocak 1986 tarihinden önce açtırılan döviz tevdiat hesapları için ödenen faizler ile bu tarihten evvel ihraç edilen özel kanunlarla veya devletin kanunların verdiği yetkiye dayanarak akteddiği mukavelelerle her türlü vergiden istisna edilmiş olan menkul kıymetlerin faiz, kâr payı ve ikramiyeleri gelir vergisinden müstesna tutulmaktadır. Diğer taraftan, bu Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici 11 inci madde hükmü ile Kurumlar Vergisinden müstesna tutulan kazançların dağıtım halinde % 25 oranında Gelir Vergisi tevkifatı yapılması öngörülmektedir.

Madde 3. — Kurumlar Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerin madde gerekçesi :

1. Bu hükümle, Kanunun birinci maddesine «iş ortaklıkları» eklenmektedir.

Türkiyenin dış dünya ile olan ekonomik ilişkilerinin artması sonucu iş ortaklığı (Joint Venture) şeklindeki kuruluşların sayısı giderek artmaktadır. Bu kuruluşlar kazancı paylaşmak amacıyla kurulan ortaklıklar olup, belli bir işin birlikte yapılmasını müştereken taahhüt etmektedirler. Diğer bir anlatımla; her ortak işin belli bir bölümünün yapımını taahhüt etmeyip (Konsorsiyum) topluca işin tamamını müştereken yapacaklarını taahhüt etmektedirler.

Şahıs şirketleri veya gerçek kişilerin kurumlarla veya kurumların kendi aralarında oluşturdukları bu tür ortaklıklar yürürlükteki mevzuatımıza göre adi ortaklık sayılmaktadır. Bu durum vergileme açısından büyük problemler çıkarmaktadır. Bu tür kuruluşları vergi mevzuatı yönünden disiplin altına almak amacıyla bu ortaklıkların kurumlar vergisi kapsamına alınması öngörülmüştür.

2. Yürürlükte olan hükümle dernek ve vakıfların iktisadi işletmelerinin tanımı yapılmış ve nitelikleri saptanmış ise de taşınır ve taşınmaz malların gelirlerini kavramamaktadır.

Bu hükümle dernek ve vakıfların ticarî, sınai ve zirai işletmeleri dışında, mal ve hakların kiralanması işlemleri de iktisadi işletme kapsamına alınmaktadır. Bu değişiklikte iktisadi işletme kavramında bütünlük sağlanmaktadır.

3. Bu hükümle kanuna altıncı maddeyi takiben mükerrer altıncı madde eklenmektedir. Bu maddede kurumlar vergisi kapsamına alınan iş ortaklıklarının tanımı yapılmakta ve mahiyetleri açıklanmaktadır.

4. Bu hükümle Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin 8 ve 15 numaralı bendlerinde değişiklik yapılmaktadır.

a) Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin 8 numaralı bendinde yapılan değişiklikte Beden Terbiyesi Teşkilatına dahil derneklere veya kamu idare ve müesseselerine ait idman ve spor müesseseleri yanında sadece idman ve spor faaliyetlerinde bulunacak olan anonim şirketler de muafiyet kapsamına alınmıştır. Böylece bu kuruluşların şirketleşmeleri teşvik edilmiştir.

b) Türk Medenî Kanununa göre kurulan vakıflara, 903 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre belli şartlarda Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti verilebilmektedir.

Ancak söz konusu maddede, vergi muafiyeti verilebilecek vakıfların sahip olması gereken nitelikleri genel hatları ile belirtilmiş olup, muafiyetin kazanılması ve kaybedilmesine ilişkin şartlar ve izlenecek yöntem ise Türk Medenî Kanununa Göre Kurulan Vakıflar Hakkındaki Tüzüğün 37 nci maddesinde açıklanmıştır.

Vakıfları yıllık kalkınma programlarında belirlenen hedeflere yöneltmek ve günümüzün değişen ekonomik şartları çerçevesinde muafiyet şartlarını yeniden belirlemek tüzük değişikliği yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu değişikliğin yapılması ise belirli prosedürün tamamlanmasını gerektirdiğinden uzun zaman almaktadır. Nitekim tüzükte son değişikliğin yapıldığı 1982 yılından bugüne kadar geçen sürede muafiyet için vakfın sahip olması gereken asgarî 30 milyonluk malvarlık çok yetersiz kalmış ve bu malvarlık ile kamu hizmeti görülmesi imkânsız hale gelmiştir.

Öte yandan Kanunun bir vergi mevzuu olması nedeniyle vergi muafılığının kazanılması ve kaybedilmesine ilişkin şartların, usul ve esasların tespit yetkisinin Maliye ve Gümrük Bakanlığına ait olması gerekir. Anılan maddeye ilave edilen söz konusu fıkra ile bu konuda Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmektedir.

Aynı bentte sadece bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurumlar için muafiyet getirilmektedir.

5. Bu hükümle, Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 1 numaralı bendi yürürlükten kaldırılmakta, aynı maddenin 3 numaralı bendi ile 9 numaralı bendinin birinci paragrafı değiştirilmekte ve maddeye üç yeni bent eklenmektedir.

Buna göre :

a) Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikte, vergi alacağı müessesesi kaldırılmakta ve kurumlardan kâr payı alan ortakların anılan kâr paylarını beyannamelerine dahil etmemeleri öngörülmektedir. Bu düzenlemeler sonucu iştirak kazançları istisnası uygulama imkânını yitirdiğinden yürürlükten kaldırılmıştır.

b) Maddenin 3 numaralı bendinde yapılan değişiklikle, Türkiye'de işyeri olan veya daimî temsilci bulunduran dar mükellefiyete tabi kurumların bu işyeri veya daimî temsilci vasıtasıyla olsun olmasın yurt dışında elde ettikleri ve döviz olarak Türkiye'ye getirdikleri kazançların vergilendirilmeyeceği madde metninde belirtilmiştir. Böylece mevcut uygulamaya açıklık kazandırılmıştır.

c) Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde yapılan değişiklikle iş ortaklıkları mükellefler arasına alınmıştır. Bu düzenlemeye paralel olarak 8 inci maddenin 9 numaralı bendinde «iş ortaklıkları» da belirtilmek suretiyle bunların yatırım indiriminden yararlanmaları sağlanmıştır.

Öte yandan bilimsel araştırma ve geliştirme yatırımları için % 100 oranında yatırım indirimi öngörülmektedir. Böylece kurumların bu tür yatırımları vergi yoluyla teşvik edilmektedir.

d) Anonim şirketlerin gerek kuruluşlarında gerekse sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerini itibarî değer in üstünde bir bedelle elden çıkarmaları halinde elde edilen, hisse senetlerinin itibarî değerleri toplamı ile elden çıkarma bedelleri toplamı arasındaki fark, emisyon primi niteliğindedir. 8 inci maddeye eklenen 13 numaralı bent ile söz konusu emisyon primleri kurumlar vergisinden müstesna tutulmaktadır. Ancak istisna söz konusu hisse senetlerinin borsaya kayıtlı olması halinde uygulanacaktır.

e) Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesine eklenen bent ile zararlı kurumların başka şirketlerce devralınıp daha verimli çalıştırmaları teşvik edilmektedir.

f) Bu hükümle okul, kreş, spor ve sağlık tesislerinin açılmasını teşvik etmek amacıyla, kurumların söz konusu tesislerin işletilmesinden elde ettikleri kazançların tamamı 5 yıl süreyle kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Bu istisna anılan tesislerin kalkınmada öncelikli yörelerde kurulması halinde 10 yıl olarak öngörülmüştür. Öte yandan aynı maddeyle Maliye ve Gümrük Bakanlığına istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit yetkisi verilmektedir.

6. Bu hükümle Gelir Vergisi Kanununa paralel olarak dar mükellefiyete tabi kurumların Hükümetin müsaadesiyle açılan sergi ve panayırılarda yaptıkları ticarî faaliyetlerden elde ettikleri kazançlar dar mükellefiyet kapsamı dışında bırakılmıştır. Ancak söz konusu hükümden yararlanacak dar mükellefiyete tabi kurumların bu sergi ve panayırılardaki işyeri veya daimî temsilcisi dışında Türkiye'de başkaca işyeri olmaması veya daimî temsilci bulundurmaması gerekir. Bu hükümle gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri arasında kurumlar aleyhine olan eşitsizlik giderilmiştir.

7. Bu hükümle okul, kreş, spor, yurt ve sağlık tesislerinin yapımı teşvik edilmektedir.

Söz konusu hükümle okul, kreş, yurt, spor ve eğitim tesislerini inşa ederek, Genel Bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere veya köylere bağışlayan mükelleflerin bu tesislerin inşaatı için yaptıkları harcamaların tamamını vergi matrahlarının tespitinde gider olarak indirmelerine imkân tanınmaktadır. Ayrıca mükelleflerin bu tesislerin inşaatı, veya mevcut olan tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yukarıda belirtilen kuruluşlara yapacakları her türlü bağış ve yardımlar da gider olarak kabul edilmektedir. Ancak bu hükümden yararlanabilmek için yeniden inşa edilecek olan yurt ve sağlık tesislerinin 50 yatak kapasitesinden az olmaması gerekir.

Aynı bentte, bilimsel araştırma ve geliştirmeyi teşvik etmek amacıyla sadece bu tür faaliyetlerde bulunan kuruluşlara yapılacak her türlü bağış ve yardımların bağış ve yardımı yapan kuruluşların vergi matrahlarından indirmeleri öngörülmektedir.

Öte yandan aynı hükümle sözü edilen bağış ve yardımları öncelikle ihtiyaç duyulan yerlere yöneltmek için Maliye ve Gümrük Bakanlığına miktar ve bağış yapılacak yerleri ve tahsis edileceği kuruluşları belirleme konusunda yetki verilmektedir.

8. Bu hükümle Kurumlar Vergisi beyannamesinin yasal düzenlemelere paralel olarak ihtiyaç duyulan bilgileri ihtiva edecek şekilde düzenlenmesini ve mümkün olduğu ölçüde basitleştirilmesini temin amacıyla Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmiştir.

9. Bu hükümle Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi yeniden düzenlenmekte ve dar mükellefiyete tabi kurumların tevkifata tabi kazanç ve iratları için tek bir oran belirlenmektedir.

Yapılan düzenleme ile tam ve dar mükellefler arasındaki uygulama farklılıkları giderilmekte ve sistem basitleştirilmektedir.

Ayrıca dar mükellef kurumların verecekleri beyannamelerin daha basit ve günün şartlarına uygun olmasını sağlamak amacıyla Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmiştir.

10. Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle vergi alacağı müessesesi kaldırılmakta, sistemin basitliği açısından kurumlardan elde edilen kâr paylarının ortaklarca verilecek beyannamelere dahil edilmemesi ve ayrıca bu kâr paylarından tevkifat yapılmaması öngörülmektedir. Sistemin daha sade ve basit olması için kâr paylarından alınan gelir vergisi kurumlar vergisine dahil edilmiş ve vergi nisbeti % 46 olarak belirlenmiştir.

Böylece, öngörülen bu değişiklikle, stopaj matrahı tespit ve beyanname düzenleme külfeti mükellef üzerinden kaldırılmakta, diğer taraftan vergi idaresi stopaja ilişkin beyannameleri alma, takip ve bunlara ilişkin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinden kurtarılmaktadır.

Bu oran değişikliği mükelleflere ek bir vergi yükü getirmemektedir.

Ayrıca Bakanlar Kuruluna kurumlar vergisi nisbetini % 50 oranına kadar artırmaya yetki verilmiştir.

11. Kurumlar Vergisi Kanununa 40 ıncı maddeyi takiben dahili tevkifata ilişkin mükerrer 40 ıncı madde eklenmektedir.

Eklenen maddeyle kurumlar vergisi mükellefleri dahili tevkifat kapsamına alınmaktadır. Ayrıca dahili tevkifatın uygulanmasında Gelir Vergisi Kanununun dahili tevkifata ilişkin hükümlerinin kurumlar vergisi mükellefleri için de geçerli olacağı açıklanmaktadır.

Bu değişiklikle gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri arasında vergi yükü açısından paralellik sağlanmıştır.

12. a) Bu hükümle Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 10 uncu maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları değiştirilmektedir.

Anılan maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, şirketin aktifine dahil bulunan iştirak hisseleriyle Türk Medeni Kanununun 632 nci maddesinde yer alan gayrimenkullerin 1985 ve 1986 yıllarında satışından doğan kazançların % 80 inin, 1987 yılında satışından doğan kazançların % 70 inin ve 1988 yılında satışından doğan kazançların ise % 60 ının maddede belirtilen şartlar çerçevesinde vergi istisnasından yararlanmaları sağlanmış ve mükelleflere ek üç yıllık bir süre daha tanınmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle de; anılan yıllarda sermayeye eklenmek suretiyle istisnadan yararlanan söz konusu kazançların 5 yıl içinde işletmeden çekilmesi halinde vergilendirilmesi öngörülmektedir.

b) Bu hüküm, 1.1.1986 tarihinden önce vergiden muaf olarak ihraç edilen menkul kıymetlerin temettü, faiz ve ikramiyelerinin kanun değişikliğinden sonra da vergilendirilmemesi amacıyla getirilmiştir. Böylece mevcut haklar korunmuştur.

c) Bu hükümle yeni vergi nispetinin kurumların 1985 takvim yılı kazançlarına da uygulanması öngörülmektedir. Ancak özel hesap dönemi kullanan ve hesap dönemi 1 Eylül 1985 tarihinden önce sona eren mükelleflerin beyan ettiği 1985 yılı kazançlarına yeni oran uygulanmayacak bunlar % 40 oran üzerinden vergilendirileceklerdir.

d) Bu hükümle, 2362 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu Kanunun yürürlük tarihine kadar ayrılmış olan ihtiyat akçeleri ve banka provizyonlarının sermayeye eklenmesi veya ortaklara dağıtılması halinde bu işlemlerin gerçekleştirildiği yılın ticarî kazancına vergilendirilmeden önceki brüt tutarları üzerinden ilave edileceği, teşebbüsün tasfiyesi halinde ise tasfiye kârının hesaplanmasında dikkate alınacağı öngörülmüştür.

Yine aynı madde hükmü ile ihtiyat akçeleri ve banka provizyonları üzerinden daha önce ödenmiş bulunan kurumlar vergisi ile tevkif yoluyla ödenen gelir vergilerinin ödenecek gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilmesi esası getirilmiştir.

Bu nitelikteki kârlar, kurumların bilançolarında, dağıtılmayan kârlar, kanunî ihtiyatlar, fevkalade ihtiyatlar, olağanüstü yedek akçeler, ihtiyari ihtiyatlar v.b. adlar altında yer almaktadırlar.

e) 1.1.1986 tarihinden önce vergiden muaf olarak ihraç edilen menkul kıymetlerin temettü faiz ve ikramiyeleri kurumlar vergisinden istisna olduğundan, bunlara ilişkin giderlerin kurum kazancından düşülmemesi esasları bu maddeyle sağlanmaktadır.

Madde 4. — Bu madde ile 2978 sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanunda yapılan değişiklikler aşağıda açıklanmıştır.

1. Bu fıkra ile «Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanun»un adı, «Vergi İadesi Hakkında Kanun» olarak değiştirilmektedir.

2. Bu fıkra ile vergi iadesinden yararlananların kapsamı genişletilerek, kapsama çiftçiler ile ticari ve mesleki kazançları üzerinden gelir vergisine tabi olan gelir vergisi mükellefleri de dahil edilmektedir.

3. Bu fıkra ile vergi iadesi hakkından yararlananların, elde ettikleri vergiye tabi gelirleri de dikkate alınarak vergi iadesine esas olacak net gelirlerinin tanımı yapılmaktadır.

4. Bu fıkra ile vergi iadesine esas tutarlar yükseltilmekte, Bakanlar Kuruluna vergi iadesine esas tutarları iki katına kadar artırma veya kanunî hadlerinin yarısına kadar azaltma, oranları ise yarısına kadar artırıp, azaltma yetkisi verilmekte ve bu yetkinin, iş nev'ileri veya mükellef grupları veya vergi iadesine konu harcama kalemleri itibarıyla farklı bir şekilde kullanılmasına imkân tanınmaktadır.

Ayrıca, Maliye ve Gümrük Bakanlığına vergi iadesine esas tutar ve oranlarda bir değişiklik yapmadan, vergi iadesine esas aylık tutarları yıllık olarak veya vergi iadesinin dönemine göre tespit etme yetkisi verilmektedir.

5. Bu fıkra ile vergi iadesinin usul ve esasları yeniden düzenlenmektedir.

Yeni düzenlemede, hali hazırda vergi iadesinden yararlananların vergi iade ödeme usul ve esaslarında bir değişiklik yapılmayıp, bu Kanun ile vergi iadesinden yararlananlar kapsamına alınanlar için, vergi iadesinin usul ve esasları hükme bağlanmaktadır.

Ayrıca, Maliye ve Gümrük Bakanlığına vergi dairelerinin iş yükü ve vergi iadesinden yararlananların belge toplama konusunda ileride meydana gelebilecek eğilimlerine göre, vergi iade dönemlerini değiştirme yetkisi verilmektedir.

6. Bu fıkra ile 2978 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına «Vergi tevkifatı yapan sorumlular» ifadesi eklenmekte ve maddeye yeni bir fıkra ilave edilmektedir.

Yeni eklenen fıkra ile ticari ve ziraî kazançları ne deniyle gelir vergisine tabi olanlar ile götürü usulde tespit edilen ücret gelirin'e sahip olanların, vergi iade beyannamesine ekli olarak ibraz ettikleri belgelerin vergi dairelerince kendilerine iadesi ve bu belgelerin 5 yıl süre ile saklanması hususunda amir hüküm getirilmektedir.

7. Bu fıkra ile 2978 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b), (c) ve (e) bentleri ile ikinci fıkrasına «sorumlular» ifadesi eklenmektedir.

8. Bu fıkra ile 2978 sayılı Kanunun 7 nci maddesine «sorumlu» ifadesi eklenmektedir.

Madde 5. — Bu maddenin gerekçesi fıkra sıraları itibarıyla aşağıda açıklanmıştır.

1. Bu fıkra ile 492 sayılı Harçlar Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrası değiştirilmiştir. 353 Sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 2 nci maddesi gereğince askerî mahkemeler, bazı istisnalar dışında iki askerî hâkim ve bir subay üyeden oluşmaktadır. Subay üyeler muvazzaf ve muharip sınıf subaylar arasından yine aynı Kanuna göre seçilmekte ve askerî yargı ile ilgili davalara katıldıklarında yargı görevini yürütmektedirler.

Askerî mahkeme heyetlerinin görmekte oldukları davalarla ilgili olarak şehir içi ve şehir dışında keşif, duruşma ve benzeri görevleri yapmaları halinde 492 sayılı Harçlar Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca yol gideri ve yol tazminatı almakta ancak maddede «subay üye» tabiri bulunmadığından aynı yargı görevini yürüten subay üyeler memuriyet mahallinde yapılan işlemlerden dolayı 492 sayılı Kanuna göre bir tazminat almamakta keza, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri de memuriyet mahalli içindeki görevlerden dolayı gündelik ödenmesine imkân vermediğinden bundan da yararlanamamaktadır.

Bu durum aynı yargı sorumluluğunu paylaşan ve aynı işlemi yapan görevliler arasında farklı uygulamaya sebep olduğundan maddede yapılan değişiklikte bu farklılık giderilmiştir.

2. Bu fıkra ile 492 sayılı Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinin sonuna «k» fıkrası eklenmiştir.

Eklenen bu fıkra ile, spor kulüplerinin Anonim Şirket haline dönüşmelerini temin maksadıyla bu kulüplerin sporla uğraşmak üzere kurulan Anonim Şirketlere sermaye olarak koydukları gayrimenkuller ile bu şir-

ketlere devrettikleri gayrimenkullerin devir ve iktisap işlemleri harçtan istisna edilmiş, dolayısıyla sporun alt yapısını oluşturan saha ve tesislerin edinilmesinde vergi yükünün azaltılması amaçlanmıştır.

3. Bu fıkra ile Tapulama Kanununda yer alan harçların, Harçlar Kanunu kapsamına alınması nedeniyle, Kanunun 68 inci maddesi değiştirilerek, kadastro ve tapulama harçlarının ödeme zamanı birbirine paralellik arz edecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

4. Bu fıkra ile 492 sayılı Harçlar Kanununun mükerrer 69 uncu maddesinin son fıkrası değiştirilmiştir.

Belediye sınırları içinde yeniden inşa edilen binalarla ilgili yapı kullanma iznini (İskân Belgesini) vermekte olan Belediyelerin bu belgeyi vermeden önce harca ilişkin maktubu arama mecburiyeti bulunmaktadır.

Yapılan değişiklikle belediye sınırları dışında yeniden inşa edilen binalar bakımından Bayındırlık ve İskân Bakanlığı memurlarına da aynı sorumluluk getirilmiştir.

5. Bu fıkra ile 492 sayılı Harçlar Kanununa mükerrer 138 inci madde eklenmiştir. Eklenen bu madde ile gerek tarifelerde gösterilen maktu harçları ve gerekse maktu ve nispi harçların asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya her tarife itibariyle ayrı ayrı veyahut tarifelerin ilgili fıkra ve bentleri itibariyle birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Bu yetki ile Bakanlar Kurulu tarifelerde belirtilen maktu harçları veya maktu ve nispi harçların asgari ve azami miktarlarını 10 kat arttırabilecektir. Ayrıca Bakanlar Kurulu, Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki miktar ve hadlerden az olmamak kaydıyla yeni had ve miktarlar tespit edebilecektir.

6. Bu fıkra ile 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde değişiklikler yapılmaktadır. Yapılan değişiklikler tarifelerin sırasına göre aşağıda açıklanmıştır.

a) Kanuna bağlı (1) sayılı tarifede yer alan iflas ve konkordato harçlarındaki nispetler yüzde 5 ve yüzde 2'den, sırasıyla yüzde 2 ve binde 5'e indirilmek suretiyle bu işlemlerdeki harç miktarlarının azaltılması sağlanmıştır. Ayrıca konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda, hükmedilen değer üzerinden alınan binde 30 nispetindeki harcın oranını, Binde 30 ile Binde 10 arasında tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

b) (4) sayılı tarifede yapılan değişikliklerle;

aa) Tarifenin 13 numaralı bendinin (a) fıkrasının birinci cümlesi değiştirilerek, tapuda kayıtlı olmayan arsa ve arazi üzerine inşa edilen bina vesair tesislerin inşaatı nedeniyle de harç alınması gerektiği konusuna açıklık getirilmiştir.

Bu fıkranın üçüncü paragrafında yapılan değişiklikle de emlak vergisinin mahallî idarelere devredilmesi sebebiyle, yeni inşaata ilişkin harcın mükellefler tarafından verilen beyanname üzerine tarh edilmesi öngörülmüştür.

bb) Tarifenin 20 numaralı bendinin (a) fıkrasındaki değişikliklerle, gayrimenkullerin devir ve iktisaplarında emlak vergi değerinin satış bedelinden az olması halinde harcın satış bedeli üzerinden alınması esası getirilmiştir.

Bu fıkraya eklenen paragrafla tapuda kaydı bulunmayan gayrimenkullerin zilyetlik devir sözleşmelerinde de aynı hükümlerin uygulanacağı, ayrıca emlak vergisinin mahallî idarelere devri dolayısıyla zilyetlik devir sözleşmelerinden alınacak harcın mükellefler tarafından verilen beyanname üzerinden tarh edilmesi esası getirilmiştir.

cc) 28.6.1966 tarih ve 766 sayılı Tapulama Kanununda yer alan ve maktu olarak harca tabi tutulan işlemler, tarifeye dahil edilerek nispi harca tabi tutulmuş, bu suretle tapulama ve kadastro harçlarında nispet ve uygulama bakımından birlik sağlanmıştır.

dd) Tarifenin sonuna eklenen fıkra ile tapudaki cins tashihi işlemlerinin sürüncemede kalmaması için bu işlemlerin belli bir sürede yapılmaması halinde, harcın yüzde 50 fazlasıyla alınması öngörülmüştür.

e) (8) sayılı tarifede yapılan değişikliklerle, Türkiye dahilinde kullanılan her türlü telsiz verici, alıcı ve verici - alıcı cihazlarıyla ilgili işlemler ile Türkiye Radyo Televizyon Kurumunca kapalı devre televizyon sisteminin kurulması ve işletilmesi için verilen izin belgeleri, harcın kapsamına alınmıştır.

d) Kanuna ekli (9) sayılı tarife 2918 sayılı Kanunla trafik işlem ve belgelerinde yapılan değişikliğe paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 6. — Bu maddenin gerekçesi fıkra sıraları itibariyle aşağıda açıklanmıştır.

1. Bu fıkra ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa mükerrer 30 uncu madde eklenmiştir. Eklenen bu madde ile gerek tarifelerde gösterilen maktu vergileri ve gerekse maktu ve nispi vergilerin; asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırma konusunda Bakanlar Kurulu'na yetki verilmiştir. Bu yetki ile Bakanlar Kurulu tabloda belirtilen maktu vergileri veya maktu ve nispi vergilerin asgari ve azami miktarlarını on katına kadar artırabilecek ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki miktarlardan az olmamak üzere yeni had ve miktarlar belirleyebilecektir.

2. Bu fıkra ile damga vergisi ile ilgili istisnalara ilişkin (2) sayılı tablonun «IV. Ticari ve medeni işlemlerle ilgili kâğıtlar» bölümünün 6 ncı fıkrası değiştirilmiştir. Fatura ve makbuzların bu tasarı ile Kanuna ekli (1) sayılı tablodan çıkartılmış olması nedeniyle damga vergisinden istisna edilmiş ve fıkradaki sınırlı istisna hükmü de buna paralel olarak kaldırılmıştır.

Madde 7. — Tasarının bu maddesi ile yapılan düzenlemeyle :

a) Değerli kâğıtlar tablosunda yer alan kâğıtların bedelleri para değerindeki değişimler göz önünde tutularak günün şartlarına uygun olarak yeniden tespit olunmuştur.

b) Kanuna bağlı tabloda yer alan şoför ehliyetnameleri, trafik çalışma karneleri ve trafik ruhsatnamelelerinin isimleri 2918 sayılı Trafik Kanununa paralellik sağlamak amacıyla, sırasıyla şoför sürücü belgeleri, sürücü çalışma belgeleri (karneleri), trafik belgeleri ve tesvil belgeleri olarak değiştirilmiş ve şoför sürücü belgeleri için aralarında fark gözetilmeksizin değerli kâğıt bedeli tespit edilmiştir.

c) Evlenme cüzdanı yerine 1587 sayılı Nüfus Kanununda değişiklik yapan 3080 sayılı Kanun ile (Uluslararası) aile cüzdanı kullanılması esası getirildiğinden, evlenme cüzdanı tablodan çıkarılmıştır.

d) 3180 sayılı Kanunla harç uygulamasında işçi-diğer vatandaş ayırımı kaldırıldığından buna paralel olarak pasaportlara ait değerli kâğıt bedellerinin tespitinde de bu farklılık giderilmiştir.

e) 2456 sayılı İşletme Vergisi Kanunu 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile yürürlükten kaldırıldığından işletme vergisi perakende satış vesikasının uygulama alanı kalmamış ve Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamından çıkarılmıştır.

Madde 8. — Emlak Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerin gerekçeleri fıkra sıraları itibariyle aşağıda açıklanmıştır.

1. Bu fıkra ile belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan binalar vergiden muaf tutulmakta, ancak, Gelir Vergisinden muaf esnaf ile götürü usulde Gelir Vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan binalar hariç olmak üzere, ticari, sınıfl ve turistik faaliyetlerde kullanılan binalar ile muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan binalar muafiyet kapsamı dışında bırakılmaktadır.

2. Temizleme ve Aydınlatma Harcı kaldırıldığından işyeri olarak kullanılan binalara ait vergi nispeti binde 3'ten binde 5'e, meskenlere ait vergi nispeti binde 2'den binde 4'e çıkarılmaktadır.

3. Emlak Vergisi belediyelere devredildiğinden, Bina Vergisini tarh yetkisi belediyelere verilmekte, bir il veya ilçede birden fazla belediye olması halinde belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan binalara ait verginin hangi belediye tarafından tarh edileceğini tayine valiler yetkili kılınmaktadır.

4. Belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki arazi vergiden muaf tutulmakta ancak, Gelir Vergisinden muaf esnaf ile götürü usulde Gelir Vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan arsa ve arazi hariç olmak üzere, ticari, sınıfl ve turistik faaliyetlerde kullanılan arazi ile arsalar ve arsa sayılacak parsellenmemiş arazi muafiyet kapsamı dışında bırakılmaktadır.

5. Belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki arazi muafiyet kapsamına alındığından bu fıkra ile arazi ile ilgili istisna bir belediye ve bu belediyenin mücavir alan sınırları içinde bulunan araziye inhisar ettirilmektedir.

6. Temizleme ve Aydınlatma Harcı kaldırıldığından, bu fıkra ile arsaların vergi nispeti binde 5'ten binde 6'ya çıkarılmaktadır.

7. Arazi de asgari değer kapsamına alındığından bununla ilgili yeni düzenlemeler yapılmakta ayrıca, her il veya ilçe için arazinin cinsi (kıraç, taban ve sulak itibarı ile değerlendirilecek) değerlendirilmekte, diğer taraftan, turistik bölgelerde pafta, ada veya parsel bazında yapılacak değerlemeler konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığınca kullanılacak yetkinin ilgili valiler tarafından kullanılması öngörülmektedir.

8. Emlak Vergisi belediyelere devredildiğinden Arazi Vergisinin belediyelerce tarh edileceğine dair 3 üncü fıkraya paralel düzenlemeler yapılmaktadır.

9. Bu fıkra ile Belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan emlakın bina ve arazi kıymet boyanı defterine yazdırılmak suretiyle beyan edileceğine ve bu yerlerde bulunan bina ve araziden hangilerinin beyanname ile bildirileceğine dair düzenlemeler yapılmaktadır.

10. Bina ve arazinin devir ve temlik sırasında vergi ilişkisi aranmayacağına ve devir ve temlik tarihine kadar ödenmemiş vergilerden devreden ve devralanın müteselsilen sorumlu tutulacaklarına ancak, devralanın vergiyi ödemesi halinde devredene rücu hakkının bulunduğuna dair düzenlemeler yapılmaktadır. Ayrıca, ödenmemiş verginin süratle takip ve tahsilini sağlamak için tapu dairelerinin devir ve temlik işlemini ilgili belediyelere bildirmesi öngörülmektedir.

11. Emlak Vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemesi halinde yapılacak işlemler belirtilmektedir.

12. Köy kıymet beyanı defterlerinin doldurulması sırasında tarha yetkili dairenin muhtarlara yardımda bulunabilmesi için İçişleri Bakanlığına yetki verilmektedir.

13. Emlak Vergisi hakkında Vergi Usul Kanunu ile Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerinin uygulanacağına, belediye yetkililerinden hangilerinin vergi dairesi müdürü sıfat ve yetkisine haiz olacağına ve Vergi Usul Kanununda mahallin en büyük mal memuruna verilmiş görev ve yetkilerin belediye başkanları tarafından kullanılacağına dair düzenlemeler yapılmaktadır. Ayrıca, Emlak Vergisi Kanununda geçen «vergi dairesi» tabirinin belediyeleri ifade edeceği de hükme bağlanmaktadır.

14. Emlak Vergisinin dağılımına ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır.

15. Tahsili mahallî idarelere bırakılan vergi, resim, harç ve payların sayısı oldukça fazla ve bu konulara ilişkin mevzuat da oldukça dağınık bulunmaktadır. Başta Emlak Vergisi olmak üzere sözkonusu mükellefiyetler, yurt dışındaki vatandaşlarımızı (özellikle Batı Almanya, Belçika, Hollanda, Avusturya gibi yabancı ülkelerde çalışan işçilerimizi) yakından ilgilendirmektedir. Her bir mahallî idare teşkilatının yurt dışındaki mükelleflere hizmet götürmesine de fiilen imkân yoktur. Bu sebeple yurt dışındaki danışmanlık hizmetlerinin Maliye ve Gümrük Bakanlığının yurt dışı temsilciliklerinde görevli personeli ile, özellikle Emlak Vergisi genel beyan dönemlerinde adigeçen bakanlıkça geçici olarak görevlendirilecek personel marifetiyle yapılması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak, Emlak Vergisi Kanununa eklenen ek madde ile, sözkonusu idarelerce tahsil edilen vergi, resim, harç ve paylara ilişkin yurt dışı danışmanlık hizmetlerinin Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yürütülmesi ve buna ilişkin usul ve esasların da adigeçen Bakanlık tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

16. Emlak Vergisi miktarını mahalleler, köyler veya cadde, sokak yahut değer bakımından farklı bölgeler itibariyle birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere 1986 yılı için % 40'tan, 1987 yılı için % 20'den fazla olmamak üzere indirmeye belediye meclisleri yetkili kılınmaktadır.

Diğer taraftan, 1.1.1986 tarihine kadar beyannamesi verilmemiş emlaka ait tarh yetkisinin belediyelere ait olacağı, anılan tarihe kadar beyan edilmiş emlaka ilişkin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerine Maliye ve Gümrük Bakanlığınca bağlı vergi dairelerince devam olunacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 9. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yapılan değişikliklerin gerekçeleri fıkra sıraları itibariyle aşağıda açıklanmıştır.

1. Bu fıkra ile Kanunda yer alan maktu vergi ve harç miktarları artırılmıştır.

2. Haberleşme Vergisi Posta Telgraf Telefon İşletmesince sadece abonelerden alınmakta, abone olmayanlar tarafından ödenen ücretler vergi kapsamına girmektedir. Abone olan ve olmayanlardan alınan ücretlerin ayrılması ve bu ayrıma göre verginin hesaplanmasındaki zorlukları gidererek uygulamada kolaylık ve basitlik sağlanması için aboneler dışındaki kişilerden tahsil edilen ücretler de verginin kapsamına alınmıştır.

3. Bu fıkra ile Kanunda yer alan maktu vergi ve harç miktarlarının, kanun değişikliği yapılmadan, değişen şartlara uygun hale getirilmesi bakımından on katına kadar artırılması ve on katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit edilebilmesi için Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

4. Bu fıkra ile müze giriş ücretlerinden belediyelere pay verilmesi öngörülmektedir.

5. Bu fıkra ile Meslek Vergisinin mücavir alanlarda uygulanabilmesi için bu alanlara belediyelerce hizmet götürülmesi şartı kaldırılmıştır.

Madde 10. — 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle, verginin nispeti yüzde 6'dan yüzde 9'a çıkarılmış ve dağılıma ilişkin esaslar yeniden düzenlenmiştir.

Madde 11. — Bu maddenin gerekçesi fıkra sıraları itibariyle aşağıda açıklanmıştır.

1. Emlak Vergisinin belediyelere devri dolayısıyla 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde yer alan nispetler yeniden belirlenmiştir.

2. Emlak Vergisinin belediyelere devri dolayısıyla 2380 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddede yer alan nispetler yeniden belirlenmiştir.

3. 2380 sayılı Kanunla eklenen ek 1 inci madde ile, mahallî idarelerce tahsil edilen vergi, resim ve harçlarla ilgili beyannamelerin verilmesi bakımından mükelleflerin, tarh, tahakkuk ve tahsili işlemleri yönünden hem mükelleflerin hem de mahallî idarelerin sıkıntıya düşmemesi ve zorlukla karşılaşmaması için, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Maliye ve Gümrük Bakanlığınca basımı ve dağıtımı yapılacak beyanname, rehber ve diğer basılı kâğıtlar ve bu konudaki sair hizmetlerle ilgili giderlerin, sözkonusu Kanun hükümlerine göre Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamından ayrılan paylardan ödenmesi öngörülmektedir.

4. Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan mahallî idareler payının her gelir saymanlığınca ayrılması ve gönderilmesi yerine, bu payların merkezden görevlendirilecek bir saymanlık tarafından ayrılıp gönderilmesi için Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki verilmektedir.

Bu yetkinin kullanılması halinde, vergi daireleri ve saymanlıkların iş yükü önemli şekilde azalacak ayrıca, payların İller Bankasına daha erken intikali sağlanmış olacaktır.

Madde 12. — Bu madde ile yapılan değişiklikle bankacılığın geliştirilmesi amacıyla günün koşulları da dikkate alınarak Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi nispetine bankalar arası mevduat muameleleri ile diğer banka ve sigorta muameleleri için ayrı ayrı veya birlikte % 1'e kadar indirmeye ve yukarıdaki nispetini aşmayacak şekilde yeniden tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır.

Madde 13. — Bu maddenin gerekçesi fıkra sıraları itibariyle aşağıda açıklanmıştır.

13 - 1. Vergilendirme ile ilgili hükümleri 1.1.1985 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun geçici 5 inci maddesi bu Kanunun uygulanmasının gerektirdiği personel ihtiyacının geçici personel istihdamı yoluyla karşılanabileceğini öngörmektedir. Getirilen bu madde ile bu suretle istihdam edilecek personelden başarılı olanların, mevcut veya yeniden alınacak memur kadrolarına, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre intibak ettirilmelerine imkân sağlanmaktadır.

13 - 2. Türk vergi sisteminde 1985 yılında önemli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikler nedeniyle Maliye ve Gümrük Bakanlığının artan iş yükü yeni kadro ihdasını zarurî kılmaktadır. Getirilen bu madde ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı kadrolarına çeşitli derecelerde 25 000 adet yeni kadro eklenmektedir.

Madde 14. — Bu maddenin gerekçesi fıkralar itibariyle aşağıda açıklanmıştır.

1. Arsa ve arazi birim değer takdirleri için yeni takdir komisyonları kurulduğundan 73 üncü maddenin 2 nci fıkrasındaki mevcut takdir komisyonları ile ilgili parantez içi hükümü ve Maliye ve Gümrük Bakanlığına bağlı memurlara verilen takdir yetkisi kaldırıldığından 257 nci maddenin 4 üncü bent hükümü yürürlükten kaldırılmaktadır. Diğer taraftan Katma Değer Vergisi Kanununun 1.1.1985 tarihinde yürürlüğe girmesi ile İstihsal Vergisi, Nakliyat Vergisi ve İşletme Vergisi Kanunu yürürlükten kalktığından Vergi Usul Kanununda bu vergilere ilişkin olarak yer alan hükümler ile yine aynı Kanunun 177, 344 ve mükerrer 347 nci maddelerinde yer alan had ve miktarları Bakanlar Kuruluna artırma yetkisi tanıyan hükümlerin ayrı ayrı maddelerde yer alması yerine yetki başlıklı bir maddede bu imkân tanındığından söz konusu maddelerdeki buna ilişkin hükümler kaldırılmıştır.

2. 3011 sayılı Kanunun 8 nci maddesinin 1 numaralı bendinde belirtilen 5 kat usulsüzlük cezasının Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesi hükmünde, ikinci bendinin ise yine aynı kanunun 358 inci maddesi hükmünde yer alması nedeniyle, 3100 sayılı Kanunun birinci ve ikinci bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

3. Bu fıkra ile 193 sayılı Kanunun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 22 nci maddesi, genel indirimin kaldırılması nedeniyle 32, 33 ve 34 üncü maddeleri, mükerrer 39 uncu maddenin düzenlenmesi nedeniyle 38 inci maddesinin son fıkrası ve vergi alacağı sisteminin kaldırılmasına paralel olarak mükerrer 122 nci maddesi, 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunla değişik 77 nci maddesi ile 94 üncü maddede yapılan değişikliğe paralel olarak 105 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

4. Bu fıkra ile Tapulama Kanununda yer alan tapulama harçlarının tarh, tahakkuk ve tahsili bu Kanunla yeniden düzenlendiğinden, 28.6.1966 tarih ve 766 sayılı Tapulama Kanununun 70 ve 72 nci maddelerinin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Ayrıca zilyetlik devir sözleşmelerine ilişkin harç uygulaması 492 sayılı Kanuna ekli 4 sayılı tarifenin 1 inci bölümünün 20 nci bendinin (a) fıkrası metninde yeniden düzenlendiğinden aynı kanuna ekli (2) sayılı tarifenin 1/5 fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

5. Bu fıkra ile 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun III - Ticarî işlemlerde kullanılan kâğıtlar bölümünün 2-a fıkrası, (a) fıkrasının 1, 2 ve 3 numaralı bentleri dahil ile IV - Makbuzlar ve diğer kâğıtlar bölümünün 1 inci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) fıkralarının yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

6. Emlak Vergisi Kanununun köy binalarında istisna ile ilgili 6 ncı maddesi ile, belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki bina ve arazinin vergiden muaf tutulmuş olması sebebiyle köy kıymet beyanı defterlerine yazılarak beyan edilen emlakın vergisinin Kasım ayında ödeneceğine dair 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası ve 31 inci maddesinin değerlendirme ile ilgili birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmaktadır.

7. Emlak Vergisi belediyelere devredilerek bina ve arsa vergisinin nispeti artırıldığından Kanunun Tevizleme ve Aydınlatma Harcına ilişkin hükümleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

8. Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 3 numaralı bendinde yapılan değişiklikle ihraç, kanunlarına veya Devletin kanunların verdiği yetkiye dayanarak akdettiği mukavelenamelere göre mevcut ve çıkacak vergilerden muafiyeti kabul edilmiş olan menkul kıymetlerdeki istisna kaldırılmıştır. Bu nedenle bu menkul kıymetlere ilişkin giderlerin hesaplanma tarzını gösteren hüküm de yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. — Bu madde ile getirilen Gelir Vergisi ile ilgili geçici hükümler aşağıda açıklanmıştır:

a) Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan safi kazanç tutarlarının bir kat artırılması nedeniyle, takdir komisyonlarınca artırılmış bu miktarlara göre gerekli takdirler yapıncaya kadar halen uygulanmakta olan kazanç tutarlarına bu tutarların 1/3'ü oranında ilave yapılması öngörülmektedir.

b) Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 8 numaralı bendine ilave edilen parantez içi hükümle, götürü usulden faydalanmalarına imkân verilen P.T.T. acenteleri ile dayıbaşlarından ötedenberi gerçek usulde mükellef olanların bir defaya mahsus olmak üzere bu fıkra ile 31.12.1985 tarihi itibarıyla götürü usule tabi olmanın şartlarını taşımaları kaydıyla götürü usulü seçebilmelerine imkân tanınmaktadır.

c) Bu fıkra ile Kurumlar Vergisi nispetindeki değişikliğe paralel olarak daha önce % 40 oranında vergilendirilmiş olan iştirak kazançlarının % 46 oranında vergilendirilmesini teminen, kurumların 1985 takvim yılında elde ettikleri istisnadan yararlanan bu kazançlarının 1986 yılında ayrıca % 10 gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması öngörülmektedir.

d) Bu fıkra ile Gelir Vergisi Kanunu bu Kanun ile değiştirilen 86 ve 87 nci madde hükümlerinin, geliri sadece ücretten ibaret olan ücretlilerin 1985 yılı gelirlerine de uygulanması öngörülmekte ve böylece ihtiyarlık hakkı hadlerinin genişletilmesi nedeniyle ücretlilere, 1985 takvim yılına ilişkin olarak 1986 yılı Mart ayında yıllık beyanname vermemeleri imkânı sağlanılmaktadır.

e) Bu fıkra ile Gelir Vergisi Kanununun Hayat Standardı Esasına ilişkin mükerrer 116 ncı maddesinin bu Kanun ile değiştirilen hükümlerinin 1985 takvim yılı gelirlerine de uygulanması öngörülmektedir.

f) Bu fıkra ile 1985 takvim yılı içinde tam mükellefiyete tabi kurumlardan kâr payı alan ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılan Gelir Vergisi Kanununun 77 nci maddesinde sayılan gerçek veya tüzelkişiler için, yürürlükten kaldırılan 77 nci madde ile mükerrer 122 nci madde hükümlerinin uygulanacağı hususu düzenlenmektedir.

g) Yatırım indiriminden yararlanma şartları ve uygulama esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığınca çıkartılacak bir yönetmelikle belirleninceye kadar, bu fıkra ile eski hükümlerin yürürlükte olduğu, kazanılmış hakların saklı tutulacağı ve yönetmelik hükümlerinin yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği hususuna açıklık getirilmektedir.

2. a) Bu fıkra ile 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli (4) sayılı tarifenin 13 numaralı bendinin (a) ve (c) fıkralarında belirtilen cins tashihi işlemlerinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yaptırılmamış olanların 31.12.1987 tarihine kadar tapuda gösterilmesi halinde harcın % 50 fazlası ile alınmayacağı öngörülmüştür.

b) Bu fıkra ile 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli (8) sayılı tarifenin sonuna ilave edilen telsiz harçları ile ilgili olarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan işlemler konusunda bir düzenleme getirilmektedir.

Bilindiği üzere, 2813 sayılı Telsiz Kanunu hükümleri 7 Kasım 1983 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten itibaren de Ulaştırma Bakanlığı Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünce isteklilere telsiz kurma, işletme ve kullanma izni verilmeye başlanmış ve halen devam etmektedir. Kanunun geriye doğru işletilmemesi halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan telsiz işlemlerinden harç tahsil etme imkânı kalmamış olacaktır.

Gerek harç kaybını önlemek ve gerekse haksızlığa meydan vermemek için 7.11.1983 ile bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarih arasında telsiz kurma ve kullanma izni verilenlerden bu Kanun gereğince alınması gereken harçların cezasız olarak tahsiline imkân tanınmıştır.

Yıllık harçlarla ilgili hükümler 1.1.1985 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceğinden 7.11.1983 ile 31.12.1984 tarihi arasında kalan süre için yıllık harç ödenmeyecek, 1985 yılına ait yıllık harçların 31.12.1985 tarihine kadar yatırılmaları halinde ceza alınmayacaktır.

Öte yandan, 2813 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde, 492 sayılı Harçlar Kanununda düzenleme yapılınca kadar 3222 sayılı Kanunun harçlarla ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı belirtildiğinden, 3222 sayılı Kanun hükümleri gereğince herhangi bir harç alınmış ise, bu Kanun hükümleri gereğince alınacak harçlardan evvelce alınmış olan harçların mahsup edileceği hükmü getirilmiştir.

Diğer taraftan, bu Kanunla yıllık harç kapsamına alınan işlem ve belgelerin 1985 yılına ilişkin yıllık harçları 31.12.1985 tarihine kadar ödenmesi halinde ceza alınmayacaktır.

Madde 15. — Yürürlük maddesidir.

Madde 16. — Yürürtme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/716

Karar No. : 3

30.10.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen «Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı», Komisyonumuzun 16 - 25 Ekim 1985 tarihleri arasında yaptığı, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci birleşimlerinde ilgili Hükümet Temsilcilerinin iştiraki ile görüşülüp incelendi.

Bilindiği gibi, vergi sistemleri ile sosyal yapı ve iktisadi kalkınma arasında yakın münasebet vardır. Bu yüzden, ekonomik ve sosyal yapının değişmesine paralel olarak vergi sistemlerinin de zamanın şartlarına göre yeniden gözden geçirilmesi ve ihtiyaçlara cevap verebilecek modern bir seviyeye getirilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz ekonomisinin de sağlam ve istikrarlı bir yapıya kavuşturulabilmesi, para ve maliye politikasının dengeli bir şekilde uygulanmasını mecbur kılmaktadır. Dolayısıyla, ülkemizin ekonomik ve sosyal şartları dikkate alınırca, bu ilke doğrultusunda vergi sistemimizde bazı değişiklikler yapılmasının gerekli olduğu görülmektedir.

Ayrıca; ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasını menfi yönde etkileyen enflasyon ile mücadelede; verginin, ekonomide bozulan dengenin yeniden kurulabilmesi, teşebbüs ve üretim gücünün artırılması ve gereksiz tüketimi kontrol altına alarak, kamu harcamalarının enflasyonist bir baskı aracı olmaması için sağlam kaynaklardan karşılanabilmesini sağlamak açısından öneminin büyüklüğü de tartışılmaz.

Genel gerekçeden de anlaşılacağı üzere, 12 vergi Kanununda değişiklik yapılmasını öngören tasarının temel hedefi, vergide verim, müesseriye ve adaleti sağlamak, vergi güvenlik ve denetimine ilişkin müessese ve kurumları işler hale getirmek, ayrıca vergi uygulamasında kolaylık ve sadelik sağlamak gayesiyle bazı bürokratik işlemleri azaltmaktır. Kaldı ki, vergi sistemi ne kadar sade ve anlaşılır olursa, uygulanabilirliğinin de o kadar kolay olacağı aşikârdır.

Komisyonumuzdaki görüşmelerde, tasarıda öngörülen belge düzenine uymamayı ve vergi kaybına yolaçmayı alışkanlık haline getiren mükelleflerin basın ve Televizyon aracılığı ile teşhir edilmesi ilkesinin mükelleflerin vergi vecibelerini zamanında yerine getirmelerini sağlayıcı bir faktör olacağı yaygın ve yoğun vergi denetiminin etkinliğini artırmak için Vergi Yoklama Memurlarını yeni yetkilerle donatımının yerinde olacağı; vergi ödemede gecikme müeyyidesinin artırılmasının, vergiyi ucuz bir finansman kaynağı olma halinden kurtaracağı; mevcut sistemde belli kazançlar için öngörülen «Vergi Tevkifatı»nın, yani stopajın, yaygınlaştırılmasının isabetli olduğu; getirilen değişikliklerde, geriye dönük vergi incelemelerinden ziyade, içinde bulunulan dönemin, anında ve yaygın bir biçimde üretimden tüketime kadar denetlenmesi gayesinin güdüldüğü, zaten vergide adalet ve eşitlik anlayışının da bunu gerektirdiği; Emlak Vergisinin Belediyelere aktarılmasıyla mahallî idarelerin malî yönden kuvvetlenmesine büyük katkıda bulunulacağı, bunun ise yerinde bir karar olduğu ve Devletin üzerine aldığı görevleri yerine getirebilmesi için her vatandaşın vergisini zamanında ve eksiksiz olarak ödemesinin gerektiği ifade edilmiştir.

Netice olarak; tasarı ile öngörülen değişikliklerde, Devletin dürüst vatandaşın vergisini ödemesi için her türlü kolaylığı sağladığı, ancak, vergi kaybına yol açan mükellefler için ise daha etkili tedbirler getirdiği görüşü komisyonunda benimsenmiştir.

Ancak, çeşitli vergi kanunlarında değişikliği öngören ve her vergi kanununu ayrı bir madde başlığı altında fıkralara ayırarak hazırlanan tasarı, kanun tekniğine uygun hale getirilmek amacıyla; görüşülürken her vergi kanununun ayrı bölümler altında toplanması ve fıkra numaralarının madde numaraları olarak değiştirilmesi kararlaştırılmış daha sonra tasarının maddelerine geçilmiştir.

Buna göre;

Tasarının 1 inci maddesi «Birinci Bölüm» olarak ve «213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında düzenlenmiş ve 1 inci maddeye bağlı çerçeve 1 inci fıkra 1 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 2 nci fıkra müteselsilen sorumluluk dışında kalacakların açıklıkla belirlenmesi amacıyla yeniden düzenlenmiş, 1 inci fıkrayı takiben 2 nci fıkra olarak yeni bir fıkra eklenmiş ve 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 3 üncü fıkra 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 4 üncü fıkra mahalle ve köy muhtarlıklarına da dava açabilme ve vergi mahkemelerince verilecek kararlar aleyhine 15 gün içinde Danıştaya başvurma hakkı tanıyacak şekilde düzeltilmiş ve 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü fıkralar 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 15 inci fıkraya «.. Usul Kanununun 168 inci maddesinin..» ibaresinden sonra «1 inci fıkrasının» ibaresi eklenmiş ayrıca 1 inci fıkranın 1 inci bendinin sonunda yer alan «Bir ay içinde;» ibaresi «bir ay;» olarak düzeltilmiş ve 15 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü fıkralar 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 25 inci fıkra «213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı kanunla değişik 352 nci maddesinin 1 inci derece usulsüzlüklerle ilgili 1 numaralı bendi ile II nci derece usulsüzlüklerle ilgili 1 ve 7 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş 1 inci derece usulsüzlüklerle ilgili bentlerin sonuna aşağıdaki II nci bent eklenmiştir.» şeklinde yeniden düzenlenmiş ve ayrıca bent numaraları buna göre değiştirilerek 25 inci madde olarak kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 26 ncı fıkra, 26 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesine bağlı çerçeve 27 nci fıkrası «Madde 27. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununa aşağıdaki mükerrer 354 üncü madde eklenmiştir.» şeklinde yeniden düzenlenmiş, bu düzenlemeye paralel olarak «Madde 354» «Mükerrer Madde 354» şeklinde düzeltilerek maddenin 2 nci fıkrasında yer alan «kapatma yetkisini» ibaresi «kapatma yetkisine» şeklinde değiştirilmiş ve 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 28 inci fıkra 28 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 29 uncu fıkrada yer alan «bu maddenin uygulanmasında 367 nci maddede gösterilen usule uyulur.» ibaresi fıkra metninden çıkartılmış ve 29 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 30, 31 ve 32 nci fıkralar 30, 31 ve 32 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 33 ve 34 üncü fıkralar birleştirilerek 33 üncü madde olarak tek bir çerçeve madde başlığı altında Ek Madde 11 ve Ek Madde 12 şeklinde kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesine bağlı çerçeve 35, 36 ve 37 nci fıkralar 34, 35 ve 36 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı 38 inci fıkranın başlığı olan «artırılan miktarlar» ibaresi kaldırılmış ve 37 nci madde olarak kabul edilmiştir.

1 inci maddeye bağlı çerçeve 39 uncu fıkrada yer alan Geçici Madde 14 «üç yıl süreyle görev yapacak olan ilk Yeminli Malfi Müşavirler Kurulu Üyeleri biri Başkan ve biri Başkanvekili olmak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı ay içinde Bakanlar Kurulunca atanır.

Üç yıllık sürenin bitiminde yeniden üyeliğe getirilmek mümkündür.

Kurul üyeliğine atananlar ile Kurulda görevlendirilen personelden T.C. Emekli Sandığına tabi olanların istemleri halinde Emekli Sandığı iştirakçiliği devam eder.» şeklinde yeniden düzenlenmiş ve buna paralel olarak Geçici 15 inci madde ile getirilen beş yıllık sürenin üç yıl olarak değiştirilmesi uygun görülmüş ve 38 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi «İKİNCİ BÖLÜM» olarak ve «193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında yeniden düzenlenmiş ve maddeye bağlı çerçeve 1 inci fıkra 39 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 2 nci fıkra, Serbest Meslek Kazançlarında istisnalarla ilgili 18 inci maddede sayılanlar arasına «Hattatlar»¹ ve video ile ilgili telif haklarının da alınmasını içeren değişiklikle 40 inci madde olarak kabul edilmiştir.

193 sayılı Kanunun 2361 sayılı Kanunla kaldırılan 20 nci maddesinin yeniden ihdasını öngören çerçeve 3 üncü fıkra başlığı «193 sayılı Kanuna aşağıdaki mükerrer 20 nci madde eklenmiştir.» şeklinde değiştirilmiş, madde başlığı da bu düzenlemeye paralel olarak «Mükerrer Madde 20» şeklinde yeniden düzenlenmiş, ayrıca madde metninde yer alan «50 yatak» ibaresinden sonra gelmek üzere, «(kalkınmada öncelikli yörelerde 35 yatak)» ibaresi eklenmiş, aynı madde metninde yer alan tesisler arasına «huzurevleri» de ilave edilmiş ve 3 üncü fıkra 41 inci madde olarak kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 4 üncü fıkra işyerinde amatör sporcu çalıştıran ve bu sporcuların millî müsabakalarda oynadıklarını tevsik eden işverenlere, çalıştırdığı sporculara ödedikleri ücretleri vergiden muaf tutan 15 numaralı yeni bir bent eklenmiş ve 42 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 5 inci fıkra ile çerçeve 6 ncı fıkra 43 ve 44 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 7 nci fıkra 45 inci madde olarak ve sakatlık indirimine ilişkin bentte yer alan özel indirim tutarları yeniden düzenlenmek suretiyle 45 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 8 inci fıkra 46 ncı madde olarak ve 2361 sayılı Kanunla değişen 193 sayılı Kanunun İkinci Kısım Sekizinci Bölüm (yatırım indirimi) Ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının 4, 5 ve 6 ncı bentleri yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 inci fıkralar 47, 48, 49, 50, 51, 52 ve 53 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 16 ncı fıkrada «5 numaralı bendi ile» ibaresinden sonra gelen «19.12.1963» tarihi sehven yazıldığı için «19.2.1963» olarak değiştirilmiş ve 54 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 17 nci fıkra ile değiştirilmek istenen 193 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan «Vergi Usul Kanununa göre belirlenen vergi değerinin» ibaresinden sonra gelen «% 7» değeri «% 5» olarak değiştirilmiş ayrıca, 2 numaralı bendin sonuna «kardeşler evli ise eşlerden sadece biri için emsal kira bedeli hesaplanmaz» ifadesi eklenmiş ve 55 inci madde olarak kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 18 inci fıkra 56 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 19 uncu fıkra «193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin 1 inci fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve 7 numaralı bent eklenmiştir.» şeklinde yeniden düzenlenmiş ve bent numaraları fıkra başlığına paralel olarak düzeltilerek 57 nci madde olarak kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 20 ve 21 inci fıkralar 58 ve 59 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 22 nci fıkranın 1 inci bendi kapsamına radyo ve televizyon yapımlarında çalışanlar da dahil edilmiş ve 60 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddenin çerçeve 23 üncü fıkrası, fıkrada yer alan sanatçılar arasına radyo ve televizyon yapımlarında çalışan sanatçıların da dahil edilmesi suretiyle 61 inci madde olarak kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 24 üncü fıkra 41 inci maddede yapılan değişikliklere paralel olarak yeniden düzenlenmiş ayrıca Gelir Vergisi mükelleflerinin bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerini teşvik etmek amacıyla 2 numaralı bendin sonuna bir bölüm eklenmiş ve 62 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddenin çerçeve 25 inci fıkrası 63 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 26 ncı fıkra ile değiştirilmesi istenen 193 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin (A) fıkrasının 2 numaralı bendinin (a) alt bendine «radyo ve televizyon yapımlarında çalışan» sanatçılar dahil edilmiş ayrıca, 9 uncu bendin (d) alt bendi «hamiline yazılı tahvil faizlerinden» şeklinde eski (d) alt bendi ise (e) alt bendi olarak değiştirilmiş, mevduat faizlerine ilişkin 10 uncu bendin (c) alt bendi «Sırdış

hesaplara yürütülen faizlerden» şeklinde ve eski (c) alt bendi (d) alt bendi olarak değiştirilmiş 8 inci bentte sehven yer alan «1» rakamı «2» olarak düzeltilmiştir. Ayrıca (B) fıkrasının 2 nci paragrafında yer alan «komanditer» kelimesi «komandite» olarak değiştirilmiş ve 3 üncü paragrafın sonuna dahilî tevkiyat yapmakla mükellef tutulanların yapacakları dahilî tevkiyat oranını belirleyen (d) alt bendi ilave edilmiş ve 64 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 27, 28 ve 29 uncu fıkralar 65, 66 ve 67 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

2 nci maddeye bağlı çerçeve 30 uncu fıkrasına ek 2 (4 numaralı bendi) ve 68 (10 numaralı bendi) dahil edilmek suretiyle düzenlenmiş ve 68 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 31 inci fıkra 69 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 3 üncü maddesi «ÜÇÜNCÜ BÖLÜM» olarak ve «5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında yeniden düzenlenmiş ve 3 üncü maddeye bağlı çerçeve 1 inci fıkrasında yer alan «1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.» ibaresi, «1 inci maddesinin 1 inci fıkrasına aşağıdaki (E) bendi eklenmiştir.» şeklinde değiştirilmiş ve 70 inci madde olarak kabul edilmiştir.

3 üncü maddeye bağlı çerçeve 2, 3 ve 4 üncü fıkralar 71, 72 ve 73 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 5 inci fıkra ile değiştirilmesi istenen 8 inci maddenin 15 numaralı bendi Kurumlar Vergisinden 5 yıl süreyle muaf tutulan işletmelere kalkınmada öncelikli yörelerde yapılan 35 yatak kapasitesinden az olmamak şartıyla yurt ve sağlık tesisleri ile huzurevi inşasını kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve 74 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

3 üncü maddeye bağlı çerçeve 6 ncı fıkra 75 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 7 nci fıkra ile değiştirilmesi istenilen 14 üncü maddenin 6 numaralı bendinin ilk fıkrası 74 üncü maddeye paralel olarak yeniden düzenlenmiş ayrıca Kurumlar Vergisi mükelleflerinin bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerini teşvik etmek amacıyla bendin sonuna yeni bir madde eklenmiş, fıkra başlığı buna göre düzenlenmiş ve 76 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

3 üncü maddeye bağlı çerçeve 8 inci fıkra 77 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 9 uncu fıkrada yer alan hüküm mükerrer vergilendirmeyi önlemek amacıyla yeniden düzenlenmiş ve 78 inci madde olarak kabul edilmiştir.

3 üncü maddeye bağlı çerçeve 10 uncu fıkra ile değiştirilmek istenilen 2573 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddenin başlığında yer alan «Verginin nispeti ve tarhi» ibaresi «Verginin nispeti» şeklinde düzeltilmek suretiyle 79 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 11 ve 12 nci fıkralar 80 ve 81 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4 üncü maddesi «DÖRDÜNCÜ BÖLÜM» olarak ve «2978 sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanun ile ilgili değişiklikler» başlığı altında yeniden düzenlenmiş ve maddeye bağlı çerçeve 1, 2, 3 ve 4 üncü fıkralar 82, 83, 84 ve 85 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 5 inci fıkra ile değiştirilen 2978 sayılı Kanunun 3158 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesine bağlı 1 inci fıkranın (e) bendinde yer alan «üçüncü dönem Temmuz - Ağustos» ibaresi «üçüncü dönem Temmuz - Eylül» ve «ikinci dönem Temmuz - Ağustos» ibaresi ise «ikinci dönem Mayıs - Ağustos» şeklinde değiştirilmiş ve 86 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

4 üncü maddeye bağlı çerçeve 6 ncı fıkra 87 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 7 nci fıkra ile değiştirilmek istenen 2978 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrası işveren ve sorumlulara zamanında vermedikleri veya eksik verdikleri vergi iade beyannamelerinin 15 gün içinde % 5 cezalı olarak ikmal etme imkânını tanımak ve mevcut ceza uygulamasını yumuşatmak amacıyla yeniden düzenlenmiş ve 88 inci madde olarak kabul edilmiştir.

4 üncü maddeye bağlı çerçeve 8 inci fıkra 89 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi «BEŞİNCİ BÖLÜM» olarak ve «492 sayılı Harçlar Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında ve aynı maddeye bağlı çerçeve 1 inci fıkrası; Fıkırada yer alan «Mübaşirlere» ibaresinden sonra virgül konularak ve «hizmetlilere ve bu işlemlere katılan hazine avukatlarına yol giderlerin-

den başka aşağıdaki miktarda yol tazminatı verilir. Hazine avukatlarına yol tazminatı Bütçenin ilgili ter-tibinden tekiye olunur ve ayrıca gündelik ödenmez.» hükmü eklenmiş ve 90 nci madde olarak kabul edil-miştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 2, 3 ve 4 üncü fıkralar 91, 92 ve 93 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tapu memurlarının zorunlu hallerde bir hakkın tesis, tadil veya terkini gibi tapu işlemleri için daire di-şına gitmeleri halinde harcırah almalarını öngören ve harçlar kanununun 70 nci maddesini değiştiren yeni bir madde çerçeve 94 üncü madde olarak tasarı metnine eklenmiştir.

5 inci maddeye bağlı çerçeve 5 inci fıkra 95 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 6 ncı fıkrasıyla 492 sayılı Kanuna ekli 4 sayılı tarife ile ilgili (B) fıkra-sının (a) bendinin 3 üncü paragrafından sonra «tapu siciline tescil yapılmaması halinde de bu harcın tah-sili aynı esaslar dahilinde yürütülür.» şeklinde bir hüküm eklenmiş (C) fıkrasının «IX-kapalı devre televiz-yon ruhsat harçları :» bölümünün 1 inci fıkrasında yer alan «Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu» iba-resi «Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu» şeklinde değiştirilmiş ve bölümün sonuna «Genel ve katma bütçeli daire ve idarelerle il özel idareleri belediye ve köyler tarafından kurulan kapalı devre televizyon sis-temlerini harçtan muaf kılan yeni bir fıkra eklenmiş; 9 sayılı trafik harçlarını belirleyen tarifinin sürücü belgesi harçları ile ilgili 2 nci fıkrasının (a) bendi ile sürücü belgesi vize harçlarına ilişkin 4 üncü fıkra-sının (a) bendi kapsamına sakatlar için verilen (H) sınıfı sürücü belgesi dahil edilmiş ayrıca aynı bölümün ruhsat harçlarına ilişkin 6 ncı fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere özel kişi ve kuruluşlara sürücü kursları açmak için ilgili bakanlıkça verilecek okul açma belgelerinden alınacak harçları belirleyen yeni bir (f) bendi eklenmiş ve yapılan bu değişikliklerden sonra çerçeve 6 ncı fıkra 96 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 6 ncı maddesi «ALTINCI BÖLÜM» olarak ve «488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında düzenlenmiş ve maddeye bağlı çerçeve 1 ve 2 nci maddeler 97 ve 98 inci mad-deler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 7 nci maddesi «YEDİNCİ BÖLÜM» olarak ve «210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında düzenlenmiş ve maddeye bağlı değerli kâğıtlar tablosu 99 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 8 inci maddesi «SEKİZİNCİ BÖLÜM» olarak ve «1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında düzenlenmiş, çerçeve 1 inci fıkrası, anılan kanunun 4 üncü maddesine bağlı (J) fıkrası, kamu hizmeti yürüten Devlet Hava Meydanları İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile mütemmimlerini em-lak vergisinden muaf tutacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve sehven «o» olarak yazılan fıkra «u» şeklinde düzeltilerek 100 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11 inci fıkralar 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109 ve 110 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

8 inci maddeye bağlı çerçeve 12 nci fıkrası ile değiştirilmesi öngörülen 1319 sayılı Kanunun 36 ncı mad-desinin başlığı, «Köy kıymet beyanı defterlerinin doldurulmasına yardım» şeklinde değiştirilmiş ve çerçeve 12 nci fıkra 111 inci madde olarak kabul edilmiştir.

8 inci maddeye bağlı çerçeve 13 üncü fıkra ile değiştirilmek istenen 1319 sayılı Kanunun 37 nci mad-desinin 3 üncü fıkrasının 1 inci bendinde yer alan «Muhasebe müdürü» ibaresi «Muhasebeci» olarak değiştiri-lmiş ve çerçeve 13 üncü fıkra 112 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 14 üncü fıkra «1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa aşağıdaki mükenrer 38 inci madde eklenmiştir.» şeklinde düzenlenmiş madde numarası yeni düzenlemeye göre değiştirilerek 113 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

8 inci maddeye bağlı çerçeve 15 inci fıkra 114 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 16 ncı fıkrada yer alan Geçici 14 üncü madde, ödenecek emlak vergisinin miktarı ve bu miktarın sınırlarını belirleyecek şekilde yeniden düzenlenmiş ve 115 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 9 uncu Maddesi «DOKUZUNCU BÖLÜM» olarak ve «2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında düzenlenmiş ve maddeye bağlı çerçeve 1 ve 2 nci fıkralar 116 ve 117 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca 2464 sayılı Kanunun 72 nci maddesine, özel sektörün et konusunda yatırım yapmasını teşvik etmek amacıyla yeni bir madde 118 inci madde olarak eklenmiştir.

Tasarı metnine 2464 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin 1 inci fıkrasını değiştiren bir hüküm 119 uncu, aynı kanunun payların tahakkuk şeklini belirleyen 90 ıncı maddesini belirleyen peşin ödemeye ilişkin bir hüküm eklenmesini öngören metin 120 nci ve tahsilata ilişkin 93 üncü maddenin 1 inci fıkrasını değiştiren bir hüküm de 121 inci madde olarak tasarı metnine eklenmiştir.

Tasarının 9 uncu maddesine bağlı çerçeve 3 üncü fıkra 122 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddeye bağlı çerçeve 4 üncü fıkra Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı Millî Sarayların giriş ücretlerinden belediyelere pay verilmemesini öngörecektir şekilde düzeltilmiş ve 123 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

9 uncu maddeye bağlı çerçeve 5 inci fıkra 124 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

3074 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasını öngören 10 uncu madde, «Onuncu Bölüm» olarak «3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında ve maddeye bağlı çerçeve 1 inci fıkrası 125 inci madde, çerçeve 2 nci fıkrası ise 126 ncı madde şeklinde aynen kabul edilmiştir.

2380 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasını kapsayan 11 inci madde «Onbirinci Bölüm» olarak «2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında ve maddeye ekli olan çerçeve 1 ve 2 nci fıkralar 127 ve 128 inci maddeler olarak, çerçeve 3 ve 4 üncü fıkralar ise tek çerçeve madde başlığı altında düzenlenmek suretiyle ve Ek Madde 1 ile Ek Madde 2 şeklinde 129 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

6802 sayılı Kanuna ilişkin değişikliği öngören 12 nci madde, «Onikinci Bölüm» ve «6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu ile İlgili Değişiklikler» başlığı altında 130 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının, kadrolara ilişkin 13 üncü madde «Onüçüncü Bölüm» ve «Kadrolar» başlığı altında ve maddeye bağlı çerçeve 1 ve 2 nci maddeler 131 ve 132 nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümlere ilişkin 14 üncü madde «Ondördüncü Bölüm» olarak «Kaldırılan Hükümler» başlığı altında ve maddeye bağlı 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci fıkralar 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139 ve 140 ıncı maddeler şeklinde aynen kabul edilmiştir.

Tasarıya bağlı Geçici Maddeler ise «Onbeşinci Bölüm» «Geçici Hükümler» başlığı altında toplanmış, Geçici Madde 1'in «g» bendi, yatırım indirimi ile ilgili maddede yapılan değişiklikle paralellik sağlamak amacıyla madde metninden çıkartılarak, Geçici Madde 2'nin «b» bendinde yer alan «7.11.1983» tarihi tapaj hatası sebebiyle yanlış yazıldığı gerekçesi ile «7.10.1983» şeklinde düzeltilerek kabul edilmiş, ayrıca zamanında ve tam olarak verilmeyen vergi iade beyannameleri üzerinden işveren adına kesilen cezaların bir defaya mahsus olarak kaldırılmasını öngören yeni bir madde «Geçici Madde 3» olarak tasarıya ilâve edilmiştir.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 15 inci maddesi, 141 inci madde olarak ve tasarıda yapılan yeni değişiklikleri içerecek şekilde yeniden düzenlenmiş, ayrıca yürütmeye ilişkin 16 ncı madde de 142 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulum onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Cengiz Tuncer
Kayseri

Başkanvekili
Fahrettin Kurt
Trabzon

Sözcü
Alaattin Fırat
Muş

Kâtip Üye
Kadir Demir
Konya

A. Akgün Albayrak
Adana

Mehmet Deliceoğlu
Adıyaman

Sururi Baykal
Ankara
Tümüne karşıyım.

Nabi Sabuncu
Aydın
Çerçeve 39 uncu maddenin geçici
14 üncü maddesine muhalifim.

A. Şamil Kazakoğlu
Bolu

C. Tayyar Sadıklar
Çanakkale
Muhalefet şerhim eklidir.

Ahmet Sarp
Diyarbakır
Karşı oy yazım eklidir.

Togay Gemalmaz
Erzurum

İbrahim Fevzi Yaman
Isparta

Özdemir Pehlivanoğlu
İzmir

Erol Ağaçlı
Kırklareli
Tümüne ve tüm maddelerine
muhalifim.
Karşı oy yazım eklidir.

Saffet Sert
Konya

Enver Özcan
Tokat
Tümüne karşıyım.

Hazım Kutay
Ankara

M. Fenni İslimyeli
Balıkesir
Muhalefet şerhim eklidir.

İlhan Aşkın
Bursa

Ünal Akkaya
Çorum
Yasanın 12, 27, 37 nci
maddelerine karşıyım.
Muhalefet şerhim eklidir.

Metin Yaman
Erzincan

Yaşar Albayrak
İstanbul

Halil Orhan Ergüder
İstanbul

M. Turan Bayezit
Kahramanmaraş
Tümüne ve tüm maddelerine
muhalifim.

Mehmet Budak
Kırşehir
Çerçeve 39 uncu maddenin
65, 94 üncü maddesine muhalifim.

Ayhan Fırat
Malatya
Muhalefetimiz eklidir.

Ferit Melen
Van
Tümüne muhalifim.
Muhalefet şerhleri ekte izah
edilmiştir.

İskender Cenap Ege
Aydın
Muhalefet şerhim eklidir.

Hakkı Artukarslan
Bingöl

M. Memduh Gökçen
Bursa

Şeyhmus Bahçeci
Diyarbakır
İmzada bulunamadı.

İlhan Aras
Erzurum

M. Oltan Sungurlu
Gümüşhane
Yasanın 46 ncı maddesine
muhalifim.
Tülay Öney
İstanbul
Tümüne ve tüm maddelerine
karşıyım.
Karşı oy yazım eklidir.

İbrahim Özbıyık
Kayseri

İsmet Ergül
Kırşehir

Fehmi Memişoğlu
Rize
Tümüne muhalifim.
Muhalefet şerhim eklidir.

İsa Vardal
Zonguldak
Tasarının bütününe muhalifim.
Karşı oy yazım eklidir.

Karşı oy yazımız :

1. Tasarının genel düzenlemeleri, sosyal adalet ilkelerine tümü ile ters düşmekte, dar ve sabit gelirlilerin durumuna bir iyileştirme getirmediği gibi, yeni vergilerin büyük kısmını onların omuzuna yüklemektedir.
2. Tasarının pek çok maddesi enflasyonu körükleyici niteliktedir. Enflasyonun ise dar ve sabit gelirlilerin artık dayanamayacağı bir boyuta ulaştığı açıktır.
3. Tasarı ile, bazı kesimler lehine büyük ayrıcalıklar getirilmektedir. Örneğin yabancı sermayeli kurumlardan alınan Kurumlar Vergisinin sifira kadar indirilmesi yetkisi Hükümete verilmektedir. Tüm menkul sermaye gelirleri, tahvil, bono, gelir ortaklığı senetlerinin kazançları vergilenirken, iştirak hisselerinin gelirleri vergilendirilmemektedir.
4. Toplumda tasarrufun teşviki için, mevduata verilen faizler üzerinden alınmakta olan vergi bugün % 10 olarak uygulanırken, bu vergiyi % 25'e kadar yükseltme yetkisi Hükümete verilmiştir. Böylece tasarruf mevduatının yüksek vergilenmesi ve vatandaşa enflasyon oranında bir gelir sağlanamaması söz konusudur.
5. Devlet bir bütündür. Devletin gerek içte, gerek dışta kuvvetli olması ve saygınlık kazanabilmesi anayasal organların, Anayasanın çizdiği sınırlar içindeki yetkilerini kullanabilmesiyle mümkündür. Bu organlardan birinin, yetkilerinin bir kısmını diğer bir organa devretmesi dengeyi bozacaktır. Bu bozulma organlar arasında gerek saygınlık gerek yetki açısından çatışmaya yol açacaktır. Kanun tümü ile bir «Yetki Kanunu»dur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yüce iradesinin icra organı olan Hükümete devri anlamını taşımaktadır. O kadar ki Anayasanın 73 üncü maddesinde yer alan «vergi ve benzeri malî yükümlülüklerin kanunla konulması, değiştirilmesi ve kaldırılması» hükmü büyük ölçüde zedelenmiştir.
6. Getirilen vergi düzenlemelerinin devlet gelirlerini ne kadar artıracacağı veya ne kadar azaltacağı hakkında Plan ve Bütçe Komisyonuna net bir hesap verilememiştir. Dolayısıyla Komisyon, kabul ettiği bu tasarının devlet gelirleri veya bu gelirlere kayıplar konusunda ne getirdiğini bilmemektedir.

Tülay Öney
İstanbul Milletvekili

Turan Bayezit
Kahramanmaraş Milletvekili

Erol Ağaçlı
Kırklareli Milletvekili

İsa Vardal
Zonguldak Milletvekili

Enver Özcan
Tokat Milletvekili

Ayhan Fırat
Malatya Milletvekili

Sururi Baykal
Ankara Milletvekili

MUHALEFET ŞERHİ

Tasarıya aşağıda sayılan nedenlerle karşıyız.

1. Vergi ve vergilerle ilgili 12 kanunda yapılmak istenen değişiklik teklifleri, Anayasa hükümlerine aykırı olarak, bir tek tasarı halinde Yüce Meclise teklif edilmiş bulunmaktadır. Bu davranışı büyük Meclisin incelemelerini ve müzakerelerini geniş ölçüde engelleyeceği için doğru bulmuyoruz.

2. Bu tasarıyla, kurumlar kazançlarından elde edilen kâr paylarıyla diğer kaynaklardan sağlanan kazanç ve iratların vergilendirilmesinde birleştirme esasından vazgeçildiği ve ayrıca gelir vergisi tarifesinde yüksek kazançlara ait nisbetler düşürüldüğü için, vergilerdeki müterekkibat ve ayırma prensiplerinin uygulanmasına imkân kalmamıştır. Bunun neticesi olarak da yüksek gelirlerin vergi yükü, düşük gelirli mükellefler, özellikle emek gelirleri aleyhine düşürmüştür. Bu uygulamayı, vergi prensiplerine vergi adaletine ve Anayasamızın vergi yükünün mükelleflerin ödeme gücüne göre dağılmasını öngören hükmü ile bağdaştırmak mümkün değildir.

3. Bu tasarı ile, daha çok, geniş halk kitlelerine yansiyacak olan harçlar ve damga resimleri de artırmaktadır. Günün koşulları içinde, bu zamları doğru bulmak mümkün değildir.

4. Sürekli olarak, fiyatları artırmakta olan akaryakıtın, istihlak vergisinin artırılmasını, aynı suretle geniş halk kitlelerine yansiyacağı ve geçim sıkıntısını artıracacağı için, yerinde görmüyoruz.

5. Anayasamızın 73 üncü maddesine göre, vergi, resim ve harç ve benzeri mükellefiyetler kanunla kurulan kanunla değiştirilir, kanunla kaldırılır. Anayasanın bu açık hükmüne rağmen, tasarının birçok maddesinde yer alan vergi nispetleri ve miktarlarının, % 50 oranında veyahut bir kat artırılması veya sifıra indirilmesi hususunda hükümete yetkiler tanıyan hükümler bulunmaktadır. Bundan başka, tasarıda, kanunla tespit edilmesi gereken vergi mükellefiyeti ile ilgili esasların ve mükellefiyet unsurlarının ve şartlarının tespiti ve düzenlenmesi yetkisini Maliye Bakanlığına bırakan hükümler yer almaktadır. Bu yetki devirlerini, anayasaya olduğu kadar, demokrasi prensipleri ile bağdaştırmak mümkün değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin vergi koyma ve kaldırma yetkisinin hükümetçe alınması ve meclislerin devre dışında kalması hiç bir surette caiz görmeyiz.

6. Tasarı, dahili vergi tevkiyatı, adı altında peşin vergi mükellefiyeti getirmektedir. Bu gün piyasa büyük bir para sıkıntısı içindedir, kredi faizleri anormal bir seviyeye gelmiştir. Bu nedenle, nazarı olarak savunulması mümkün olsa dahi, bu ağır şartlar içinde peşin vergi uygulaması ekonomiye büyük zararlar verecektir.

7. Tasarının vergi usul kanunu ile ilgili kısmında, bazı vergi cezaları artırılırken idareye ayrıca işyeri kapatmak gibi, çok sert ve itibar kırıcı ceza uygulama yetkisi tanınmıştır. Keyfi uygulamalara yol açacağı için, bu cezanın yarar sağlayacağına inanmıyoruz.

8. Batık şirketlerin zararlarının, bu şirketleri devralan ortaklıkların kârlarından indirilmesine imkân veren hükümlerin, vergi kaçakçılığına yol açacağı için, tehlikeli olacağı kanaatindeyiz.

9. Uygulanması zor, ve yetişkin bir uzman kadrosuna ihtiyaç gösteren Emlak Vergisinin Belediyelere de verilmesinin tehlikeli olacağı kanaatindeyiz.

Yüce Meclisin takdirlerine arz ederiz.

Ferit Melen
Van Milletvekili

Fenni İslimyeli
Balıkesir Milletvekili

Fehmi Memişoğlu
Rize Milletvekili

Ahmet Sarp
Diyarbakır Milletvekili

MUHALEFET ŞERHİ

1. Tasarının gerekçesiyle madde hükümleri aynı paralelde değildir.
2. Tek bir Kanunla 12 vergi Yasasında birden değişiklik yapılırken vergi mevzuatındaki sistematik bozulmuştur. Gelir vergisinde mükellefiyet ve tahriyat şekillerini düzenleyen maddeler gelir vergisi sistemini de bozmuştur.
3. Vergi idaresinin bu değişikliklere intibakı zaman alacaktır.
4. Gelir Vergisi yukarı dilimlerdeki vergi oranlarının indirilmesi bütçe açığının kapanmasını güçleştirecektir.
5. Peşin vergi uygulanması orta sınıf firmaları özellikle 1986 yılında zor duruma düşürecektir.
6. Tasarı, Kanun düzenleme tekniğine aykırılıklarla matfaktır.
7. Anayasa'nın Türkiye Büyük Millet Meclisine tanıdığı vergifendırme ile ilgili görev ve hakkı hükümete devri gibi aykırılıklar vardır.

Aydın Milletvekili
İskender Cenap Ege

Çanakkale Milletvekili
C. Tayyar Sadıklar

MUHALEFET ŞERHİ

Bazı vergi Kanunlarında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısında aşağıdaki maddelere karşıyım.

Madde 12. — Yoklama memurlarına, Maliye ve Gümrük Bakanlığı inceleme elemanlarına verilen yetki seviyesinde yetki verildiği takdirde, yoklama memuru mükellef ilişkilerinde her an münakaşa ortamı doğabilir. Mahalli teşkilat yöneticileri ve mükellefler arasında istenmeyen olaylar vukubulabilir bu bakımdan yoklama memurlarının bilgi seviyesinin istenilen ölçüye getirilmeden bu maddenin tatbiki hatalıdır.

Madde 27. — Keyfi uygulamaya açıktır. Mükerrer ceza tatbiki söz konusudur. Partimizin ekonomik olaya ekonomik ceza felsefesine aykırıdır.

Madde 37. — Vergi Usul Yasasında kayıtlı bulunan defter tutma hadlerinin vergi kaçakçılığı ile ilgili yoktur. Hadler düşük tutulduğu müddetçe mükelleflerin ilan edilen hadleri aşmamak için fatura alma ve fatura verme işleri düzenli yürürmez. KDV. uygulamamızı ters yönlü etkiler.

Unal Akkaya
Çorum Milletvekili

MUHALEFET ŞERHİ

Kanunun 46 ncı maddesine karşıyım :

Halen tatbik edilen İktisadi sistemimiz için Devlet Planlama Teşkilatı Teşvik ve Uygulama Dairesinin görevleri Maliye Bakanlığına devredilmektedir.

Maliye Bakanlığı Gümrük Bakanlığını da bünyesinde toplamakla büyümüş ancak Hazine kendisinden ayrılmakla fonksiyonu sadeleştirilmiştir.

Maliye Bakanlığı bu haliyle gelir toplayan bir bakanlık haline dönüştürülmüştür.

İktisadi faaliyetler Başbakanlık vasıtasıyla yönlendirilmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı Başbakanlığa bağlıdır. Planlama Teşkilatı Teşvik ve Uygulama Dairesi yatırımlarla alakalı bir dairedir.

Bu maddenin kabulü ile Teşvik ve Uygulama Dairesi fonksiyonunu kaybetmekte adeta bir bürokratik engel haline dönüştürülmektedir.

Yatırım indirimi için Maliye Bakanlığıyla Teşvik Uygulama Dairesi arasında git-gel suretiyle yeni yeni işlemler getirmekle kaldırılmak istenen bürokrasi çok daha şiddetli bir suretle ikame edilmektedir.

Bu itibarla bu maddenin kanun metninden çıkarılması görüşündeyim maddeye muhalifim.

Mahmut Oltan Sungurlu
Gümüşhane Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra ilave edilmiştir.

«Bu kanunda yer alan belge düzenine uymayan veya herhangi bir sebeple vergi ziyanına neden olup tarh edilen vergi ve kesilen cezası kesinleşen mükellef ve vergi sorumlusunun, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslara göre basın ve TRT yolu ile açıklanması vergi mahremiyetini ihlal sayılmaz.»

2. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesinin sonuna aşağıdaki iki fıkra ilave edilmiştir.

«Mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden, alım satıma taraf olanlar ile hizmetten yararlananlar müteselsilen sorumludurlar.

Müteselsil sorumluluğun şartları, sınırları ve bu konuya ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.»

3. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 205 sayılı Kanunla değişik 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Uygulama süresi :

Madde 49. — Ziraat kazanç ölçüleri üç yıl için tespit olunur. Ancak satış fiyatı resmî kuruluşlar veya birliklerce tespit ve ilan olunan (destekleme alımları) ürünler için her yıl açıklanan en son fiyatlar esas alınır. Diğer taraftan ölçülerin tespitine esas olan unsurlarda önemli değişiklikler vukubulduğunun anlaşılması halinde, Ziraat Kazançlar Merkez Komisyonu, bu ölçülerin uygulama süresini lüzumlu gördüğü ziraat faaliyet ve mahsul neveleri için bir yıldan aşağı olmamak üzere kısaltmaya yetkilidir.»

4. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3210 sayılı Kanunla değişik mükerrer 49 uncu maddesinin (b) ve (d) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Takdir komisyonlarının arsalar ve araziye ait asgarî ölçüde birim değer tespitine ilişkin takdirleri genel beyanın yapılacağı sürenin başlangıcından en az altı ay önce karara bağlanarak, arsalar ait olanlar takdirin ilgili bulunduğu il ve ilçe merkezlerindeki ticaret odalarına, ziraat odalarına ve ilgili mahalle ve köy muhtarlıkları ile vergi dairelerine (1.3.1986 tarihinden itibaren belediyelere), araziye ait olanlar il merkezlerindeki ticaret ve ziraat odalarına ve vergi dairelerine (1.3.1986 tarihinden itibaren belediyelere) imza karşılığında verilir.

Takdir komisyonlarının bu kararlarına karşı kendilerine karar tebliğ edilen daire, kurum ve teşekküller 15 gün içinde ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açabilirler. Vergi mahkemelerince verilecek kararlar aleyhine 15 gün içinde Danıştaya başvurulabilir.

Kesinleşen asgarî ölçüde arsa ve arazi birim değerleri, ilgili vergi dairelerinde, belediyelerde ve muhtarlıklarda uygun bir yere asılmak suretiyle genel beyan süresince ilan edilir.

d) (a) ve (b) fıkralarındaki bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleri ile arsalar ve araziye ait asgarî ölçüde birim değer tespitlerine ilişkin süreleri Emlak Vergisi genel beyan dönemleri ile ilgili olmak üzere gerektiği ölçüde kısaltmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 1 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesinin sonuna aşağıdaki 3 fıkra ilave edilmiştir.

«Mal alım ve satımı ve hizmet ifası dolayısıyla vergi kesintisi yapmak ve vergi dairesine yatırmak zorunda olanların, bu yükümlülükleri yerine getirmemeleri halinde verginin ödenmesinden, alım satıma taraf olanlar ile hizmetten yararlananlar müteselsilen sorumludurlar.»

«Ancak üçüncü fıkrada belirtilen müteselsilen sorumluluk mal üreten çiftçiler ile nihai tüketiciler için söz konusu değildir.»

«Müteselsil sorumluluğun şartları, sınırları ve bu konuya ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.»

MADDE 3. — Tasarının 1 inci maddesinin 3 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3210 sayılı Kanunla değişik mükerrer 49 uncu maddesinin (b) ve (d) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«b) Takdir komisyonlarının arsalara ve araziye ait asgarî ölçüde birim değer tespitine ilişkin takdirleri genel beyanın yapılacağı sürenin başlangıcından en az altı ay önce karara bağlanarak, arsalara ait olanlar takdirin ilgili bulunduğu İl ve İlçe merkezlerindeki ticaret odalarına, ziraat odalarına ve ilgili mahalle ve köy muhtarlıkları ile vergi dairelerine (1.3.1986 tarihinden itibaren belediyelere), araziye ait olanlar İl merkezlerindeki ticaret ve ziraat odalarına ve vergi dairelerine (1.3.1986 tarihinden itibaren belediyelere) imza karşılığında verilir.

Takdir komisyonlarının bu kararlarına karşı kendilerine karar tebliğ edilen daire, kurum, teşekküller ve ilgili mahalle ve köy muhtarlıkları 15 gün içinde ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açabilirler. Vergi mahkemelerince verilecek kararlar aleyhine 15 gün içinde Danıştaya başvurulabilir.

Kesinleşen asgarî ölçüde arsa ve arazi birim değerleri, ilgili vergi dairelerinde, belediyelerde ve muhtarlıklarda uygun bir yere asılmak suretiyle genel beyan süresince ilan edilir.

d) (a) ve (b) fıkralarındaki bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleri ile arsalara ve araziye ait asgarî ölçüde birim değer tespitlerine ilişkin süreleri Emlak Vergisi genel beyan dönemleri ile ilgili olmak üzere gerektiği ölçüde kısaltmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.»

(Hükümetin Teklifi)

5. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2686 sayılı Kanunla değişik 72 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kuruluş

Madde 72. — Takdir Komisyonu; illerde defterdarın, ilçelerde malmüdürünün (müstakil vergi dairesi olan ilçelerde ilgili vergi dairesi müdürünün) veya bunların tevkil edecekleri memurların başkanlığı altında ilgili vergi dairesinin yetkili iki memuru ile seçilmiş iki üyeden kurulur.

Arsalara ait asgarî ölçüde birim değer tespitinde takdir komisyonu; belediye başkanı veya tevkil edeceği memurun başkanlığı altında belediyenin yetkili bir memuru ile tapu sicil müdürü veya tevkil edeceği bir memur ve ticaret odasının seçilmiş bir üye ile ilgili mahalle ve köyün muhtarından kurulur.

Araziye ait asgarî ölçüde birim değer tespitinde takdir komisyonu; valinin başkanlığı altında defterdar, Tarım ve Orman Bakanlığı il müdürü ile il merkezlerindeki ticaret ve ziraat odalarından seçilmiş birer üyeden kurulur.

Takdir komisyonları daimî veya geçici olurlar. Daimî komisyonların nerelerde kurulacağını Maliye ve Gümrük Bakanlığı belli eder.

Daimî komisyon bulunmayan yerlerde takdir işleri geçici komisyonlar tarafından görülür.

6. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 74 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Komisyonların Görevleri :

Madde 74 — a) 72 nci maddenin birinci fıkrasına göre kurulan takdir komisyonunun görevleri şunlardır.

1. Yetkili makamlardan istenilen matrah ve servet takdirlerini yapmak;

2. Vergi kanunlarında yazılı fiyat, ücret veya sair matrah ve kıymetleri takdir etmek (Bu gibi takdirler de takdir kararına bağlanır).

Takdir komisyonu bu görevlerini yaparken takdir sebepleri bulunup bulunmadığını incelemeyebilir. Yalnız hatalı gördüğü muamelelerde, ilgili vergi dairesini yazı ile ikaz etmeye mecburdur.

b) 72 nci maddenin ikinci fıkrasına göre kurulan takdir komisyonu: 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca arsalar için her mahalle ve arsa sayılacak parsellenmemiş arazide her köyün cadde, sokak veya değer bakımından farklı bölgeleri (Turistik bölgelerde değer bakımından farklı olanlar ilgili valilerce tespit edilecek pafta, ada veya parsel) itibarıyla asgarî ölçüde birim değer tespit etmekle görevlidir.

c) 72 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre kurulan takdir komisyonu: 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca her il veya ilçe için arazinin cinsi (Kıraç, taban ve sulak) itibarıyla asgarî ölçüde birim değer tespit etmekle görevlidir.

(b) ve (c) fıkralarına göre yapılacak değer tespitinde, Emlak Vergisi Kanununun 31 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan normlardan ve bu maddeye göre hazırlanmış bulunan tüzük hükümleri ile gerektiğinde bilirkişiden yararlanılır.

7. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki üçüncü fıkra eklenmiştir.

«72 nci maddenin birinci fıkrasına göre kurulan takdir komisyonu 74 üncü maddedeki görevleri dolayısıyla bu kanunda yazılı inceleme yetkisine haizdir.»

«72 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre kurulan takdir komisyonları 79 uncu maddede yazılı yetkileri haizdir.»

8. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 112 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Özel Ödeme Zamanları»

Madde 112. — 1. İkmalen, re'sen veya idarece tarh olunan vergiler taksit zamanlarından evvel tahakkuk etmişse taksit süreleri içinde; taksit süreleri kısmen veya tamamen geçtikten sonra tahakkuk etmişse; geçmiş taksitler, tahakkuk tarihinden başlayarak bir ay içinde ödenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 5. — Tasarının 1 inci maddesinin 5 inci fıkrası, Komisyonumuzca 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 1 inci maddesinin 6 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 1 inci maddesinin 7 nci fıkrası, Komisyonumuzca 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 1 inci maddesinin 8 inci fıkrası, Komisyonumuzca 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

2. Memleketi terk ve ölüm gibi mükellefiyetin kalkmasını mucip haller dolayısıyla beyan üzerine tarh olunan vergiler, beyanname verme süreleri içinde ödenir.

Mükellefin, vadeleri mezkûr süreden sonra gelen vergileri de aynı süre içinde alınır.

Memleketi terk edenlerin, ölenlerin veya benzeri haller dolayısıyla mükellefiyetleri kalkmaların ikmalen, re'sen veya idarece tarh olunan vergileri tahakkuk tarihinden başlayarak bir ay içinde ödenir.

Bu fıkrada yazılı tahsil süreleri Amme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanun mucibince teminat gösterildiği takdirde, Vergi Kanuniyle belli taksit zamanına kadar ve taksit zamanı geçmiş ise üç ay uzatılır.

3. Vergi mahkemesinde dava açma dolayısıyla 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinin 8 numaralı bendi gereğince tahsili durdurulan vergilerden taksit süreleri geçmiş olanlar, vergi mahkemesi kararına göre hesaplanan vergiye ait ihbarnamenin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Ayrıca ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatlarda:

a) Dava konusu yapılmaksızın kesinleşen vergilere, kendi vergi kanunlarında belirtilen ve tarhiyatın ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden itibaren, son yapılan tarhiyatın tahakkuk tarihine kadar:

b) Dava konusu yapılan vergilerin ödeme yapılmamış kısmına, kendi vergi kanunlarında belirtilen ve tarhiyatın ilgili bulunduğu döneme ilişkin normal vade tarihinden itibaren; yargı organı kararının tebliğ tarihine kadar:

Geçen süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizi de aynı süre içinde ödenir. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.

Uzlaşılacak vergilerde gecikme faizi; uzlaşılacak vergimiktarına, (a) fıkrasında belirtilen tarihten itibaren uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için uygulanır.

Dava açılması nedeniyle tahsili duran vergi ve cezalar mükellefler tarafından istenildiği takdirde davanın devamı sırasında da kısmen veya tamamen ödenebilir.

9. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasını takiben bir fıkra eklenmiş ve son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yatırım indirimi uygulamasında yatırımcının yatırım veya işletme döneminde öngörülen özel şartları ihlal etmesi halinde, zamanaşımı bu şartların ihlal edildiği yılı takip eden yıl başından itibaren başlar.

Damga vergisine tabi olup vergi ve cezası zamanaşımına uğrayan evrakın hükmünden tarh zamanaşımı süresi dolduktan sonra faydalanıldığı takdirde mezkûr evraka ait vergi alacağı yeniden doğar.»

10. 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 115 inci maddeyi takiben aşağıdaki mükerrer 115 inci madde eklenmiştir.

«Tahakkuktan vazgeçme :

Mükerrer Madde 115. — İkmalen, re'sen veya idarece tarh edilen vergi ve bunlara ilişkin cezaların toplam miktarı 2 500 lirayı (2 500 lira dahil) aşmaması ve tahakkukları için yapılacak giderlerin bu miktardan fazla olacağını tespiti halinde, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar dahilinde tahakkuklarından vazgeçilebilir.»

11. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 126 ncı maddesinin (b) bendini müteakip aşağıdaki (c) bendi ilave edilmiştir.

«c) İhbarname ve ödeme emri ilan yoluyla tebliğ edilen vergilerde 6183 sayılı Kanuna göre hacizin yapıldığı:

Tarihten başlayarak bir yıldan aşağı olamaz.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 9. — Tasarının 1 inci maddesinin 9 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 9 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 1 inci maddesinin 10 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 10 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 1 inci maddesinin 11 inci fıkrası, Komisyonumuzca 11 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

12. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 127 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Maksat ve yetki

Madde 127. — Yoklamadan maksat, mükellefleri ve mükellefiyetle ilgili maddi olayları, kayıtları ve mevzuları araştırmak ve tespit etmektir. Yoklamaya yetkili memurlar, ayrıca vergi kanunlarının uygulanması ile ilgili olarak :

a) Fıllî envanter ve kasa sayımı yapmak,

b) 3100 Sayılı Kanun kapsamına girip ödeme kaydedici cihaz kullanılmak mecburiyetinde olanların bu mecburiyete uyup uymadıklarını, bu cihazları belli edilmiş esaslara göre kullanıp kullanmadıklarını ve günlük hâsılatı tespit etmek.

c) Günlü gününe kayıt yapılması zorunlu defterlerin iş yerlerinde bulundurulup bulundurulmadığını, tasdikli olup olmadığını usulüne göre kayıt yapılıp yapılmadığını, vergi kanunları uyarınca düzenlenmesi icap eden belgelerin usulüne göre düzenlenip düzenlenmediği ile kullanılıp kullanılmadığını, faturasız mal bulunup bulunmadığını, levha asma ve kullanma mecburiyetine uyulup uyulmadığını tespit etmek, ka-
nuni defter ve belgeler dışında kalan ve vergi kaybının bulunduğu emare teşkil eden defter, belge ve de-
lillerin tespit edilmesi halinde bunları almak,

d) Nakil vasıtalarını Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği özel işaretlerle durdurmak ve taşıtta bulundurulması icap eden taşıt pulu, yolcu listesi, fatura veya sevk irsaliyesi, yolcu bileti ile taşıma irsaliyelerinin muhtevası ile taşınan yolcu ve malların miktar ve mahiyetlerini ölçmek, tartmak, saymak suretiyle tespit etmek,

e) Taşıma irsaliyesi, sevk irsaliyesi ve faturanın taşıtta bulunmaması halinde bu belgelerin ibrazına kadar nakil vasıtalarını trafikten alıkoymak, taşınan malın sahibi belli değilse tespitine kadar malı bekletmek ve muhafaza altına almak, (Beklemeye ve muhafazaya alınan malların bozulmaya ve çürümeye maruz mallar olması halinde derhal, diğer mallar ise üç ay sonra Maliye ve Gümrük Bakanlığının belli edeceği esaslar dahilinde tasfiye olunur.)

Yetkisini haizdirler.

Yukarıda sayılan yetkilerin hangilerinin ne şekilde ve hangi hallerde kullanılacağını belirlemeye, yoklamaya yetkili olanların bu husustaki görev ve yetkilerini sınırlamaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

Yoklama ve denetimde görevli memurların görevlerini ifa sırasında, güvenliklerinin sağlanmasına ilişkin esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.»

13. 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 141 inci Maddeyi takiben aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Tasdik

Ek Madde 1. — Yeminli Mali Müşavirlerce gerçek ve tüzelkişilerin mali tabloları ve vergi beyannamelerinin mevzuat hükümlerine uygunluğunun tasdik edilmiş olması halinde, bu belgeler kamu idaresinin yetkili elemanlarınca tasdik işleminin kapsamı ölçüsünde incelenmiş belgeler olarak kabul edilir.

Ancak, bu kanunla ve diğer kanunlarla kamu idaresine tanınan, teftiş ve inceleme yetkilerinin kullanıl-
ması ve gerektiğinde tekrarına ait hususlar saklıdır.

Yeminli Mali Müşavirler yaptıkları tasdikle ilgili işlemlerin doğruluğundan sorumludurlar. Bu kimseler tasdik ettikleri belgelerin doğru olmamasından doğan sorumlulardan kendilerine ait olmadığını veya tasdi-
kin doğru olduğunu ilgili idari veya yargı mercileri nezdinde açıklama hakkına sahiptirler.

Yeminli Mali Müşavirlik

Ek Madde 2. — Yeminli Mali Müşavirlik mesleğinin konusu : Gerçek ve tüzelkişilerin, muhasebe sis-
temlerini kurmak, geliştirmek, işletmecilik, finans, mali mevzuat ve bunların uygulamaları ile ilgili işlerini dü-
zenlemek, bu konularda müşavirlik yapmak, mükelleflerin mali tablolarını ve beyannamelerini ilgili mali
mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri ve denetim standartları açısından tasdik etmektir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 12. — Tasarının 1 inci maddesinin 12 nci fıkrası, Komisyonumuzca 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Tasarının 1 inci maddesinin 13 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 13 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Yeminli Mali Müşavirlik unvanının kazanılması, bunların yapacağı işler, sorumluluk sınırları, yönetim, çalışma ve disipline ilişkin esaslar ile meslekle ilgili diğer hususlar Yeminli Mali Müşavirler Kurulunca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca uygulamaya konacak olan Yönetmeliklerle belirlenir.

Kurul

Ek Madde 3. — Yeminli Mali Müşavirler Kurulu biri Başkan, biri Başkan Vekili olmak üzere 20 kişiden oluşur.

Yeminli Mali Müşavirler Kurulunun kuruluş, görev, çalışma ve denetim esasları, seçilme usulü ile diğer konular Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Kurul üyeleri ve personeli özlük hakları bakımından Sermaye Piyasası Kurulu üyelerinin ve personelinin tabii olduğu özlük hakları rejimine tabidir.

14. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 149 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Devamlı bilgi verme

Madde 149. — Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzelkişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve vergi dairesince kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasıllarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar.»

15. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 168 inci maddesinin 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. İşe başlama bildirmeleri, işe başlama tarihinden önce; iş bırakma ve değişiklik bildirmeleri, bildirilecek olayın vukuu tarihinden başlayarak bir ay içinde.»

16. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 183 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

«Yevmiye defteri ciltli ve sahifeler müteselsil sıra numaralı olur. Mükellefler diledikleri takdirde yevmiye defteri ve tutulması zorunlu diğer defterlerini müteharrik yapraklı olarak kullanabilirler.»

17. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 221 inci maddesinin 3 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«3. Yeniden işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler, işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar, muafiyetten çıkma tarihinden başlayarak on gün içinde:»

18. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 223 üncü maddesine birinci fıkrayı takiben aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Tasdik makamı, bu kanuna göre tasdike getirilen defterleri Sosyal Güvenlik ile ilgili kuruluşların mevzuat hükümlerine bağlı kalmaksızın tasdik eder.»

19. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 230 uncu maddesinin 5 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«5. Satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası, (Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi ve taşıtta bulunduurulması şarttır.»

Malın, bir mükellefin birden çok iş yerleri ile şubeleri arasında taşındığı veya satılmak üzere bir komisyoncu veya diğer bir aracıya gönderildiği hallerde de, malın gönderen tarafından sevk irsaliyesine bağlanması gereklidir. Bu benitte yazılı irsaliyeler hakkında fiyat ve bedel ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere, bu madde hükmü ile 231 inci madde hükmü uygulanır. İrsaliyelerde malın nereye ve kime gönderildiği ayrıca belirtilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 14. — Tasarının 1 inci maddesinin 14 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 14 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 168 inci maddesinin birinci fıkrasının 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. İşe başlama bildirmeleri, işe başlama tarihinden önce; işi bırakma ve değişiklik bildirmeleri, bildirilecek olayın vukuu tarihinden başlayarak bir ay;»

MADDE 16. — Tasarının 1 inci maddesinin 16 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 16 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Tasarının 1 inci maddesinin 17 nci fıkrası, Komisyonumuzca 17 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Tasarının 1 inci maddesinin 18 inci fıkrası, Komisyonumuzca 18 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 1 inci maddesinin 19 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 19 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Şu kadar ki nihai tüketicilerin tüketim amacıyla perakende olarak satın aldıkları malları kendilerinin taşınması veya taşıtılması halinde bu mallara ait fatura veya perakende satış fişinin bulunması şartıyla sevk irsaliyesi aranmaz.

20. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 231 inci maddesinin beş numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bunu takiben altı numaralı bent eklenmiştir.

«5. Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami on gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen fatturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.

6. Bu Kanunun 232 nci maddesinin birinci fıkrasına göre fatura düzenlemek zorunda olanlar, müşterinin adı ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumludur. (Ancak bu sorumluluk, aynı maddenin 2 nci fıkrasının uygulandığı halleri kapsamaz.) Fatura düzenleyenin istemesi halinde müşteri kimliğini ve vergi dairesi hesap numarasını gösteren belgeyi ibraz etmek zorundadır.»

21. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Maliye ve Gümrük Bakanlığı, mükellef ve meslek grupları itibariyle muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi mecburiyetini kaldırmaya, vergi kayıp ve kaçakını önlemek amacıyla tutulmakta olan defter ve belgelere ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet şekil ve ihtiva edeceği hususları belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bunlar için tasdik, muhafaza ve ibraz mecburiyeti koymaya ve kaldırmaya, bedeli mukabilinde basıp dağıtmaya veya üçüncü şahıslara bastırıp dağıtılmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya ve makinelî kasa kullanılmaya ve vergi ziyanını önlenmesi, vergi ödemeyi teşvik bakımından, vergi kanunlarının uygulanmasıyla ilgili olarak levha kullanıdırma ve asma mecburiyeti getirmeye ve kaldırmaya yetkilidir.»

22. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 285 inci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Alacak senetlerini değerlendirme gününün kıymetine irca eden mükellefler, borç senetlerini de aynı şekilde işleme tabi tutmak zorundadırlar.»

23. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunun 68 inci maddesiyle değişik 344 üncü maddesinin birinci fıkrasının 8 numaralı bendinin üçüncü fıkrasını mülteakîben aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Yıllık olarak verilmesi gereken beyannamelerde (münferit ve özel beyannameler dahil) 250 000 diğer beyannamelerde 50 000 liraya geçen verginin haksız yere iadesine sebebiyet verilmesi veya bu miktarlarda vergi mahsupları veya indirimler nedeniyle ödenmesi gereken verginin noksan hesaplanması :»

24. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik mükerrer 347 nci maddesinin altı numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«6. Yıllık olarak verilmesi gereken beyannamelerde (münferit ve özel beyannameler dahil) 150 000 diğer beyannamelerde 30 000 lirayı aşan verginin haksız yere iadesine sebebiyet verilmesi veya bu miktarlarda vergi mahsupları veya indirimler nedeniyle ödenmesi gereken verginin noksan hesaplanması.»

25. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 352 nci maddesinin 1 inci derece usulsüzlüklerle ilgili 1 numaralı bendi ile 11 inci derece usulsüzlüklerle ilgili 1 ve 7 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 2995 sayılı Kanunla kaldırılan mezkûr maddenin 1 inci derece usulsüzlüklerle ilgili 10 numaralı bendi yerine 11 numaralı bent konulmuştur.

«1 inci derece usulsüzlükler:

1. Vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması :

10. Veraset ve intikal vergisi beyannamesinin 342 nci maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen süre içerisinde verilmiş olması,

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 20. — Tasarının 1 inci maddesinin 20 nci fıkrası, Komisyonumuzca 20 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Tasarının 1 inci maddesinin 21 inci fıkrası, Komisyonumuzca 21 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Tasarının 1 inci maddesinin 22 nci fıkrası, Komisyonumuzca 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Tasarının 1 inci maddesinin 23 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 23 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Tasarının 1 inci maddesinin 24 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 24 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 352 nci maddesinin I inci derece usulsüzlüklerle ilgili I numaralı bendi ile II nci derece usulsüzlüklerle ilgili 1 ve 7 numaralı bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, I inci derece usulsüzlüklerle ilgili bendlerin sonuna aşağıdaki 11 inci bend eklenmiştir.

«I inci derece usulsüzlükler ;

1. Vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması;

11. Veraset ve intikal vergisi beyannamesinin 342 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde verilmemiş olması.

(Hükümetin Teklifi)

İl'nci derece usulsüzlükler :

1. Veraset ve İntikal Vergisi beyannamelerinin süresinin sonundan başlayarak 342 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen süre içinde verilmiş olması: (Emlak Vergisinde beyannamenin bu Kanunun 27 nci maddesinde yazılı ek süre içinde verilmiş olması.)

7. Vergi beyannameleri, bildirimler, evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhteviyatı ve ekleri ile bunlarla ilgili olarak yapılan diğer düzenlemelere ilişkin hükümlere uyulmamış olması.

26. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 ve 2686 sayılı kanunlarla değişik 353 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Özel usulsüzlükler ve cezaları

a) Fatura ve benzeri evrak vermeyen ve almayanların cezası :

Madde 353. — 1. 232, 234, 235 ve 236 ncı maddeler gereğince verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası ve müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzunu vermeyen ve almayanlardan her birine, her fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ve serbest meslek makbuzu için 5 000 liradan (Çiftçilerde 500 liradan) aşağı olmamak üzere bu vesikalara yazılması gereken meblağın yüzde üçü (Çiftçiler için yüzde biri) nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir.

Bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak tespit olunan yukarıda yazılı özel usulsüzlükler için kesilecek cezanın toplamı 2 500 000 lirayı geçemez.

2. Bu Kanunun 233 üncü maddesinde yazılı perakende satış vesikaları ile sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi ve müşteri listesi kullanmak mecburiyetinde olanların bu belgeleri kullanmadıklarının irsaliye ve yolcu listesini ayrıca taşıtta bulundurmadıklarının tespiti halinde, kullanmadıkları veya bulundurmadıkları her bir belge için 5 000 lira özel usulsüzlük cezası kesilir.

Ancak, bir takvim yılı içinde her bir belge nevine ilişkin olarak kesilecek usulsüzlük cezasının toplamı, her bir tespit için 250 000 lirayı aşmamak üzere 2 500 000 lirayı geçemez.

3. Günlük kasa defteri, günlük perakende satış ve hâsılat defteri ve serbest meslek kazanç defterinin işyerinde bulundurulmaması veya bu defterlere yazılması gereken işlemlerin günü gününe deftere kayıt edilmemesi veya yoklama ve incelemeye yetkili olanlara istendiğinde ibraz edilmemesi halinde ve vergi kanunlarının uygulaması bakımından levha bulundurma veya asma zorunluluğu bulunan mükelleflerin bu zorunluluğa uymaları halinde her tespit için 25 000 lira Özel Usulsüzlük cezası kesilir.

4. 3100 sayılı Kanun hükmü gereğince ödeme kaydedici cihazları kullanmak suretiyle verilmesi gereken fişleri vermeyen veya bedeli gerçek bedelin altında bir miktar olarak basanlara her bir tespit için 5 000 lira özel usulsüzlük cezası kesilirler.

Bu maddede yazılı usulsüzlük sonucunda vergi ziyayı meydana geldiği takdirde bu zıyanın gerektirdiği vergi cezaları ayrıca kesilir ve bu cezalar hakkında 336 ncı madde hükmü uygulanmaz.»

27. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunun 78 inci maddesi ile kaldırılan 354 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

«İşyeri kapatma cezası :

Madde 354. — Yetkililerce, 353 üncü maddenin 1 ve 2 numaralı bentlerinde yazılı belgelerin bir takvim yılı içinde üç defa kullanılmadığının veya bulundurulmadığının tespiti halinde mükelleflerin işyerleri Maliye ve Gümrük Bakanlığının kararı ile bir haftaya kadar kapatılabilir. Bakanlık bu yetkisini mahalline devredebilir.

Kapatma yetkisinin ve bu yetkinin mahalline devrine ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

Ancak, işyeri kapatma cezasının uygulanabilmesi için yukarıdaki fıkrada belirtilen belgelerin kullanılmadığının veya bulundurulmadığının ikinci defa tespiti üzerine mükellefin bir yazı ile uyarılması ve tekrarı halinde işyeri kapatma cezası uygulanacağını duyurulmuş olması şarttır.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

II nci derece usulsüzlükler :

1. Veraset ve İntikal Vergisi beyannamelerinin süresinin sonundan başlayarak 342 nci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen süre içinde verilmiş olması; (Emlak Vergisinde beyannamenin bu Kanunun 27 nci maddesinde yazılı ek süre içinde verilmiş olması.)

7. Vergi beyannameleri, bildirimler, evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhteviyatı ve ekleri ile bunlarla ilgili olarak yapılan diğer düzenlemelere ilişkin hükümlere uyulmamış olması.»

MADDE 26. — Tasarının 1 inci maddesinin 26 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 26 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununa aşağıdaki mükerrer 354 üncü madde eklenmiştir.

«İşyeri kapatma cezası.

Mükerrer Madde 354. — Yetkililerce, 353 üncü maddenin 1 ve 2 numaralı bentlerinde yazılı belgelerin bir takvim yılı içinde üç defa kullanılmadığının veya bulundurulmadığının tespiti halinde mükelleflerin işyerleri Maliye ve Gümrük Bakanlığının kararı ile bir haftaya kadar kapatılabilir. Bakanlık bu yetkisini mahalline devredebilir.

[Kapatma yetkisine ve bu yetkinin mahalline devrine ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

Ancak, işyeri kapatma cezasının uygulanabilmesi için yukarıdaki fıkrada belirtilen belgelerin kullanılmadığının veya bulundurulmadığının ikinci defa tespiti üzerine mükellefin bir yazı ile uyarılması ve tekerürü halinde işyeri kapatma cezası uygulanacağı duyurulmuş olması şarttır.

(Hükümetin Teklifi)

Mükellefler hakkında işyeri kapatma cezası uygulanmış olması diğer cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez.»

28. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2995 sayılı Kanunla değişik 358 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kaçakçılığa teşebbüs

Madde 358. — 1. 344 üncü maddenin 1-6 numaralı bentlerinde yazılı fiilleri veya bir hesap dönemi içinde ayrı tarihlerde en az iki defa fatura, sevki irsaliyesi, gider pusulası, müstahsil makbuzu, serbest meslek makbuzu, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi düzenlememe ve vesikasız mal bulundurma fiilleri, verginin tarhi için kanunda belli edilen sürenin girmesinden önce meydana çıkarılanlar, bu fiillerin vergi ziyana neden olup olmayacağına bakılmaksızın;

2. 3100 sayılı Kanun hükmü gereğince mecbur tutuldukları halde ödeme kaydedici cihazları almayanlar, cihazları bozanlar, bozuk cihazları kullanan veya başkalarının kullanmasına müsaade edenler ile bir hesap dönemi içinde ayrı tarihlerde en az iki defa cihazları kullanmamak suretiyle satış fişi vermedikleri tespit edilenler;

3. Bu Kanunun 127 nci maddesinin (d) bendi uyarınca Maliye ve Gümrük Bakanlığının özel işaretli görevlisinin ikazına rağmen araçlarını durdurmayanlar ve mükerrer 257 nci maddenin verdiği yetkiye dayanılarak çıkartılan yönetmelik gereğince, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Defterdarlıkları ile anlaşma yapan matbaa işletmecilerinden muhteviyatı itibariyle yanıtıcı belge basan veya basıp dağıtanlar ile yönetmelikte belirtilen bildirim görevini yerine getirmeyenler.

Kaçakçılığa teşebbüs etmiş sayılırlar.»

29. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 361 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetkili makam ve memurlar tarafından kamu idare ve müesseseleri ile gerçek veya tüzelkişilerden 148 ve 149 uncu maddeler gereğince istenilen bilgileri çekinme sebebi olmaksızın vermeyenler ile 150 nci maddenin 1 - 3 numaralı bentlerinde yazılı olanlardan bahsi geçen maddedeki bildirme mecburiyetini yerine getirmeyenlere 50 000 liraya kadar para cezası hükmolunur.

Bu maddenin uygulanmasında 367 nci maddede gösterilen usule uyulur.»

30. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 371 inci maddesinin birinci fıkrasının 5 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«5. Mükellefçe haber verilen ve ödeme süresi geçmiş bulunan vergilerin, ödemenin geciktigi her ay ve kesri için, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen nispette uygulanacak gecikme zammı oranında bir zamlı birlikte haber verme tarihinden başlayarak 15 gün içinde ödemesi.»

31. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2686 sayılı Kanunla değişik 376 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kaçakçılık, ağır kusur, kusur, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarında indirim.

Madde 376. — Resen veya ikmalen tarhi edilen vergi veya vergi farkını ve aşağıda gösterilen indirimlerden artakalan kaçakçılık, ağır kusur, kusur, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarını mükellef veya vergi sorumlusu ihbarnamelerin tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgili vergi dairesine miracaatla vadesinde veya 6183 sayılı Kanunda zikredilen neviden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirirse:

1. Kaçakçılık, ağır kusur veya kusur dolayısıyla kesilen cezanın birinci defada yarısı;
2. Müteakiben kesilen cezaların üçte biri;
3. Usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezasının üçte biri indirilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Mükellefler hakkında işyeri kapatma cezası uygulanmış olması, diğer cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez.»

MADDE 28. — Tasarının 1 inci maddesinin 28 inci fıkrası, Komisyonumuzca 28 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2365 sayılı Kanunla değişik 361 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetkili makam ve memurlar tarafından Kamu idare ve müesseseleri ile gerçek veya tüzelkişilerden 148 ve 149 uncu maddeler gereğince istenilen bilgileri çekinme sebebi olmaksızın vermeyenler ile 150 nci maddenin 1 - 3 numaralı bentlerinde yazılı olanlardan bahsi geçen maddedeki bildirme mecburiyetini yerine getirmeyenlere 50 000 liraya kadar para cezası hükmolunur.

MADDE 30. — Tasarının 1 inci maddesinin 30 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Tasarının 1 inci maddesinin 31 inci fıkrası, Komisyonumuzca 31 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Mükellef veya sorumlu ödeyeceğini bildirdiği vergi ve vergi cezası farkını yukarıda yazılı süre içinde ödemez veya dava konusu yaparsa bu madde hükmünden faydalandırılmaz.

Yukarıdaki hükümler vergi aslına tabi olmaksızın kesilen usulsüzlük cezaları hakkında da uygulanır.»

32. 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 376 ncı maddeden sonra 205 sayılı Kanunla eklenen bölümün Ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Uzlaşma talebi mükellef veya cezaya muhatap olanlar için vergi ve ceza ihbarnamesinin tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılır.»

33. 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 376 ncı maddeden sonra 205 sayılı Kanunla eklenen bölüme Ek 11 inci madde ilave edilmiştir.

«Tarhiyat öncesi uzlaşma

Ek Madde 11. — Maliye ve Gümrük Bakanlığı vergi incelemesine dayanılarak salınacak vergilerle kesilecek cezalarda tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir.

Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikâyetle bulunulamaz.

Tarhiyat öncesi uzlaşmanın temin edilmemiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılmamış olması halinde mükellefler veya ceza muhatabı olanlar verginin tarihinde ve cezanın kesilmesinden sonra uzlaşma talep edemezler.

Tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin esas ve usuller yönetmelikte belirtilir.»

34. 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 376 ncı maddeden sonra 205 sayılı Kanunla eklenen bölüme Ek 12 nci madde ilave edilmiştir.

«Ücretlilere vergi iadesinde uzlaşma

EK Madde 12. — 2978 sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca kesilen cezalar uzlaşma mevzuuna dahildir.»

35. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 2686 sayılı Kanunla değişik 377 nci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye beşinci fıkra eklenmiştir.

«Vergi daireleri Maliye ve Gümrük Bakanlığının, (il özel idareleriyle belediyeler valilerin) muvafakatini almadan vergi mahkemelerinin kararları aleyhine Danıştay da temyiz davası açamazlar.

Ancak; Maliye ve Gümrük Bakanlığı tespit edeceği hadlerle sınırlı olmak şartıyla, muvafakat verme yetkisini Defterdarlıklara devredebilir.»

36. 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 414 üncü maddeyi müteakip aşağıdaki mükerrer 414 üncü madde eklenmiştir.

«Yetki :

Mükerrer Madde 414. — a) Bu Kanunun 26, 35 ve 366 ncı maddelerinde yer alan tahakkuk fişi ile vergi ve ceza ihbarnamelerinin şekli ve ihtiva edeceği bilgilerde değişiklik yapmaya ve bunları Vergi Dairesi adına tanzim edecek olanları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı :

b) Bu Kanunda yer alan maktu hadler ile asgarî ve azamî miktarları belirtilmiş para ile ödenecek ceza miktarlarını on katına, nispi hadleri ise iki katına kadar ayrı ayrı artırmaya ve bunları kanunî seviyesine indirmeye Bakanlar Kurulu;

Yetkilidir.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 32. — Tasarının 1 inci maddesinin 32 nci fıkrası, Komisyonumuzca 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununa 376 ncı maddeden sonra 205 sayılı Kanunla eklenen bölüme aşağıdaki Ek 11 ve Ek 12 nci maddeler eklenmiştir.

«Tarhiyat öncesi uzlaşma

EK MADDE 11. — Maliye ve Gümrük Bakanlığı vergi incelemesine dayanılarak salınacak vergilerle kesilecek cezalarda tarhiyat öncesi uzlaşma yapılmasına izin verebilir.

Tarhiyattan önce uzlaşmaya varılması halinde tutanakla tespit edilen bu husus hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikâyette bulunulamaz.

Tarhiyat öncesi uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya varılmamış olması halinde mükellefler veya ceza muhatabı olanlar verginin tarihinden ve cezanın kesilmesinden sonra uzlaşma talep edemezler.

Tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin esas ve usulfer Yönetmelikte belirtilir.»

«Ücretlilere vergi iadesinde uzlaşma

EK MADDE 12. — 2978 sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca kesilen cezalar uzlaşma mevzuuna dahildir.»

MADDE 34. — Tasarının 1 inci maddesinin 35 inci fıkrası, Komisyonumuzca 34 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Tasarının 1 inci maddesinin 36 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 35.inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

37. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 415 inci maddesini takiben aşağıdaki mükerrer 415 inci madde eklenmiştir.

Vergi İdaresini Geliştirme Fonu :

Mükerrer Madde 415. — 1. Vergi Kanunlarının uygulanması, Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatının geliştirilmesi, modernleştirilmesi ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı Personelinin daha etkin ve verimli çalıştırılmasını sağlamak gayesiyle Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası nezdinde «Vergi İdaresini Geliştirme Fonu» kurulmuştur.

2. Her yıl tahsil edilen toplam vergi gelirlerinin bir yıl evvelki toplam vergi gelirlerine ulaşıncaya kadarki kısmının % 05 ile, bir yıl evvelki vergi tahsilatını aşan vergi gelirlerinin % 1'i bu fonun kaynağını teşkil eder.

3. Saymanlıklar her ay tahsil ettikleri toplam vergi gelirlerinin; bir evvelki yıl toplam vergi tahsilat tutarına ulaşıncaya kadar % 05 (Binde beş) ini, toplam vergi tahsilatının bir evvelki yıl toplam tahsilatlarını aşması halinde, aşan kısımdan her ay % 1 (yüzde bir) ini tahsil ettikleri ayı takip eden bir ay içerisinde doğrudan fona gönderirler.

4. Bu fon Gelirler Genel Müdürlüğüne idare ve lojman binası yapımı, satın alınması veya kiralanması, döşenmesi, otomasyon, eğitim, uygulama tanıtma çalışmaları, vergi inceleme ve yoklama faaliyetleri sırasında yapılacak harcamalar ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı Personeline görevleri nedeniyle ve daha verimli çalıştırılmalarını sağlamak gayesi ile yapılacak ek ödemelerde kullanılır. Bu fondan yapılacak harcamalar 1050, 832 ve 2886 sayılı kanunlarla 233 sayılı Kanun hükmünde kararname hükümlerine tabi değildir.

Bu Fonun kullanılma usul ve esasları ile fona ilişkin diğer usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığıınca belirlenir ve yürütülür. Denetimi; Başbakanlık, Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve Sayıştayca belirlenecek birer üyeden meydana gelecek bir komisyon aracılığı ile yapılır.

«Artırılan miktarlar

38. Bu Kanun ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 104 üncü maddesinin 3 üncü bendindeki bir milyon lira, on milyon liraya, 177 nci maddesinin 1 inci bendindeki hadler sırasıyla 60 000 000 ve 80 000 000 liraya, 2 nci bendindeki had 20 000 000 liraya 3 üncü bendindeki had 60 000 000 liraya, 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki on bin lira, yüz bin liraya 313 üncü maddesinin 2 nci fıkrasındaki 5 000 lira 50 000 liraya 343 üncü maddesindeki on lira, yüz liraya, yüz lira ikibinbeşyüz liraya, 356 nci maddesinin 1 inci bendindeki 50 kuruş 100 liraya, 5 lira 5 000 liraya 3 numaralı bendindeki ikibuçuk lira 500 liraya yükseltilmiştir.

Ayrıca 345 ve mükerrer 355 nci maddesindeki miktarlar 5 kat, 344 üncü maddesinin 8 inci bendi ve mükerrer 347 nci maddesinin 1 inci bendindeki hadler ile aynı Kanunun sonunda yer alan usulsüzlük cezalarına ait cetveldeki miktarlar 10 kat artırılmıştır.»

39. 213 sayılı Vergi Usul Kanununa geçici 11 inci maddeyi takiben aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

Geçici Madde 12. — 4.1.1961 gün ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 49 uncu maddesinin bu Kanunla değişmeden önceki hükümlerine göre takdir edilen asgarî ölçüde arsa metrekare birim değerleri ile ilgili olarak dava açma ve açılan davalara cevap verme konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığına bağlı vergi dairelerine mevdu görev ve yetkiler devam eder; Kesinleşen değerler bu vergi dairelerince, takdir komisyonu kararları ve varsa yargı merciî kararları ile birlikte ilgili belediyelere derhal bildirilir. Emlak Vergisi Kanununun uygulanmasında, altıncı genel beyan döneminin başlayacağı yıla kadar kesinleşen bu değerler geçerli olur.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu 72 nci maddesinin bu Kanunla değişmeden önceki hükümlerine göre kurulan takdir komisyonlarının asgarî ölçüde arsa metrekare birim değer tespitine ilişkin görev ve yetkileri 1 Mart 1986 tarihine kadar, bu değerlerle ilgili olarak açılacak davalarla ilgili görev ve yetkileri söz konusu davalar sonuçlanıncaya kadar devam eder.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 36, — Tasarının 1 inci maddesinin 37 inci fıkrası, Komisyonumuzca 36 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Bu Kanun ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 104 üncü maddesinin 3 numaralı bendindeki bir milyon lira, on milyon liraya, 177 nci maddesinin 1 numaralı bendindeki hadler sırasıyla 60 000 000 ve 80 000 000 liraya, 2 numaralı bendindeki had 20 000 000 liraya, 3 numaralı bendindeki had 60 000 000 liraya, 232 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki on bin lira, yüz bin liraya, 313 üncü maddesinin 2 nci fıkrasındaki 5 000 lira 50 000 liraya, 343 üncü maddesindeki on lira, yüz liraya, yüz lira, ikibinbeşyüz liraya, 356 ncı maddesinin 1 numaralı bendindeki 50 kuruş, 100 liraya, 5 lira, 5 000 liraya 3 numaralı bendindeki iki-buçuk lira, 500 liraya yükseltilmiştir.

Ayrıca 345 ve mükerrer 355 inci maddesindeki miktarlar 5 kat, 344 üncü maddesinin 8 numaralı bent ve mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendindeki hadler ile aynı kanunun sonunda yer alan usulsüzlük cezalarına ait cetveldeki miktarlar 10 kat artırılmıştır.»

MADDE 38. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununa Geçici 11 inci maddeyi takiben aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

«Geçici Madde 12. — 4.1.1961 gün ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 49 uncu maddesinin bu Kanunla değişmeden önceki hükümlerine göre, takdir edilen asgarî ölçüde arsa metrekare birim değerleri ile ilgili olarak dava açma ve açılan davalara cevap verme konusunda Maliye ve Gümrük Bakanlığına bağlı vergi dairelerine mevdu görev ve yetkiler devam eder; kesinleşen değerler bu vergi dairelerince, takdir komisyonu kararları ve varsa yargı mercii kararları ile birlikte ilgili belediyelere derhal bildirilir. Emlak Vergisi Kanununun uygulamasında, altıncı genel beyan döneminin başlayacağı yıla kadar kesinleşen bu değerler geçerli olur.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 72 nci maddesinin bu Kanunla değişmeden önceki hükümlerine göre kurulan takdir komisyonlarının asgarî ölçüde arsa metrekare birim değer tespitine ilişkin görev ve yetkileri 1 Mart 1986 tarihine kadar, bu değerlerle ilgili olarak açılacak davalarla ilgili görev ve yetkileri söz konusu davalar sonuçlanıncaya kadar devam eder.

(Hükümetin Teklifi)

Geçici Madde 13. — Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinde yer alan ve bu Kanunla artırılan hadler, önceki yılların hadlerine bağlı olmaksızın 1986 yılında tutulacak defterler için de uygulanır.

Geçici Madde 14. — Beş yıl süre ile görev yapacak olan ilk Yeminli Mali Müşavirler Kurulu üyeleri biri Başkan biri de Başkanvekili olmak üzere dördü Maliye ve Gümrük Bakanlığında Müsteşarlık, Kurul Başkanlığı, Müsteşar Yardımcılığı veya Genel Müdürlük görevlerinde bulunmuş veya bulunmakta olan, altısı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre vergi denetimi alanında görevli veya görev yapmış olan, ikisi Kamu İktisadi Kuruluşları veya Kamu İktisadi Teşebbüslerinde muhasebe uygulamaları ile görevli, üçü özel sektörde muhasebe denetimi ve uygulamalarında görevli, üçü muhasebe vergi, maliye ve işletme konularında öğretim üyesi, ikisi ise Vergi Hukuk Konusunda yargıçlık yapmış veya yapmakta olan kişiler arasından, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı ay içinde Bakanlar Kurulunca atanır.

Beş yıllık sürenin bitiminde yeniden üyeliğe getirilmek mümkündür.

Kurul üyeliklerine atananlar ile kurulda görevlendirilen personelden T.C. Emekli Sandığına tabi olanların istemleri halinde, Emekli Sandığı iştirakçiliği devam eder.

Geçici Madde 15. — Yeminli Mali Müşavirler Kurulunun giderleri beş yıl süre ile her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesine konacak olan ödenekten karşılanır.

Madde 2. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 193 sayılı Kanunun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bir işyeri açmaksızın münhasıran gezici olarak millî piyango bileti satanlar, yukarıdaki şartlarla sınırlı olmaksızın gelir vergisinden muaftır. Bu muaflığın, 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle ödenen vergiye şümulü yoktur.»

2. 193 sayılı Kanunun 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değişik 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Serbest meslek kazançlarında

Madde 18. — Müellif, mütercim, heykeltıraş, ressam, bestekâr ve mucitlerin ve bunların kanunî mirasçılarının şiir, hikâye, roman, makale, röportaj, karikatür, film, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, radyo ve televizyonda yayınlamak veya kitap, resim heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde ettikleri hâsılat Gelir Vergisinden müstesnadır.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dahildir.

Yukarıda yazılı kazançların arızî olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Serbest meslek kazançları istisnasının, bu Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Geçici Madde 13. — Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinde yer alan ve bu Kanunla artırılan hadler, önceki yılların hadlerine bağlı olmaksızın 1986 yılında tutulacak defterler için de uygulanır.

Geçici Madde 14. — Üç yıl süre ile görev yapacak olan ilk Yeminli Mali Müşavirler Kurulu üyeleri, biri Başkan ve biri Başkanvekili olmak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı ay içinde Bakanlar Kurulunca atanır.

Üç yıllık sürenin bitiminde yeniden üyeliğe getirilmek mümkündür.

Kurul üyeliklerine atananlar ile kurulda görevlendirilen personelden T. C. Emekli Sandığına tabi olanların istemeleri halinde, Emekli Sandığı iştirakçiliği devam eder,

Geçici Madde 15. — Yeminli Mali Müşavirler Kurulunun giderleri üç yıl süre ile her yıl Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesine konacak olan ödenekten karşılanır.»

İKİNCİ BÖLÜM

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 39. — Tasarının 2 nci maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 39 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40. — 193 Sayılı Kanunun 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değişik 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Serbest meslek kazançlarında

Madde 18. — Müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr ve mucitlerin ve bunların kanunî mirasçılarının şiir, hikâye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, radyo, televizyon ve video da yayımlamak veya kitap, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak veya bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak suretiyle elde ettikleri hâsılat Gelir Vergisinden müstesnadır.

Eserlerin neşir, temsil, icra ve teşhir gibi suretlerle değerlendirilmesi karşılığında alınan bedel ve ücretler istisnaya dahildir.

Yukarıdaki yazılı kazançların arızî olarak elde edilmesi istisna hükmünün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Serbest meslek kazançları istisnasının, bu Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca tevkif suretiyle ödenecek vergiye şümulü yoktur.»

(Hükümetin Teklifi)

3. 193 sayılı Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla kaldırılan 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden ihdas edilmiştir.

«Eğitim öğretim ve sağlık hizmet işletmelerinde kazanç istisnası.

Madde 20. — Okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin işletilmesinden elde edilen kazançlar; ilgili bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar dahilinde 5 yıl süreyle Gelir Vergisinden müstesna tutulurlar. İstisna, kuruluşların faaliyete geçtiği tarihten itibaren başlar.

Bu kuruluşların kalkınmada öncelikli yörelerde kurulması halinde bunlardan elde edilecek kazançlar yukarıdaki şartlar dahilinde 10 yıl süreyle Gelir Vergisinden müstesna tutulur.»

4. 193 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunla değişik 9 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki 13 ve 14 numaralı bentler eklenmiştir.

«9. Genel olarak maden işletmelerinde ve fabrikalarda çalışan işçilere ve özel kanunlarına göre barındırılması gereken memurlarla müstahdemlere konut tedariki ve bunların aydınlatılması, ısıtılması ve suyunun temini suretiyle sağlanan menfaatler ile mülkiyeti işverene ait brüt alanı 100 m²'yi aşmayan konutların hizmet erbabına mesken olarak tahsisi suretiyle sağlanan menfaatler (Bu konutların 100 m²'yi aşması halinde, aşan kısma isabet eden menfaat için bu istisna hükmü uygulanmaz)»

«13. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları.»

«14. Kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler.»

5. 193 sayılı Kanununun 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunla değişik 24 üncü maddesinin 3 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«3. Kazai veya idari kararlara dayanılarak tanıklara, bilirkişilere ve resmî arabuluculara bu sıfatları dolayısıyla ödenen ve yıllık tutarı 360 000 lirayı aşmayan ücretler;»

6. 193 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin sonuna aşağıdaki 10 numaralı bent eklenmiştir.

«10. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduat, sürelerini doldurmamış bulunanlarla, dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminat ve yardımlar.»

7. 193 sayılı Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

— İkinci derece sakatlar için iki katı,

«İndirim hadleri

Madde 31. — Gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde aşağıdaki indirimler uygulanır.

1. Özel indirim : Günde (200), ayda (6 000), yılda (72 000) liradır.

Bakanlar Kurulu, özel indirim tutarlarını 15 katına kadar artırmaya yetkilidir. Bu yetki, kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıdığı belirtilen sektörler ile kalkınmada öncelikle bölgelerde fiilen çalışanların ücretleri için farklı özel indirim tutarları tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 41. — 193 sayılı Kanuna aşağıdaki Mükerrer 20 nci Madde eklenmiştir.

«Eğitim, öğretim ve sağlık hizmet işletmelerinde kazanç istisnası

Mükerrer Madde 20. — Okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 35 yatak) kapasitesinden az olmamak üzere, yurt ve sağlık tesislerinin (huzurevleri dahil) işletilmesinden elde edilen kazançlar, ilgili bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar dahilinde 5 yıl süreyle Gelir Vergisinden müstesna tutulurlar. İstisna, kuruluşların faaliyete geçtiği tarihten itibaren başlar.»

MADDE 42. — 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunla değişik 9 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki 13, 14 ve 15 inci bentler eklenmiştir.

«9. Genel olarak maden işletmelerinde ve fabrikalarda çalışan işçilere ve özel kanunlarına göre barındırılması gereken memurlarla müstahdemlere konut tedariki ve bunların aydınlatılması, ısıtılması ve suyunun temini suretiyle sağlanan menfaatler ile mülkiyeti işverene ait brüt alanı 100 m²'yi aşmayan konutların hizmet erbabına mesken olarak tahsisi suretiyle sağlanan menfaatler (Bu konutların 100 m²'yi aşması halinde, aşan kısma isabet eden menfaat için bu istisna hükmü uygulanmaz):»

«13. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları;»

«14. Kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işvermelerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler;»

«15. Yüz ve daha aşağı sayıda işçi çalıştıran işyerlerinde bir, yüzden fazla işçi çalıştıran işyerlerinde iki, amatör sporcu çalıştıranların, her yıl millî müsabakalara iştirak ettiklerinin belgelenmesi ve bu amatör sporculara ödenen ücretler. (Asgari ücretin iki katını aşmamak kaydıyla.)»

MADDE 43. — Tasarının 2 nci maddesinin 5 inci fıkrası, Komisyonumuzca 43 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 44. — Tasarının 2 nci maddesinin 6 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 44 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 45. — 193 sayılı Kanunun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İndirim hadleri

Madde 31. — Gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde aşağıdaki indirimler uygulanır.

1. Özel indirim : Günde (200), ayda (6.000), yılda (72.000) liradır.

Bakanlar Kurulu, özel indirim tutarlarını 15 katına kadar artırmaya yetkilidir. Bu yetki, kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıdığı belirtilen sektörler ile kalkınmada öncelikli bölgelerde fiilen çalışanların ücretleri için farklı özel indirim tutarları tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir.

(Hükümetin Teklifi)

2. Sakatlık indirimi : Çalışma gücünün asgarî % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece sakat, asgarî % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece sakat, asgarî % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece sakat sayılır ve aşağıda belirtilen sakatlık indiriminden faydalanırlar.

Sakatlık indirimi özel indirim tutarının :

- Birinci derece sakatlar için dört katı,
- İkinci derece sakatlar için iki katı,
- Üçüncü derece sakatlar için bir katıdır.

Sakatlık derecelerine göre tespit edilecek indirimler, özel indirime eklenerek hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Sakatlık derecelerinin tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usuller Maliye ve Gümrük, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca bu konuda müştereken hazırlanacak bir yönetmelik ile tespit edilir.

Aile reisinin, eşinin ve çocuklarının herbirinin gerçek usulde tespit edilen ücret gelirine bu maddede yer alan özel indirim ve sakatlık indirimi uygulanır.»

8. 193 sayılı Kanunun 31.12.1980 tarihli ve 2361 sayılı Kanunla değişen Birinci Kısım Sekizinci Bölüm (Yatırım İndirimi) Ek 2 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yatırım indiriminin şartları ve uygulama esasları

Ek Madde 2. — Yatırım İndiriminden yararlanma şartları ve uygulama esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.»

9. 193 sayılı Kanuna aşağıdaki mükerrer 39 uncu madde eklenmiştir.

«Ticari kazancın tespitinde indirilecek gelirler

MÜKERRER MADDE 39. — Ticari işletmeye dahil olup iratları vergiden müstesna bulunan menkul kıymetlerin iratları, kurumlardan elde edilen Kurumlar Vergisine tabi tutulmuş veya üzerinden vergi tevkifatı yapılmış kâr payları ile hazine bonusu ve Devlet tahvil faizleri ticari kazançtan indirilir.»

10. 193 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 5 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

2. Sakatlık indirimi : Çalışma gücünün asgarî % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece sakat, asgarî % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece sakat, asgarî % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece sakat sayılır ve aşağıda belirtilen sakatlık hallerinden faydalanırlar.

Sakatlık indirimi özel indirim tutarının;

- Birinci derece sakatlar için sekiz katı,
- İkinci derece sakatlar için dört katı,
- Üçüncü derece sakatlar için iki katıdır.

Sakatlık derecelerine göre tespit edilecek indirimler, özel indirimle eklenerek hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Sakatlık derecelerinin tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usuller Maliye ve Gümrük, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca bu konuda müştereken hazırlanacak bir yönetmelik ile tespit edilir.

Aile reisinin, eşinin ve çocuklarının herbirinin gerçek usulde tespit edilen ücret gelirine bu maddede yer alan özel indirim ve sakatlık indirimi uygulanır.»

MADDE 46. — 193 sayılı Kanunun 31.12.1980 tarihli ve 2361 sayılı Kanunla değişen İkinci Kısım Sekizinci Bölüm (Yatırım indirimi) Ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının 4 numaralı bendinde yer alan en az yatırım tutarları ile ilgili 20.000.000,— liralık tutar 40.000.000,— liraya, 10.000.000,— liralık tutar 20.000.000,— liraya yükseltilmiş, aynı fıkranın 5 ve 6 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddenin sonuna gelmek üzere aşağıdaki fıkra hükmü eklenmiş ve Ek 4 üncü maddesinin 2 ve 3 üncü fıkralarında yer alan «Yatırım İndirimi Belgesi» ibaresi «Yatırım Teşvik ve Yatırım İndirimi Belgesi» olarak değiştirilmiştir.

«5. Yatırıma başlamadan önce Devlet Planlama Teşkilatına başvurularak gerekli bilgi ve belgelerin tevdi edilmiş ve yukarıda belirtilen şartların mevcudiyeti tasdik edilerek, Yatırım Teşvik ve Yatırım İndirimi Belgesi verilmiş olmalıdır.

Araştırma, plan ve proje masrafları ile arazi temini için yapılan giderler hariç olmak üzere, yatırımla ilgili her türlü harcamalar yatırıma başladığını gösterir.»

«6. Yatırım, tasdik edilmiş bulunan şartlar ve süreler dahilinde yapılmış olmalıdır.

Tasdik edilen şartlarda meydana gelecek değişikliklerin ve sürelerde doğabilecek gecikmelerin vukuundan itibaren bir ay içinde Devlet Planlama Teşkilatına bildirilmesi ve onayının alınması şarttır. Devlet Planlama Teşkilatı, iktisadi veya teknik zaruretlerle veya mücbir sebeplerden ileri gelen değişiklik ve gecikmeleri kabul edebilir.

Müracaatın zamanında yapılmaması veya değişiklik ve gecikmelerin kabul edilmemesi halinde, evvelce yapılan tasdik hükümsüz addolunur.

Devlet Planlama Teşkilatı, yukarıdaki şartlar çerçevesinde vereceği Yatırım Teşvik ve Yatırım İndirimi Belgesinin bir örneğini Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderir. Yatırım Teşvik ve Yatırım İndirimi Belgesindeki vize ve iptaller de ayrıca bildirilir.»

«Yatırım İndiriminden yararlanma şartları ve uygulama esaslarına ilişkin diğer hususlar Devlet Planlama Teşkilatının görüşü alınmak suretiyle Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.»

MADDE 47. — Tasarının 2 nci maddesinin 9 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 47 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48. — Tasarının 2 nci maddesinin 10 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 48 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

«5. İşletmeye dahil olup işte kullanılan taşıtların giderleri (bu taşıtların aynı zamanda zafî veya ailevî ihtiyaçlar için de kullanılması halinde giderlerinin yarısı)»

11. 193 sayılı Kanununun 46 ncı maddesinin 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik ikinci, 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunla değişik üçüncü fıkralarında yer alan safî kazanç tutarları bir kat artırılmıştır.

12. 193 sayılı Kanununun 51 inci maddesinin 8 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«8. Tavassut işi yapanlar (PTT Acentaları ile dayıbaşılar hariç)»

13. 193 sayılı Kanununun 1.5.1981 tarih ve 2454 sayılı Kanunla değişik 53 üncü maddesinin son fıkrasına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«Şu kadar ki; satış hâsılatlarının tamamı üzerinden tevkif suretiyle Gelir Vergisi alınmış olan çiftçilerin, yıllık satış hâsılatları tutarına bakılmaksızın diledikleri takdirde götürü gider usulüne geçebilirler.»

14. 193 sayılı Kanununun 57 nci maddesinin 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 11 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«11. İşletmeye dahil olup, aynı zamanda zafî veya ailevî ihtiyaçlar için de kullanılan taşıtların amortismanlarının tamamı ile giderlerinin yarısı.»

15. 193 sayılı Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 61 inci maddesinin üçüncü fıkrasının 5 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«5. Bilirkişilere, resmî arabuluculara, eksperlere, spor hakemlerine ve her türlü yarışma jürisi üyelerine ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler;»

16. 193 sayılı Kanununun 70 nci maddesinin birinci fıkrasının 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 5 numaralı bendi ile 19.12.1963 tarih ve 202 sayılı Kanunla değişik 8 numaralı bendi ve aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«5. Arama, işletme ve imtiyaz hakları ve ruhsatları, ihtira beratı (İhtira beratının mucitleri veya kanunî mirasçıları tarafından kiralanmasından doğan kazançlar, serbest meslek kazancıdır.), alameti farika, marka, ticaret unvanı, her türlü teknik resim, desen, model, plan ile sinema ve televizyon filmleri, ses ve görüntü bantları, sanayi ve ticaret ve bilim alanlarında elde edilmiş bir tecrübeye ait bilgilerle gizli bir formül veya bir imalat usulü üzerindeki kullanma hakkı veya kullanma imtiyazı gibi haklar (Bu hakların kullanılması için gerekli malzeme ve teçhizat bedelleri de gayrimenkul sermaye iradı sayılır.);»

«8. Motorlu nakil ve taşıt araçları, her türlü motorlu araç, makine ve tesisat ile bunların eklentileri.»

«Yukarıda yazılı mallar ve haklar ticarî veya zirai bir işletmeye dahil bulunduğu takdirde bunların iratları ticarî veya zirai kazancın tespitine müteallik hükümlere göre hesaplanır.»

«Tüccarlara ait olsa dahi, işletmeye dahil bulunmayan gayrimenkullerle haklar hakkında bu bölümdeki hükümler uygulanır.»

17. 193 sayılı Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 73 üncü maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının iki numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkranın sonuna aşağıdaki dört numaralı bent eklenmiştir.

«Kiraya verilen mal ve hakların kira bedelleri emsal kira bedelinden düşük olamaz. Bedelsiz olarak başkalarının intifama bırakılan mal ve hakların emsal kira bedeli, bu mal ve hakların kirası sayılır. Bina ve arazide emsal kira bedeli, yetkili özel mercilerce veya mahkemelerce takdir veya tespit edilmiş kirası, bu suretle takdir veya tespit edilmiş kira mevcut değilse Vergi Usul Kanununa göre belirlenen vergi değerinin % 7'sidir. Diğer mal ve haklarda emsal kira bedeli, bu mal ve hakların maliyet bedelinin, bu bedel bilinmiyorsa, Vergi Usul Kanununun servetlerin değerlendirilmesi hakkındaki hükümlerine göre belli edilen değerlerinin % 10'udur.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 49. — Tasarının 2 nci maddesinin 11 inci fıkrası, Komisyonumuzca 49 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 50. — Tasarının 2 nci maddesinin 12 nci fıkrası, Komisyonumuzca 50 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 51. — Tasarının 2 nci maddesinin 13 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 51 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 52. — Tasarının 2 nci maddesinin 14 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 52 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 53. — Tasarının 2 nci maddesinin 15 inci fıkrası, Komisyonumuzca 53 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 54. — 193 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin birinci fıkrasının 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 5 numaralı bendi ile 19.2.1963 tarih ve 202 sayılı Kanunla değişik 8 numaralı bendi ve aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«5. Arama, işletme ve imtiyaz hakları ve ruhsatları, ihtira beratı (İhtira beratının mucitleri veya kanunî mirasçıları tarafından kiralanmasından doğan kazançlar, serbest meslek kazancıdır.), almeti farika, marka, ticaret unvanı, her türlü teknik resim, desen, model, plan ile sinema ve televizyon filmleri, ses ve görüntü bantları, sanayi ve ticaret ve bilim alanlarında elde edilmiş bir tecrübeye ait bilgilerle gizli bir formül veya bir imalat usulü üzerindeki kullanma hakkı veya kullanma imtiyazı gibi haklar (Bu hakların kullanılması için gerekli malzeme ve teçhizat bedelleri de gayrimenkul sermaye iradı sayılır.);»

«8. Motorlu nakil ve cer vasıtaları, her türlü motorlu araç, makine ve tesisat ile bunların eklentileri.»

«Yukarıda yazılı mallar ve haklar ticarî veya zirai bir işletmeye dahil bulunduğu takdirde bunların iratları ticarî veya zirai kazancın tespitine müteallik hükümlere göre hesaplanır.»

«Tüccarlara ait olsa dahi, işletmeye dahil bulunmayan gayrimenkullerle haklar hakkında bu bölümdeki hükümler uygulanır.»

MADDE 55. — 193 sayılı Kanunun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 73 üncü maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının iki numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkranın sonuna aşağıdaki dört numaralı bent eklenmiştir.

«Kıraya verilen mal ve hakların kira bedelleri emsal kira bedelinden düşük olamaz. Bedelsiz olarak başkalarının istifasına bırakılan mal ve hakların emsal kira bedeli, bu mal ve hakların kirası sayılır. Bina ve arazide emsal kira bedeli, yetkili özel mercilerce veya mahkemelerce takdir veya tespit edilmiş kirası, bu suretle takdir veya tespit edilmiş kira mevcut değilse Vergi Usul Kanununa göre belirlenen vergi değerinin % 5' i dir. Diğer mal ve haklarda emsal kira bedeli, bu mal ve hakların maliyet bedelinin, bu bedel bilinmiyorsa, Vergi Usul Kanununun servetlerin değerlendirilmesi hakkındaki hükümlerine göre belli edilen değerlerinin % 10' udur.»

(Hükümetin Teklifi)

«2. Binaların mal sahiplerinin usul, fûru veya kardeşlerinin ikametine tahsis edilmesi (Usul, fûru veya kardeşlerden herbirinin ikametine birden fazla konut tahsis edilmiş ise bu konutların yalnız birisi hakkında emsal kira bedeli hesaplanmaz);»

«4. Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan kiralamalarda.»

18. 193 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik ikinci fıkrasının 11 numaralı bendi kaldırılmış ve aynı fıkranın 2,4,5,6 ve 12 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. İştirak hisselerinden doğan kazançlar (Limited Şirket ortaklarının, iş ortakları ortaklarının ve komanditerlerin kâr payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar bu zümreye dahildir. Kooperatiflerin ortakları ile yaptıkları muamelelerden doğan kârların ortaklara, kooperatifle yaptıkları muameleler nisbetinde tevzii, kazanç dağıtımı sayılmaz.)

Akdi komandit şirketlerde komanditerlerin kâr payları, şirket kârının ilişkin bulunduğu takvim yılında elde edilmiş sayılır.»

«4. Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yıllık beyanname veren dar mükellefiyete tabi kurumların ticari bilançolarına göre doğan kârdan, yabancı ulaştırma kurumları ile özel beyanname veren dar mükellefiyete tabi kurumların, kurumlar vergisine matrah olan kurum kazancından Kurumlar Vergisi düşüldükten sonra kalan kısım;»

«5. Her nevi tahvil faizleri ve hazine bonusu faizleri ile gelir ortaklığı senetlerinden sağlanan gelirler (ödeme, bu menkul kıymetlerin gelirleriyle birlikte tahvil, hazine bonusu ve gelir ortaklığı senedinin itfa bedelini de ihtiva ettiği takdirde, tahvil ile hazine bonusu ve gelir ortaklığı senedinin itfa edilen kısmı irat sayılmaz.);»

«6. Her nevi alacak faizleri (Adi, imtiyazlı, rehinli, senetli alacaklarla cari hesap alacaklarından doğan faizler ve kamu tüzelkişilerince borçlanılan ve senede bağlanmış olan meblağlar için ödenen faizler dahil.);»

«12. Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr payları.»

19. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değiştirilen mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının 21.1.1982 tarih ve 2588 sayılı Kanunla kaldırılan birinci bendi aşağıdaki şekilde yeniden ihdas edilmiş ve 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. İktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) 70 nci maddenin birinci fıkrasının 1, 2, 4 ve 7 numaralı bentlerinde yazılı mal (gerçek usulde vergiye tabi çiftçilerin ziraî istihsalde kullandıkları gayrimenkuller dahil) ve hakların, iktisap tarihinden başlayarak bir yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar (Kooperatiflerin ortaklarına bu sıfatları dolayısıyla tahsis ettikleri gayrimenkuller, tahsis tarihinde ortak tarafından satın alınmış sayılır.);»

«2. Borsada kayıtlı olanlar ve ivazsız olarak iktisap edilenler hariç, menkul kıymetlerin iktisap tarihinden başlayarak bir yıl içinde veya iktisaptan evvel elden çıkarılmasından sağlanan kazançların bir takvim yılındaki tutarının 100 000 lirayı aşan kısmı.»

20. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 81 inci maddede aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Safi değer artışı

Mükerrer Madde 81. — Değer artışında safi kazanç, elden çıkarma karşılığında alınan para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatlerin tutarından, elden çıkarılan mal ve hakların maliyet bedelleri ile elden çıkarma dolayısıyla yapılan ve satıcının uhdesinde kalan giderlerin ve ödenen vergi ve harçların indirilmesi suretiyle bulunur. Hâsılâtın ayın ve menfaat olarak sağlanan kısmının tutarı Vergi Usul Kanununun değerleme ile ilgili hükümlerine göre tayin ve tespit olunur.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

«2. Binaların mal sahiplerinin usul, fûru veya kardeşlerinin ikametine tahsis edilmesi (Usul, fûru veya kardeşlerden herbirinin ikametine birden fazla konut tahsis edilmiş ise bu konutların yalnız birisi hakkında emsal kira bedeli hesaplanmaz. Kardeşler evli ise eşlerden sadece biri için emsal kira bedeli hesaplanmaz.)»

«4. Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan kiralamalarda.»

MADDE 56. — Tasarının 2 nci maddesinin 18 inci fıkrası, Komisyonumuzca 56 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 57. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve 7 numaralı bent eklenmiştir.

«2. Borsada kayıtlı olanlar ve ivazsız olarak iktisap edilenler hariç, menkul kıymetlerin iktisap tarihinden başlayarak bir yıl içinde veya iktisaptan evvel elden çıkarılmasından sağlanan kazançların bir takvim yılındaki tutarının 100 000.— lirayı aşan kısmı.»

«7. İktisap şekli ne olursa olsun (ivazsız olarak iktisap edilenler hariç) 70' inci maddenin birinci fıkrasının 1, 2, 4 ve 7 numaralı bentlerinde yazılı mal (gerçek usulde vergiye tabi çiftçilerin ziraî istihsalde kullandıkları gayrimenkuller dahil) ve hakların, iktisap tarihinden başlayarak bir yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar (Kooperatiflerin ortaklarına bu sıfatları dolayısıyla tahsis ettikleri gayrimenkuller, tahsis tarihinde ortak tarafından satın alınmış sayılır.)»

MADDE 58. — Tasarının 2 nci maddesinin 20 nci fıkrası, Komisyonumuzca 58 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Maliyet bedelinin mükelleflerce tespit edilememesi halinde maliyet bedeli yerine; Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre, takdir komisyonlarınca tespit edilecek bedel, kazancı bilanço veya işletme hesabı esasına göre tespit edilen işletmelerde ise son bilançoda veya envanter kayıtlarında gösterilen değer esas alınır.

İşletmeye dahil amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde, iktisadi kıymetlerin maliyet bedeli yerine, amortismanlar düşüldükten sonra kalan net değeri esas alınır.

Menkul kıymetlerin elden çıkarılmasında, iktisap bedelinin tevsik edilememesi halinde, Vergi Usul Kanununun 266 ncı maddesinde yazılı itibari değer iktisap bedeli olarak kabul edilir.»

21. 193 sayılı Kanununun 85 inci maddesinin 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İstisna hadleri içinde kalan kazanç ve iratlar (31 inci maddedeki indirimler istisnadan madut değildir.) ile 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 1, 2 (adi komandit şirketlerde komanditerlerin kâr payları hariç), 3, 5, 7, 12 nci bentlerinde yazılı iratlar için beyanname verilmez. Diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye ithal edilmez.»

22. 193 sayılı Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 86 ncı maddesinin 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değiştirilen (a) bendinin 1 ve 2 numaralı alt bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Ücretlerden (Birden fazla işverenden ücret alan ve ücretlerinin yıllık gayri safi tutarları toplamı dokuz milyon lirayı aşan hizmet erbabının ücretleri hariç);

Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda çalışan tiyatro sanatçılarında, münhasıran tiyatrodaki çalışmalarını karşılığında ödenen ücretler ile sporculara ödenen transfer ücretleri ve tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarında, münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığında ödenen ücretler, dokuz milyon liralık haddin hesabında nazara alınmaz.»

«2. Tamamı tevkif yolu ile vergilendirilmiş bulunan ve gayri safi tutarları toplamı dokuz milyon lirayı aşmayan gayrimenkul sermaye iratlarından.»

23. 193 sayılı Kanununun 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değişik 87 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Tam mükellefiyette, vergiye tabi yıllık gayri safi kazanç ve iratlarının toplamı dokuz milyon lirayı aşmayan mükelleflerin bu kazanç ve iratlarından vergisi tevkif yoluyla kesilmiş bulunan ücret ve gayrimenkul sermaye iratları ile götürü usulde vergilendirilmiş bulunan ticari, mesleki kazançlarını ve ücretlerini beyannameye ithal etmeleri ihtiyaridir.»

«Ücretler (Birden fazla işverenden ücret alan ve ücretlerinin yıllık gayri safi tutarları toplamı dokuz milyon lirayı aşan hizmet erbabının ücretleri hariç), götürü usulde tespit olunan ticari ve mesleki kazançlar, kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısımları ile 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 1, 2 (adi komandit şirketlerde komanditerlerin kâr payları hariç), 3, 5, 7, 12 nci bentlerinde yazılı iratlar dokuz milyon liralık haddin hesabında nazara alınmaz.»

«Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda çalışan tiyatro sanatçılarında, münhasıran tiyatrolardaki çalışmalarını karşılığında ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış ücretler ile sporculara ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış transfer ücretleri ve tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarında, münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığında ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış ücretlerin beyanı yukarıda yazılı şartlarla sınırlı olmaksızın ihtiyaridir.»

24. 193 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idareleri ile belediyelere, köylere ve kamu menfaatlarına yararlı derneklere ve Türk Kanunu Medenisi gereğince kurulan vakıflara makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımlar. (Bir takvim yılı içinde yapılan bağış ve yardımların toplamı o yıla ait beyan edilecek gelirin % 5'ini aşarsa fazlası indirilmez.)

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 59. — Tasarının 2 nci maddesinin 21 inci fıkrası, Komisyonumuzca 59 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 60. — 193 sayılı Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 86 ncı maddesinin 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değiştirilen (a) bendinin 1 ve 2 numaralı altbentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. Ücretlerden (Birden fazla işverenden ücret alan ve ücretlerinin yıllık gayri safi tutarları toplamı dokuz milyon lirayı aşan hizmet erbabının ücretleri hariç);

Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda, radyo ve televizyon yapımlarında çalışan bu tiyatro sanatçılarında, münhasıran bu işyerlerindeki çalışmaları karşılığında ödenen ücretler ile sporculara ödenen transfer ücretleri ve tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarında, münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığında ödenen ücretler, dokuz milyon liralık haddin hesabında nazara alınmaz.»

«2. Tamamı tevkif yolu ile vergilendirilmiş bulunan ve gayri safi tutarları toplamı dokuz milyon lirayı aşmayan gayrimenkul sermaye iratlarından;»

MADDE 61. — 193 sayılı Kanununun 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değişik 87 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Tam mükellefiyette, vergiye tabi yıllık gayri safi kazanç ve iratlarının toplamı dokuz milyon lirayı aşmayan mükelleflerin bu kazanç ve iratlarından vergisi tevkif yoluyla kesilmiş bulunan ücret ve gayrimenkul sermaye iratları ile götürü usulde vergilendirilmiş bulunan ticarî, meslekî kazançlarını ve ücretlerini beyanlamaya ithal etmeleri ihtiyaridir.»

«Ücretler (birden fazla işverenden ücret alan ve ücretlerinin yıllık gayrisafi tutarları toplamı dokuz milyon lirayı aşan hizmet erbabının ücretleri hariç), götürü usulde tespit olunan ticarî ve meslekî kazançlar, kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısımları ile 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 1, 2 (adi komandit şirketlerde komanditerlerin kâr payları hariç), 3, 5, 7, 12 nci bentlerinde yazılı iratlar dokuz milyon liralık haddin hesabında nazara alınmaz.»

«Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda, radyo ve televizyon yapımlarında çalışan bu tiyatro sanatçılarında, münhasıran bu işyerlerindeki çalışmaları karşılığı ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış ücretler ile sporculara ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış transfer ücretleri ve tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarında münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığında ödenen vergisi tevkif suretiyle alınmış ücretlerin beyanı yukarıda yazılı şartlarla sınırlı olmaksızın ihtiyaridir.»

MADDE 62. — 193 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idareleri ile belediyelere, köylere ve kamu menfaatlerine yararlı derneklere ve Türk Kanunu Medenisi gereğince kurulan vakıflara makbuz karşılı-

(Hükümetin Teklifi)

Genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler veya köylere bağışlanan okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin inşaatı dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaatı için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin, faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımlar. Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar. (Şu kadar ki bu fıkrada geçen bağış ve yardımları miktar itibarıyla sınırlamaya, bu bağış ve yardımların yapılacağı yerleri ve tahsis edileceği kuruluşları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.)

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın mevcutsa mukayyet değeri, bu değer mevcut değilse Vergi Usul Kanunu hükümleri dairesinde Takdir Komisyonunca tespit edilecek değer esas alınır.»

25. 193 sayılı Kanununun 93 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Çocuk tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilmek suretiyle bakılanlar dahil) 18 yaşını doldurmamış evlatları ifade eder.

26. 193 sayılı Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 94 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi tevkifatı :

Madde 94. — A) Kazanç, ücret, menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında vergi tevkifatı :

Kamu idare ve müesseseleri iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, menkul kıymetler yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraat kazançlarını bilanço veya ziraat işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar ile 2 numaralı bentte sayılanlar hariç) 103 ve 104 üncü maddelere göre,

2. a) Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda çalışan tiyatro sanatçılarına, münhasıran tiyatrodaki çalışmalarını karşılığında yapılan ücret ödemelerinden,

b) Sporculara transfer ücreti olarak yapılan ödemelerden,

c) Tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemi adamlarına, münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığı yapılan ücret ödemelerinden,

3. Yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden (69 uncu maddede yazılı olanlara ve noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç);

a) 18 inci madde kapsamına giren serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden,

b) Diğerlerinden,

4. 42 nci madde kapsamına giren işler dolayısıyla bu işleri yapanlara (kurumlar dahil) ödenen istihkak bedellerinden,

5. Dar mükellefiyete tabi olanlara, telif ve patent haklarının satışı dolayısıyla yapılan ödemelerden,

6. 70 inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığı yapılan ödemelerden,

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

ğında yapılan bağış ve yardımlar. (Bir takvim yılı içinde yapılan bağış ve yardımların toplamı o yıla ait beyan edilecek gelirin % 5'ini aşarsa fazlası indirilmeyiz.)

Genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere veya köylere bağışlanan okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 35 yatak) kapasitesinden az olmamak üzere yurt, huzurevi ve sağlık tesislerinin inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin, faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımlar. Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar. (Şu kadar ki bu fıkrada geçen bağış ve yardımları miktar itibariyle sınırlamaya, bu bağış ve yardımların yapılacağı yerleri ve tahsis edileceği kuruluşları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.)

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın mevcutsa mukayyet değeri, bu değer mevcut değilse Vergi Usul Kanunu hükümleri dairesinde Takdir Komisyonunca tespit edilecek değer esas alınır.

Mükelleflerin, yılı içinde yaptıkları kendi araştırma ve geliştirme harcamaları tutarını geçmemek üzere ilgili dönemde ödemeleri gereken yıllık gelir vergisinin % 20'sinin kanunî süresinde tahsilinden vazgeçilerek, bu orana isabet eden vergi üç yıl süre ile faizsiz olarak ertelenebilir. Ertelenen bu vergi üç yıl içinde gelir vergisinin ödenme taksitleri ile birlikte eşit taksitler halinde ödenir.

Bu uygulamanın usul ve esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit olunur.»

MADDE 63. — Tasarının 2 nci maddesinin 25 inci fıkrası, Komisyonumuzca 63 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 64. — 193 sayılı Kanunun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 94 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi tevkifatı

Madde 94. — A) Kazanç, ücret, menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarında vergi tevkifatı :

Kamu idare ve müesseseleri iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, menkul kıymetler yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, ziraî kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar ile 2 numaralı bentte sayılanlar hariç) 103 ve 104 üncü maddelere göre.

2. a) Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenen tiyatrolarda, radyo ve televizyon yapımlarında çalışan bu tiyatro sanatçılarında münhasıran bu işyerlerindeki çalışmalarını karşılığı yapılan ücret ödemelerinden,

b) Sporculara transfer ücreti olarak yapılan ödemelerden,

c) Tam mükellefiyete tabi kişilerin yanında çalışan gemiadamlarında, münhasıran uluslararası sularda geçen hizmetleri karşılığı yapılan ücret ödemelerinden,

3. Yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden (69 uncu maddede yazılı olanlara ve noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç);

a) 18 inci madde kapsamına giren serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden,

b) Diğerlerinden.

4. 42 nci madde kapsamına giren işler dolayısıyla bu işleri yapanları (kurumlar dahil) ödenen istihkak bedellerinden,

5. Dar mükellefiyete tabi olanlara, telif ve patent haklarının satışı dolayısıyla yapılan ödemelerden,

6. 70 inci maddede yazılı mal ve hakların kiralınması karşılığı yapılan ödemelerden,

(Hükümetin Teklifi)

7. Dar mükellefiyete tabi gerçek kişilerle, Türkiye'de işyeri veya daimî temsilcisi bulunmayan ve kurumlar dışında kalan tüzelkişilere ödenen kâr payları ile dağıtılın veya dağıtılmasın 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 4 numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından;

8. Dağıtılın, dağıtılmasın Kurumlar Vergisine tabi kurumların Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin 1 ve 3 numaralı bentleri dışında kalan Kurumlar Vergisinden muaf veya müstesna kazanç ve iratlarından (Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 12 numaralı bendine göre vergiden müstesna tutulan kazançlar üzerinden yapılacak tevkifat sırasında bu kazanç tutarına, isabet eden giderler tevkifat matrahından indirilir.);

9. 75 inci maddenin 5 numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından (Tam mükellef kurumlara ödenenler dahil);

- a) Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizlerinden,
- b) Gelir ortaklığı senetlerinden sağlanan gelirlerden,
- c) Nama yazılı tahvil faizlerinden,
- d) Diğerlerinden.

10. Mevduat faizlerinden;

- a) Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizlerden,
- b) Nama yazılı mevduat hesaplarına yürütülen faizlerden,
- c) Diğerlerinden.

11. Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr paylarından,

12. Bir işyeri açmaksızın münhasıran gezici olarak Millî Piyango bileti satanlara ödenen komisyon bedeli üzerinden,

13. Çiftçilerden satın alınan ziraf mahsuller için yapılan ödemelerden;

- a) Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için,
  - b) Diğer ziraf mahsuller için,
- % 25 vergi tevkifatı yapılır.

Tüccar, serbest meslek erbabı ve çiftçilerin yukarıdaki hükümlere göre yapacakları tevkifat; ticarî, meslekî ve ziraf işleriyle ilgili ödemelerine münhasırdır.

Yukarıdaki bentlerde yazılı vergi tevkifatının yapılmasında 96 ncı madde hükmü göz önünde tutulur.

Bu maddenin 8 numaralı bendine göre üzerinden vergi tevkifatı yapılan kurum kazancından kâr payı alanlara, tevkif suretiyle alınan vergi ret ve iade olunmaz.

Bakanlar Kurulu bu maddede yer alan tevkifat nispetini, her bir bentte yer alan ödemeler için ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki, tam ve dar mükellefler için farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir.

B) Dahilî tevkifat :

Gerçek usulde Gelir Vergisine tabi ticarî, ziraf ve meslekî kazanç sahipleri ile adî ortaklıklar, kolektif şirketler ve adî komandit şirketler aşağıda belirtilen esaslara göre dahilî tevkifat yaparak vergi dairesine öderler,

Dahilî tevkifatın tarh, tahakkuk ve ödenmesi ile dahilî tevkifata ilişkin diğer hususlar hakkında, dahilî tevkifatın tarhına esas alınan tutarların ilgili buldukları kanun hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, adî ortaklıklar, kolektif şirketler ve adî komandit şirketlerce yapılan dahilî tevkifat, hisseleri oranında ortakları (adî komandit şirketlerde komanditer ortaklar dahil) tarafından yapılmış sayılır. Kurumlar Vergi Kanunu uyarınca eshamlı komandit şirketlerce yapılan dahilî tevkifatın komanditer ortağın kâr payı oranında hesaplanan tutarı, komandite ortağın dahilî tevkifatı addolunur.

Dahilî tevkifat yapmakla mükellef tutulanların yapacakları dahilî tevkifat;

- a) Katma Değer Vergisine tabi olanların adlarına tarh ve tahakkuk ettirilen Katma Değer Vergisinin % 50'si,

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

7. Dar mükellefiyete tabi gerçek kişilerle, Türkiye'de işyeri veya daimî temsilcisi bulunmayan ve kurumlar dışında kalan tüzelkişilere ödenen kâr payları ile dağıtılın veya dağıtılmasın 75 inci maddenin ikinci fıkrasının 4 numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından;

8. Dağıtılın, dağıtılmasın Kurumlar Vergisine tabi kurumların Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 2 ve 3 numaralı bentleri dışında kalan Kurumlar Vergisinden muaf veya müstesna kazanç ve iratlarından (Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 12 numaralı bendine göre vergiden müstesna tutulan kazançlar üzerinden yapılacak tevkifat sırasında bu kazanç tutarına isabet eden giderler tevkifat matrahından indirilir.);

9. 75 inci maddenin 5 numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından (2499 sayılı Kanuna göre kurulan menkul kıymet yatırım fonları dışındaki tam mükellef kurumlara ödenenler dahil);

- a) Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizlerinden,
- b) Gelir ortaklığı senetlerinden sağlanan gelirlerden,
- c) Nama yazılı tahvil faizlerinden,
- d) Hamiline yazılı tahvil faizlerinden,
- e) Diğerlerinden,»

10. Mevduat faizlerinden;

- a) Döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizlerden,
- b) Nama yazılı mevduat hesaplarına yürütülen faizlerden,
- c) Sırdış hesaplara yürütülen faizlerden,
- d) Diğerlerinden.

11. Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr paylarından,

12. Bir işyeri açmaksızın münhasıran gezici olarak millî piyango bileti satanlara ödenen komisyon bedeli üzerinden,

13. Çiftçilerden satın alınan ziraî mahsuller için yapılan ödemelerden :

- a) Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile kara ve su avcılığı mahsulleri için,
  - b) Diğer ziraî mahsuller için,
- % 25 vergi tevkifatı yapılır.

Tüccar, serbest meslek erbabı ve çiftçilerin yukarıdaki hükümlere göre yapacakları tevkifat; ticarî meslekî ve ziraî işleriyle ilgili ödemelerine münhasırdır.

Yukarıdaki bentlerde yazılı vergi tevkifatının yapılmasında 96 ncı madde hükmü gözönünde tutulur.

Bu maddenin 8 numaralı bendine göre üzerinden vergi tevkifatı yapılan kurum kazancından kâr payı alanlara, tevkif suretiyle alınan vergi ret ve iade olunmaz.

Bakanlar Kurulu bu maddede yer alan tevkifat nispetini, her bir bentte yer alan ödemeler için ayrı ayrı sınıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki, tam ve dar mükellefler için farklı oranlar tespit edilmek suretiyle de kullanılabilir.

B) Dahillî tevkifat :

Gerçek usulde gelir vergisine tabi ticarî, ziraî ve meslekî kazanç sahipleri ile adi ortaklıklar, kolektif şirketler ve adi komandit şirketler aşağıda belirtilen esaslara göre dahillî tevkifat yaparak vengi dairesine öderler.

Dahillî tevkifatın tarh, tahakkuk ve ödenmesi ile dahillî tevkifata ilişkin diğer hususlar hakkında dahillî tevkifatın tarhına esas alınan tutarların ilgili buldukları kanun hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, adi ortaklıklar, kolektif şirketler ve adi komandit şirketlerce yapılan dahillî tevkifat, hisseleri oranında ortakları (adi komandit şirketlerde komanditer ortaklar dahil) tarafından yapılmış sayılır. Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca eshamlı komandit şirketlerce yapılan dahillî tevkifatın komandite ortağın kâr payı oranında hesaplanan tutarı, komandite ortağın dahillî tevkifatı addolunur.

(Hükümetin Teklifi)

b) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine tabi olanların adlarına tarh ve tahakkuk ettirilen Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin % 50'si,

c) Katma Değer Vergisine özel matrah şekilleri ile tabi tutulan mallarla temel gıda maddelerinin satışını yapan mükelleflerin sözkonusu malların alış ve satış bedeli arasındaki farkın % 5'dir.

Bakanlar Kurulu, yukarıda yeralan oranları gelir unsurları ve faaliyet türleri itibariyle farklılaştırmaya veya sifıra kadar indirmeye yetkilidir.

Cari vergilendirme dönemi içinde elde edilen ticarî, zirai ve meslekî kazanç üzerinden bu maddenin (A) fıkrası uyarınca tevkif edilmiş bulunan Gelir Vergisi ödendiği belgelendirilmek kaydıyla ödenmesi gereken dahillî tevkifattan mahsup edilir.

Mükelleflerin bu madde uyarınca dahillî tevkifata ait ödemelerinin toplamı cari takvim yılına ait yıllık Gelir Vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanan Gelir Vergisine mahsup edilir. Mahsubu yapılan miktarın hesaplanan Gelir Vergisinden fazla olması halinde aradaki fark müteakip dönemlere ilişkin olarak yapılması gereken dahillî tevkifata ait ödemeye mahsup edilir.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu fıkra hükmünün uygulanmasına ait usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir.

Vergi tevkifatı yapılırken lira kesirleri nazara alınmaz.»

27. 193 sayılı Kanunun 2574 sayılı Kanunla değişik 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Esas tarife :

Madde 103. — Gelir Vergisine tabi gelirler :

3 000 000 liraya kadar	% 25
6 000 000 liranın 3 000 000 lirası için, 750 000 lira, fazlası	% 30
12 000 000 liranın 6 000 000 lirası için, 1 650 000 lira, fazlası	% 35
24 000 000 liranın 12 000 000 lirası için, 3 750 000 lira, fazlası	% 40
48 000 000 liranın 24 000 000 lirası için, 8 550 000 lira, fazlası	% 45
48 000 000 liradan fazlasının 48 000 000 lirası için, 19 350 000 lira, fazlası	% 50

Nispetinde vergilendirilir.

Yukarıda yer alan gelir dilimlerinin hizasındaki vergi nispetini topluca yüzde on indirmeye veya yukarıdaki nispetlere yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

28. 193 sayılı Kanuna 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 112 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Asgarî zirai vergi :

Mükerrer Madde 112. — Çiftçilerin bu Kanunun 94 üncü maddesine göre zirai mahsullerinin satış hâsılatı üzerinden tevkif yoluyla ödedikleri vergi, asgarî zirai vergi addolunur.

Ortalıklarda tevkif suretiyle alınan vergi ortaklara hisseleri nispetinde paylaşılır.»

29. 193 sayılı Kanuna 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla eklenen mükerrer 116 ncı maddenin birinci fıkrasında yer alan temel gösterge tutarlarından 90 000 liralık had 450 000 liraya, 120 000 liralık had 800 000 liraya yükseltilmiş, aynı fıkranın hayat standardı göstergelerine ilişkin lira karşılığı tutarlar bir kat artırılmış, birinci fıkranın sonuna (Hayat standardı gösterge tablosundan önce gelmek üzere) aşağıdaki hüküm ilave edilmiş ve aynı maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Şu kadar ki; ticarî, zirai ve meslekî kazanç sahiplerinin bu faaliyetleri dolayısıyla hayat standardı esasına göre vergi tarhına esas alınacak geliri, yukarıda yazılı tutarlardan aşağı olamaz.»

«Yukarıda yer alan tutarlar asgarî hadlerdir. Bu tutarların on katı ise, uygulanacak azamî hadleri teşkil eder.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Dahilî tevkiat yapmakla mükellef tutulanların yapacakları dahilî tevkiat;

- a) Katma değer vergisine tabi olanların adlarına tarh ve tahakkuk ettirilen katma değer vergisinin % 50'si,
- b) Banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi olanların adlarına tarh ve tahakkuk ettirilen banka ve sigorta muameleleri vergisinin % 50'si
- c) Katma değer vergisine özel matrah şekilleri ile tabi tutulan mallarla temel gıda maddelerinin satışını yapan mükelleflerin sözkonusu malların alış ve satış bedeli arasındaki farkın % 5'i,
- d) Diğerlerinde, yapılan teslimler karşılığı alınan bedelin % 2'sidir.

Bakanlar Kurulu, yukarıda yeralan oranları gelir unsurları ve faaliyet türleri itibariyle farklılaştırmaya veya sıfıra kadar indirmeye yetkilidir.

Cari vergilendirme dönemi içinde elde edilen ticari, zirai ve mesleki kazanç üzerinden bu maddenin (A) fıkrası uyarınca tevkif edilmiş bulunan gelir vergisi ödendiği belgelendirilmek kaydıyla ödenmesi gereken dahilî tevkifattan mahsup edilir.

Mükelleflerin bu madde uyarınca dahilî tevkiata ait ödemelerinin toplamı cari takvim yılına ait yıllık gelir vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanan gelir vergisine mahsup edilir. Mahsubu yapılan miktarın hesaplanan gelir vergisinden fazla olması halinde aradaki fark müteakip dönemlere ilişkin olarak yapılması gereken dahilî tevkiata ait ödemeye mahsup edilir.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı bu fıkra hükmünün uygulanmasına ait usul ve esasları tespit etmeye yetkilidir.

Vergi tevkiatı yapılırken lira kesirleri nazara alınmaz.»

MADDE 65. — Tasarının 2 nci maddesinin 27 nci fıkrası, Komisyonumuzca 65 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 66. — Tasarının 2 nci maddesinin 28 inci fıkrası, Komisyonumuzca 66 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 67. — Tasarının 2 nci maddesinin 29 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 67 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

«Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen tutarları, azamî hadleri aşmamak şartıyla, herbirini ayrı ayrı veya topluca her yıl artırmaya yetkilidir. Bu yetki kazanç ve faaliyet konuları itibariyle de kullanılabilir.»

30. 193 sayılı Kanunun 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değişik mükerrer 123 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yetki

Mükerrer Madde 123. — Bu Kanunun;

a) 13, 17, 21, 24 (3 numaralı bendi), 46, 47, 48 ve 53 üncü maddelerinde yer alan maktu hadlerin ve miktarların herbirini ayrı ayrı veya toplu olarak her defasında Kanunda yazılı had ve miktarlardan fazla olmak üzere on katına,

b) 103 üncü maddesinde yer alan gelir dilimleri tutarlarını 86 ve 87 nci maddelerinde belirtilen hadlerle birlikte üç katına,

Kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

31. 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 23 üncü madde eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 23. — 1 Ocak 1986 tarihinden önce açtırılan döviz tevdiat hesapları için ödenen faizler ile bu tarihten evvel ihraç edilen özel kanunlarla veya Devletin, kanunların verdiği yetkiye dayanarak akdettiği mukavelelerle her türlü vergiden istisna edilmiş olan menkul kıymetlerin faiz, kâr payı ve ikramiyeleri gelir vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki, bu Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen geçici 11 inci madde hükmü uyarınca Kurumlar Vergisinden müstesna tutulan kazançların dağıtım halinde, bu kazançlar üzerinden % 25 oranında Gelir Vergisi tevkifatı yapılır.»

1. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2362 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle değişik 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«E) İş ortaklıkları.»

2. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 199 sayılı Kanunun 5 inci, 903 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle değişik 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu maddenin uygulanmasında dernek ve vakıfların mal ve hakları kiraya verme işlemleri de iktisadî işletme sayılır.»

3. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa 6 nci maddeyi takiben aşağıdaki mükerrer 6 nci madde eklenmiştir.

«İş ortaklıkları

MÜKERRER MADDE 6. — Birinci maddenin A, B, C ve D bentlerinde yazılı kurumların kendi aralarında, şahıs ortaklıkları veya gerçek kişilerle belli bir işin birlikte yapılmasını müştereken taahhüt etmek ve kazancını paylaşmak amacıyla kurdukları ortaklıklar iş ortaklığıdır.

Bunların tüzelkişiliklerinin olmaması mükellefiyetlerini etkilemez.»

4. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 199 sayılı Kanunla değişen 7 nci maddesinin 8 ve 2362 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle değişik 15 numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«8. Beden Terbiyesi Teşkilatına dahil derneklere veya kamu idare ve müesseselerine ait idman ve spor müesseseleri ile sadece idman ve spor faaliyetlerinde bulunan anonim şirketler;»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MAİDDE 68. — 193 sayılı Kanunun 31.12.1982 tarih ve 2772 sayılı Kanunla değişik mükerrer 123 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yeni

Mükerrer Madde 123 — Bu Kanunun :

a) 13, 17, 21, 24 (3 numaralı bendi), ek 2 (4 numaralı bendi), 46, 47, 48, 53 ve 68 (10 numaralı bendi) inci maddelerinde yer alan maktu hadlerin ve miktarların herbirini aynı ayın veya toplu olarak her defasında Kanunda yazılı had ve miktarlardan fazla olmamak üzere on katına,

b) 103 üncü maddesinde yer alan gelir dilimleri tutarlarını 86 ve 87 inci maddelerinde belirtilen hadlerle birlikte üç katına,

hadler artmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.»

MAİDDE 69. — Tasarının 2 nci maddesinin 3'üncü fıkrası, Komisyonumuzca 69 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu İle İlgili Değişiklikler

MAİDDE 70. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2362 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle değişik 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasına aşağıdaki (E) ben di eklenmiştir.

«E) üç ortaklıkları.»

MAİDDE 71. — Tasarının 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 71 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MAİDDE 72. — Tasarının 3 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 72 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MAİDDE 73. — Tasarının 3 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 73 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

«15. Kurulduktan sonra Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlar.

Bunların vergi muafiyetinden yararlanma ve muafiyetlerinin kaybedilmesine ilişkin şartlar, usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.»

5. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2362 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle değişen 8 inci maddesinin 1 numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış, 3 numaralı bendi ile 9 numaralı bendinin birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki 13, 14 ve 15 numaralı bentler eklenmiştir.

«3. Türkiye'ye döviz olarak getirildiğinin tevsik edilmesi kaydıyla Türkiye'de işyeri olan veya daimi temsilci bulunduran dar mükellefiyete tabi kurumların yurt dışı faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar.»

«Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin ve iş ortaklıklarının yatırım indiriminden yararlanan kazançları (Gelir Vergisi Kanununun yatırım indirimine ilişkin hükümleri sermaye şirketleri, kooperatifler ile iş ortaklıkları hakkında da uygulanır. Ancak kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıdığı belirtilen sektörler ile kalkınmada öncelikli bölgelerde yapılan yatırımlar dolayısıyla yatırımcı sermaye şirketleri ile kooperatiflerin ve iş ortaklıklarının bu yatırımları için yatırım indirimi oranı % 60, bilimsel araştırma ve geliştirme yatırımlarında ise % 100'dür.)»

«13. Anonim şirketlerin gerek kuruluşlarında, gerek sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından, dağıtılmamak ve borsaya kayıtlı olmak şartıyla elde ettikleri kazançlar.»

«14. Beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla bu Kanuna göre yapılan devirlerde münfesihi kurumun devir öncesi son bilançosunda görülen zararlar devralan kurumca beyan edilen kurum kazancından indirilebilir. Bu indirimle ilişkin şartlar, usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.»

«15. Okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin işletilmesinden elde edilen kazançlar ilgili Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar dahilinde 5 yıl süreyle kurumlar vergisinden müstesna tutulurlar. İstisna, kuruluşların faaliyete geçtiği tarihten itibaren başlar.

Bu kuruluşların kalkınmada öncelikli yörelerde kurulması halinde bunlardan elde edilecek kazançlar yukarıdaki şartlar dahilinde 10 yıl süreyle kurumlar vergisinden müstesna tutulur.

Bu kazançlar Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesine göre tevkifata tabi tutulmaz. Ortaklara dağıtım kâr dağıtımı sayılmaz.»

6. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin 2362 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle değişen 1 numaralı bendinin birinci paragrafına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«Ancak Türkiye'de başkaca işyeri veya daimi temsilcisi bulunmamak şartıyla Hükümetin müsaadesiyle açılan sergi ve panayırılarda yapılan ticari faaliyetlerden elde edilen kazançlar Türkiye'de elde edilmiş sayılmaz.»

7. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin birinci alt bendine aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«Genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere veya köylere bağışlanan okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin inşaatı dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaatı için ilgili kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin, faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve ayni bağış ve yardımlar. Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar. (Şu kadar ki bu fıkrada geçen bağış ve yardımları miktar itibariyle sınırlamaya bu bağış ve yardımların yapılacağı yerleri ve tahsis edileceği kuruluşları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığının yetkilidir.)»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 74. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2362 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle değişen 8 inci maddesinin 1 numaralı bendi yürürlükten kaldırılmış, 3 numaralı bendi ile 9 numaralı bendinin birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki 13, 14 ve 15 numaralı benitler eklenmiştir.

«3. Türkiye'ye döviz olarak getirildiğinin tevsik edilmesi kaydıyla Türkiye'de işyeri olan veya daimi temsilci bulunduran dar mükellefiyete tabi kurumların yurt dışı faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar.»

«Sermaye şirketleri ile kooperatiflerin ve iş ortaklıklarının yatırım indiriminden yararlanan kazançları (Gelir Vergisi Kanununun yatırım indirimine ilişkin hükümleri sermaye şirketleri, kooperatifler ile iş ortaklıkları hakkında da uygulanır. Ancak kalkınma planı ve yıllık programlarda özel önem taşıdığı belirtilen sektörler ile kalkınmada öncelikli bölgelerde yapılan yatırımlar dolayısıyla yatırımcı sermaye şirketleri ile kooperatiflerin ve iş ortaklıklarının bu yatırımları için yatırım indirimi oranı % 60, bilimsel araştırma ve geliştirme yatırımlarında ise % 100'dür.)»

«13. Anonim şirketlerin gerek kuruluşlarında, gerek sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından, dağıtılmamak ve borsaya kayıtlı olmak şartıyla elde ettikleri kazançlar.»

«14. Beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla bu Kanuna göre yapılan devirlerde müfeseh kurumun devir öncesi son bilançosunda görülen zararlar devralan kurumca beyan edilen kurum kazancından indirilebilir. Bu indirmeye ilişkin şartlar, usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.»

«15. Okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 35 yatak) kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin (huzurevleri dahil) işletilmesinden elde edilen kazançlar ilgili Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye ve Gümrük Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar dahilinde 5 yıl süreyle kurumlar vergisinden müstesna tutulurlar. İstisna, kuruluşların faaliyete geçtiği tarihten itibaren başlar.

Bu kuruluşların kalkınmada öncelikli yörelerde kurulması halinde bunlardan elde edilecek kazançlar yukarıdaki şartlar dahilinde 10 yıl süreyle kurumlar vergisinden müstesna tutulur.

Bu kazançlar Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesine göre tevkifata tabi tutulmaz. Ortaklara dağıtımı kâr dağıtımı sayılmaz.

MADDE 75. — Tasarının 3 üncü maddesinin 6 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 75 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 76. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin 6 numaralı bendinin birinci paragrafı ile son paragrafına aşağıdaki hükümler eklenmiştir.

«Genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere veya köylere bağışlanan okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 35 yatak) kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin (huzurevleri dahil) inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için ilgili kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin, faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımlar. Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar (Şu kadar ki bu fıkrafta geçen bağış ve yardımları miktar itibarıyla sınırlamaya bu bağış ve yardımların yapılacağı yerleri ve tahsis edileceği kuruluşları belirlemeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.)»

(Hükümetin Teklifi)

8. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Beyannamenin muhteviyatı*

Madde 23. — Beyannamelerin şekil, muhteva ve ekleri Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit olunur. Mükellefler beyanlarını bu beyanname ile yapmaya veya bu beyannamelerde yazılı bilgilere uygun olarak bildirmeye mecburdurlar.»

9. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2362 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle değişen 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Tevkifat yolu ile alınan kurumlar vergisi, tevkifat yapmaya mecbur olanlar ve tevkifata ait muhtasar beyanname*

Madde 24. — Dar mükellefeye tabi kurumların ticari, zirai ve sair kazanç ve iratları dışında kalan kazançları ile telif, imtiyaz, uhtira, işletme, ticaret unvanı, alameti farika ve benzeri gayri maddi hakların satışı, devir ve temlik mukabilinde alınan bedeller % 25 nispetinde kurumlar vergisi tevkifatına tabidir. (Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin 1, 2 ve 3 numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratları ile 94 üncü maddesinin 8 numaralı bendi uyarınca tevkifata tabi tutulan kazanç ve iratlardan bu madde hükmüne göre ayrıca tevkifat yapılmaz.)

Yapılacak vergi tevkifatında kazanç ve iratlar gayrisafi miktarları üzerinden nazara alınır.

Bakanlar Kurulu, dar mükellefeye tabi kurumların tevkifata tabi kazanç ve iratlarından yapılacak vergi tevkifat nispetini, gelir unsurları veya faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı belirlemeye, sifıra kadar indirmeye veya yukarıdaki oranın bir katını geçmemek üzere yeni bir oran tespit etmeye yetkilidir.

Bu maddeye göre vergisi tevkif suretiyle alınan kazanç ve iratlar için 20 ve 22 nci maddelere göre beyanname verilmesi veya bu madde kapsamına girmeyen kazanç ve iratlar için verilecek beyannamelere mezkûr kazanç ve iratların ithali ihtiyaridir. (Ancak her nevi tahvil ve Hazine bonolarından elde edilen faizler ile gelir ortaklığı senetlerinden sağlanan gelirler için beyanname verilmez veya verilecek beyannamelere bu gelirler dahil edilmez.)

Dar mükellef durumunda olan kurumlara yukarıda yazılı kazanç ve iratları sağlayanlar bu kazanç ve iratlardan kurumlar vergisi tevkifatı yapmaya mecburdurlar.

Kazanç ve iratları sağlayanlar, kurumlar vergisi tevkifatına tabi kazanç ve iratları nakten veya hesaben ödeyen veya tahakkuk ettiren gerçek ve tüzelkişilerdir.

Bu madde gereğince vergi tevkifatı yapanlar bir ay içinde nakten veya hesaben ödedikleri veya tahakkuk ettirdikleri kazanç ve iratlar ile bunlardan kestikleri kurumlar vergisini müteakip ayın yirminci günü akşamına kadar bağlı buldukları vergi dairesine muhtasar beyanname ile bildirirler.

Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarına göre defter tutmak mecburiyetinde olanlar bu maddeye göre yaptıkları vergi tevkifatını ayrıca kayıt ve hesaplarında gösterirler.

Muhtasar beyannamenin şekil, muhteva ve ekleri Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit olunur. Mükellefler beyanlarını bu beyanname ile yapmaya veya bu beyannamelerde yazılı bilgilere uygun olarak bildirmeye mecburdurlar.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

«Mükelleflerin yılı içinde yaptıkları araştırma ve geliştirme harcamaları tutarını geçmemek üzere ilgili dönemde ödemeleri gereken yıllık kurumlar vergisinin % 20 sinin kanunî süresinde tahsilinden vazgeçilerek, bu orana isabet eden vergi üç yıl süre ile faizsiz olarak ertelenebilir. Ertelenen bu vergi üç yıl içinde kurumlar vergisinin ödenme taksitleri ile birlikte eşit taksitler halinde ödenir.

Bu uygulamanın usul ve esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit olunur.»

MADDE 77. — Tasarının 3 üncü maddesinin 8 inci fıkrası, Komisyonumuzca 77 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 78. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2362 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle değişen 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Tevkifat yolu ile alınan kurumlar vergisi, tevkifat yapmaya mecbur olanlar ve tevkifata ait muhtasar beyanname*

Madde 24. — Dar mükellefiyete tabi kurumların ticarî, zirai ve sair kazanç ve iratları dışında kalan kazanç ve iratları ile telif, imtiyaz, ihtira, işletme, ticaret unvanı, alameti farika ve benzeri gayri maddî hakların satışı, devir ve temlikî mukabilinde alınan bedeller % 25 nispetinde kurumlar vergisi tevkifatına tabidir. (Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 7 ve 8 numaralı bentleri uyarınca tevkifata tabi tutulan kazanç ve iratlardan bu madde hükmüne göre ayrıca tevkifat yapılmaz.)

Yapılacak vergi tevkifatında kazanç ve iratlar gayrisafi miktarları üzerinden nazara alınır.

Bakanlar Kurulu, dar mükellefiyete tabi kurumların tevkifata tabi kazanç ve iratlarından yapılacak vergi tevkifat nispetini, gelir unsurları veya faaliyet konuları itibariyle ayrı ayrı belirlemeye, sifra kadar indirmeye veya yukarıdaki oranın bir katını geçmemek üzere yeni bir oran tespit etmeye yetkilidir.

Bu maddeye göre vergisi tevkif suretiyle alınan kazanç ve iratlar için 20 ve 22 nci maddelere göre beyanname verilmesi veya bu madde kapsamına girmeyen kazanç ve iratlar için verilecek beyannamelere mezkûr kazanç ve iratların ithali ihtiyaridir. (Ancak her nevi tahvil ve Hazine Bonolarından elde edilen faizler ile gelir ortaklığı senetlerinden sağlanan gelirler için beyanname verilmez veya verilecek beyannamelere bu gelirler dahil edilmez.)

Dar mükellef durumunda olan kurumlara yukarıda yazılı kazanç ve iratları sağlayanlar bu kazanç ve iratlardan kurumlar vergisi tevkifatı yapmaya mecburdurlar.

Kazanç ve iratları sağlayanlar, kurumlar vergisi tevkifatına tabi kazanç ve iratları nakden veya hesaben ödeyen veya tahakkuk ettiren gerçek ve tüzelkişilerdir.

Bu madde gereğince vergi tevkifatı yapanlar bir ay içinde nakden veya hesaben ödedikleri veya tahakkuk ettirdikleri kazanç ve iratlar ile bunlardan kestikleri kurumlar vergisini müteakip ayın yirminci günü akşamına kadar bağlı buldukları vergi dairesine muhtasar beyanname ile bildirirler.

Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarına göre defter tutmak mecburiyetinde olanlar bu maddeye göre yaptıkları vergi tevkifatını ayrıca kayıt ve hesaplarında gösterirler.

Muhtasar beyannamenin şekil, muhteva ve ekleri Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit olunur. Mükellefler beyanlarını bu beyanname ile yapmaya veya bu beyannamelerde yazılı bilgilere uygun olarak bildirmeye mecburdurlar.»

(Hükümetin Teklifi)

10. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2573 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle değişen 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Verginin nispeti ve tarhi verginin nispeti

Madde 25. — Kurumlar vergisi, bu Kanuna göre tespit olunan kurum kazancından % 46 nispetinde alınır.

Bakanlar Kurulu bu vergi nispetini % 50 oranına kadar artırmaya veya Kanunda yazılı orana kadar indirmeye yetkilidir.

Hesaplanan vergilerde lira kesirleri atılır.»

11. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa 40 inci maddeyi takiben aşağıdaki mükerrer 40 inci madde eklenmiştir.

Dahili tevkifat

MÜKERRER MADDE 40. — Kurumlar vergisi mükellefler, carî vergilendirme döneminin kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere, Gelir Vergisi Kanununun dahili tevkifat ile ilgili hükümlerine göre dahili tevkifat yaparak vergi dairesine öderler.

Eshamli komandit şirketlerde, komandite ortağın kâr payı oranında hesaplanan dahili tevkifat düşüldükten sonra kalan kısım, şirkete ait dahili tevkifat miktarını gösterir.

Gelir Vergisi Kanununun dahili tevkifata ilişkin hükümleri kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

12. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa 2970 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle eklenen geçici 10 uncu maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

«Tam mükellefiyete tabi kurumların iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin 1984 yılında satışından doğan kazançların tamamının, 1985 ve 1986 yılında satışından doğan kazançların % 80'inin, 1987 yılında satışından doğan kazançların % 70'inin ve 1988 yılında satışından doğan kazançların % 60'ünün kurum sermayesine ilave edilmesi şartıyla, sermayeye eklenen bu kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

Sermayeye eklenen bu kazançların beş yıl içinde herhangi bir surette işletmeden çekilmesi veya işletmelerin tasfiyesi halinde, bu kazançlar o yılın kazancı sayılarak vergiye tabi tutulur.»

«Geçici Madde 11. — 1 Ocak 1986 tarihinden evvel ihraç kanunlarına veya Devletin kanunların verdiği yetkiye dayanarak akdettiği mukavelenamelere göre mevcut ve çıkacak vergilerden muafılığı kabul edilmiş olan menkul kıymetlerin temettü faiz ve ikramiyeleri kurumlar vergisinden müstesnadır.»

«Geçici Madde 12. — Bu Kanunla değiştirilen Kurumlar Vergisi Kanununun değişik 25 inci maddesinde yazılı vergi nispeti, kurumların 1985 takvim yılı kazançlarına ilişkin olup 1.1.1986 tarihinden itibaren beyanı gereken kazançlar hakkında da uygulanır.»

«Geçici Madde 13. — 2362 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bu Kanunun yürürlük tarihine kadar ayrılmış olan ihtiyat akçeleri ve banka provizyonları, bunların sermayeye eklenmesi veya ortaklara dağıtılması hallerinde, sermayeye eklendiği veya dağıtımın yapıldığı yılın ticari kazancına vergilendirilmeden önceki brüt tutarları üzerinden ilave edilir. Teşebbüsün tasfiyesi halinde ise tasfiye kârının hesaplanmasında nazara alınır.

Bu ihtiyat akçeleri ve banka provizyonları üzerinden ödenmiş bulunan kurumlar vergisi ile tevkif yoluyla ödenen gelir vergileri, ödenecek gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsup edilemeyen vergiler iade edilmez.»

«Geçici Madde 14. — 1.1.1986 tarihinden önce ihraç kanunlarına veya Devletin kanunların verdiği yetkiye dayanarak akdettiği mukavelenamelere göre mevcut ve çıkacak vergilerden muafılığı kabul edilmiş olan menkul kıymetlerin Kurumlar Vergisinden istisna edilen temettü, faiz ve ikramiyelerine isabet eden giderler, (Gerçek giderlerin kati olarak tespit edilmemesi halinde, bahis konusu gerçek giderler, Kurumlar

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 79. — 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2573 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle değişen 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Verginin nispeti

Madde 25. — Kurumlar Vergisi, bu Kanuna göre tespit olunan kurum kazancından % 46 nispetinde alınır.

Bakanlar Kurulu bu vergi nispetini % 50 oranına kadar artırmaya veya Kanunda yazılı orana kadar indirmeye yetkilidir.

Hesplanan vergilerde lira kesirleri atılır.»

MADDE 80. — Tasarının 3 üncü maddesinin 11 inci fıkrası, Komisyonumuzca 80 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 81. — Tasarının 3 üncü maddesinin 12 nci fıkrası, Komisyonumuzca 81 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Vergisinden muaf menkul kıymetler portföyünün itibari değer toplamına, TC Merkez Bankası Meclisince menkul kıymetler portföyü ile ilgili giderler nazara alınarak tayin oluncak ortalama gider emsallinin uygulanması suretiyle bulunur. Vergiden muaf menkul kıymetler portföyünün itibari değer toplamı, ilgili hesap dönemine dahil ayların son günündeki vergiden muaf menkul kıymetler portföyünün ortalaması esas alınmak suretiyle tespit olunur.) kurum kazancının tespitinde indirim olarak kabul edilmez.»

MADDE 4. — 2978 sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanunda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 2.2.1984 tarih ve 2978 sayılı «Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanun» un adı, «Vergi İadesi Hakkında Kanun» olarak değiştirilmiştir.

2. 2978 sayılı Kanunun 27.2.1985 tarih ve 3158 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesinin birinci fıkrası (bu fıkranın mal ve hizmet alımlarını belirleyen bent hükümleri hariç olmak üzere) aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Tam mükellefiyete tabi olup, ücret geliri elde edenler, ticarî, zirai (Küçük çiftçi muafiyetinden yararlananlar dahil) veya meslekî kazançları nedeniyle gelir vergisine tabi olan mükellefler, emekli, mahuliyet, dul ve yetim maaşı alanlar ile bunların eş, çocuk ve bakmakla yükümlü oldukları kimselerin; kamu idare ve müesseseleri, gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri ve kurumlar vergisi mükelleflerinden (Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesi ile vergiden muaf tutulmuş kurumlar dahil) aşağıda yazılı mal ve hizmet alımları vergi iadesine tabi tutulur.»

3. 2978 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İfadeye esas alınacak harcama ve gelir tutarı

Madde 2. — Vergi iadesine esas alınacak harcama tutarı, mal ve hizmet alımının gerçekleştiği ayda elde edilen net geliri aşamaz.

Ticarî veya meslekî kazançları nedeniyle vergi iadesinden yararlanacak olan gelir vergisi mükelleflerinin net gelirleri, yıllık beyanname ile bir önceki yıl beyan edilen matrahın ticarî veya meslekî kazanca isabet eden kısmından, kazanç ve ücretleri götürü usulde vergilendirilen mükelleflerde de, vergi karnelerinde yer alan vergi matrahından, hesaplanan gelir vergisi düşüldükten sonra kalan miktarın onikide biridir. Yıllık beyanemeye dahil edilmiş gelir unsurlarından herhangi birisi nedeniyle daha önce yıl içinde vergi iadesinden yararlanılmış ise, bu tutar net gelirin hesaplanmasında nazara alınmaz.

Gerçek ücretlerde net ücret geliri, vergiye tabi olsun veya olmasın ücret toplamından emekli aidatı, Sosyal Sigorta primleri, Ordu Yardımlaşma Kurumu ve benzeri kamu kurumları için yapılan kesintiler ve vergiler düşüldükten sonra kalan kısımdır.

Satış hâsılatları üzerinden vergi tevkifatı yapılan çiftçilerin net gelirleri ise, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesine göre, vergi tevkifatına esas olan satış hâsılatı üzerinden öncelikle % 70 gider payı bilahare tevkif suretiyle kesilen vergi düşüldükten sonra kalan kısımdır.»

4. 2978 sayılı Kanunun 27.2.1985 tarih ve 3158 sayılı kanunla değişik 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hesap ve Oranlar

Madde 3. — Vergi iadesi aylık olarak hesap edilir. Vergi iadesi, 2 nci madde hükmü de dikkate alınarak mal ve hizmet alımları tutarına,

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

2978 Sayılı Ücretlilere Vergi İadesi Hakkında Kanun ile İlgili Değişiklikler

MADDE 82. — Tasarımın 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 82 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 83. — Tasarımın 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 83 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 84. — Tasarımın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 84 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 85. — Tasarımın 4 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 85 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

30 000 liraya kadar	% 20,
60 000 liranın; 30 000 lirası için % 20, aşan kısmına	% 15,
100 000 liranın; 60 000 lirası için % 17,5, aşan kısmına	% 10,
100 000 liradan fazlasının; 100 000 lirası için % 14,5, aşan kısmına	% 5,

Nispeti uygulanarak hesaplanır.

Bu maddede yazılı tutarları iki katına kadar artırarak veya kanunî hadlerinin yarısına kadar azaltarak, oranları ise yarısına kadar artırarak veya azaltarak yeniden tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu yetki; tutarlarının veya oranların her birinin ayrı ayrı veya topluca artırılıp veya azaltılması, faaliyet kolları, iş nev'ileri veya mükellef grupları veya vergi iadesine konu harcama kalemleri itibariyle farklı bir şekilde de kullanılabilir.

Bu maddede yazılı veya Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden tespit edilecek tutar ve oranlarda bir değişiklik yapmadan, aylık tutarları yıllık olarak veya vergi iadesinin dönemine uygun şekilde tespit etmeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.»

5. 2978 sayılı Kanununun 27.2.1985 tarih ve 3158 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi iadesinin usul ve esasları

Madde 4. — Vergi iadesi aşağıdaki usul ve esaslar dahilinde yapılır.

a) Gerçek ücret geliri elde eden hizmet erbabınca, bir aylık mal ve hizmet alımlarına dair vesikalar ve bunların dökümünü gösteren bir bildirim ertesi ayın ilk yedi günü içerisinde ücretleriyle ilgili gelir vergisi tevkifatını yapmakla sorumlu olan gerçek veya tüzelkişilere bildirilir.

Sorumlu işverenler, ücretlinin bildirimini esas alıp, azamî sınır ve oranlar hakkında bu Kanunda yer alan hükümleri gözönünde bulundurarak hak edilen iade tutarını hesaplar.

İşverenler, ücretlilerinin bir ay içinde hak ettikleri toplam vergi iadesini, «Vergi İade Beyannamesi» ile ertesi ayın yirminci günü akşamına kadar muhtasar beyannamelerini verdikleri vergi dairesine bildirir.

Genel bütçeye dahil dairelerde çalışan ücretlilerin vergi iadesi dairelerince yapılır.

b) Emekli, maluliyet, dul ve yetim aylığı alanların vergi iadesi, sosyal güvenlik kurumlarınca yapılır.

c) Kazançları ve ücretleri götürü usulde tespit edilen mükellefler, bir ödeme dönemine ait vergi iadesi için, ödeme dönemini takip eden ay içinde mal ve hizmet alımlarına ait vesikalar ve bu vesikalara göre düzenledikleri «Vergi İade Beyannamesi» ile birlikte bağlı oldukları vergi dairesine başvururlar. İade edilecek meblağ, vergi dairelerince hesaplanarak beyannamenin verildiği ayı takip eden ay içinde hak sahiplerine ödenir.

d) Satış hâsılatları üzerinde vergi tevkifatı yapılan çiftçiler, bir ödeme dönemine ait mal ve hizmet alımlarına dair vesikalar ve bunların dökümünü gösteren bir bildirim dönemi takip eden ay içinde, satış hâsılatları üzerinden vergi tevkifatını yapan sorumlu gerçek veya tüzelkişilere bildirirler. Sorumlu gerçek veya tüzelkişiler, çiftçilerin bildirimlerini esas alıp, azamî sınır oranlar hakkında bu Kanunda yer alan hükümleri gözönünde bulundurarak hak edilen iade tutarını hesaplar.

Sorumlu gerçek veya tüzelkişiler, kendilerine vergi iade bildirimini veren çiftçilerin bir ödeme dönemine ait hak ettikleri toplam vergi iadesini «Vergi İade Beyannamesi» ile bildirim verildiği ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar muhtasar beyannamelerini verdikleri vergi dairelerine bildirirler.

e) Ticarî veya meslekî kazançları gerçek usulde tespit edilen mükellefler, bir ödeme dönemine ait vergi iadesi için, ödeme dönemini takip eden ay içinde mal ve hizmet alımlarına ait vesikalar ve bu vesikalara göre düzenledikleri «Vergi İade Beyannamesi» ile birlikte yıllık gelir vergisi beyannamelerini verdikleri vergi dairesine başvururlar, iade edilecek meblağ, beyannamenin verildiği ayı takip eden ay içinde hak sahiplerine ödenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 86. — 2978 sayılı Kanununun 27.2.1985 tarih ve 3158 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi İadesinin Usul ve Esasları

Madde 4. — Vergi iadesi aşağıdaki usul ve esaslar dahilinde yapılır.

a) Gerçek ücret geliri elde eden hizmet erbabınca, bir aylık mal ve hizmet alımlarına dair vesikalar ve bunların dökümünü gösteren bir bildirim ertesi ayın ilk yedi günü içerisinde ücretleriyle ilgili gelir vergisi tevkifatını yapmakla sorumlu olan gerçek veya tüzelkişilere bildirilir.

Sorumlu işverenler, ücretlinin bildirimini esas alıp, azamî sınır ve oranlar hakkında bu Kanunda yer alan hükümleri gözönünde bulundurarak hak edilen iade tutarını hesaplar.

İşverenler, ücretlilerinin bir ay içinde hak ettikleri toplam vergi iadesini, «Vergi İade Beyannamesi» ile ertesi ayın yirminci günü akşamına kadar muhtasar beyannamelerini verdikleri vergi dairesine bildirir.

Genel bütçeye dahil dairelerde çalışan ücretlilerin vergi iadesi dairelerince yapılır.

b) Emekli, maluliyet, dul ve yetim aylığı alanların vergi iadesi, sosyal güvenlik kurumlarınca yapılır.

c) Kazançları ve ücretleri götürü usulde tespit edilen mükellefler, bir ödeme dönemine ait vergi iadesi için, ödeme dönemini takip eden ay içinde mal ve hizmet alımlarına ait vesikalar ve bu vesikalara göre düzenledikleri «Vergi İade Beyannamesi» ile birlikte bağlı oldukları vergi dairesine başvururlar. İade edilecek meblağ, vergi dairelerince hesaplanarak beyannamenin verildiği ayı takip eden ay içinde hak sahiplerine ödenir.

d) Satış hâsılatları üzerinden vergi tevkifatı yapılan çiftçiler, bir ödeme dönemine ait mal ve hizmet alımlarına dair vesikalar ve bunların dökümünü gösteren bir bildirim dönemi takip eden ay içinde, satış hâsılatları üzerinden vergi tevkifatını yapan sorumlu gerçek veya tüzelkişilere bildirirler. Sorumlu gerçek veya tüzelkişiler, çiftçilerin bildirimlerini esas alıp, azamî sınır ve oranlar hakkında bu Kanunda yer alan hükümleri gözönünde bulundurarak hak edilen iade tutarını hesaplar.

Sorumlu gerçek veya tüzelkişiler, kendilerine vergi iade bildirimini veren çiftçilerin bir ödeme dönemine ait hak ettikleri toplam vergi iadesini «Vergi İade Beyannamesi» ile bildirimini verildiği ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar muhtasar beyannamelerini verdikleri vergi dairelerine bildirirler.

e) Ticari veya mesleki kazançları gerçek usulde tespit edilen mükellefler, bir ödeme dönemine ait vergi iadesi için, ödeme dönemini takip eden ay içinde mal ve hizmet alımlarına ait vesikalar ve bu vesikalara göre düzenledikleri «Vergi İade Beyannamesi» ile birlikte yıllık gelir vergisi beyannamelerini verdikleri vergi dairesine başvururlar, iade edilecek meblağ, beyannamenin verildiği ayı takip eden ay içinde hak sahiplerine ödenir.

(Hükümetin Teklifi)

Vergi iadesi; gerçek usulde tespit edilen ücret geliri elde eden hizmet erbabı ile ücretleri götürü usulde tespit edilen hizmet erbabı için aylık, sosyal güvenlik kurumlarından aylık alanlar için üçer aylık (Birinci dönem Ocak - Mart aylarını, ikinci dönem Nisan - Haziran aylarını, üçüncü dönem Temmuz - Ağustos aylarını, dördüncü dönem Ekim - Aralık aylarını kapsar.), kazançları götürü usulde tespit edilen ticaret ve serbest meslek erbabı için ikişer aylık, (Ocak ve Şubat ayları, Mart ve Nisan ayları, Mayıs ve Haziran ayları, Temmuz ve Ağustos ayları, Eylül ve Ekim ayları, Kasım ve Aralık ayları birer dönem sayılır.), ticarî ve meslekî kazançları gerçek usulde tespit edilen mükellefler için aylık, çiftçiler için de dörder aylık (Birinci dönem Ocak - Nisan aylarını, ikinci dönem Temmuz - Ağustos aylarını, üçüncü dönem Eylül - Aralık aylarını kapsar.) Dönemler halinde yapılır. Bu dönemleri bir aydan az olmamak üzere yeniden tespit etmeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

Vergi daireleri, işverenler veya sorumlular tarafından verilen vergi iade beyannamelerine göre çıkan iadeyi, vergi iade beyannamesinin verildiği tarihten itibaren, beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar işverene veya sorumluya öder. Şu kadar ki, çiftçilerden satın alınan ziraat mahsullerinin alış bedeli üzerinden vergi tevkifatı yapan sorumlulara, ziraat mahsullerinin alış bedeli üzerinden tevkif ettikleri vergileri vergi dairelerine ödemedikleri takdirde vergi iadesi yapılmaz.

İşverenlerce veya sorumlularca nakten veya hesaben alınan vergi iadesi, iadenin alındığı tarihten itibaren en geç 10 gün içinde haksahiplerine nakten ödenir. Bu süre içinde ödenmeyen vergi iadeleri müteakip ilk işgününde vergi dairelerine geri verilir. Bu suretle ödenmeyen vergi iadeleri, iade dönemini takip eden altı ay içinde başvurmaları şartıyla haksahiplerine veya kanunî mirasçılara vergi dairelerince ödenir.

İşverenlerin veya sorumluların vergi iadesi ile ilgili işlemleri ölüm, iflas, tasfiye veya mucbir sebeplerle yerine getirmemeleri veya bu Kanundan doğan mükellefiyetlerini zamanında ve tam olarak yerine getirmemeleri sebebiyle hak sahiplerinin alamadığı vergi iadesi, dönemi takip eden altı ay içinde başvurmaları şartıyla kendilerine ödenir.

Ticarî ve meslekî kazançları nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar ile götürü usulde tespit edilen ücret gelirine sahip bulunanlar, gelir vergisi mükellefiyetlerinin sona erdiği tarihi takip eden dönemler için vergi iadesinden yararlanamazlar.

Vergi iadesinin ödenmesine ait diğer hususlar ile vergi iadesine ait bildirimler ve Vergi İade Beyannamesinin şekil ve muhtevası Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit edilir.»

6. 2978 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bu Kanunun uygulanmasında sosyal güvenlik kurumları ile vergi tevkifatı yapan sorumlular işveren olarak kabul edilir.»

«Ticarî ve meslekî kazançları nedeniyle gelir vergisi mükellefleri olanlar ile götürü usulde tespit edilen ücret gelirine sahip olanların vergi iade beyannamesine ekli olarak ibraz ettikleri harcama vesikaları vergi dairelerince, vergi iadesinin ödenmesi sırasında hak sahiplerine iade edilir. Vergi iadesinden yararlananlar, bu belgeleri vergi iadesinin yapıldığı yıldan başlayarak 5 yıl süre ile muhafaza etmeğe ve yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz etmeye mecburdurlar.»

7. 2978 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Müeyyideler

Madde 6. — Aşağıdaki hallerden birisiyle haksız yere vergi iadesine sebebiyet verilmesi durumunda, iade edilen bu meblağ üç kat cezası ile birlikte müsebbiplerinden geri alınır.

a) Vergi iadesine hak kazananların bilerek sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı vesikalar kullanmaları veya vesikaları tahrif etmeleri,

b) İşverenlerin ve sorumluların gerçek dışı Vergi İade Beyannamesi düzenlemeleri,

c) İşverenlerin ve sorumluların azami sınır ve oranlar konusundaki hükümlere aykırı olarak iade hesaplamaları,

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Vergi iadesi; gerçek usulde tespit edilen ücret geliri elde eden hizmet erbabı ile ücretleri götürü usulde tespit edilen hizmet erbabı için aylık, sosyal güvenlik kurumlarından aylık alanlar için üçer aylık (Birinci dönem Ocak-Mart aylarını, ikinci dönem Nisan-Haziran aylarını, üçüncü dönem Temmuz-Eylül aylarını, dördüncü dönem Ekim-Aralık aylarını kapsar.), kazançları götürü usulde tespit edilen ticaret ve serbest meslek erbabı için ikişer aylık, (Ocak ve Şubat ayları, Mart ve Nisan ayları, Mayıs ve Haziran ayları, Temmuz ve Ağustos ayları, Eylül ve Ekim ayları, Kasım ve Aralık ayları birer dönem sayılır.), ticarî ve meslekî kazançları gerçek usulde tespit edilen mükellefler için aylık, çiftçiler için de dörder aylık (Birinci dönem Ocak-Nisan aylarını, ikinci dönem Mayıs-Ağustos aylarını, üçüncü dönem Eylül-Aralık aylarını kapsar.) dönemler halinde yapılır. Bu dönemleri bir aydan az olmamak üzere yeniden tespit etmeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

Vergi daireleri, işverenler veya sorumlular tarafından verilen vergi iade beyannamelerine göre çıkan iadeyi, vergi iade beyannamesinin verildiği tarihten itibaren, beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar işverene veya sorumluya öder. Şu kadar ki, çiftçilerden satın alınan ziraî mahsullerin alış bedeli üzerinden vergi tevkifatı yapan sorumlulara, ziraî mahsullerin alış bedeli üzerinden tevkif ettikleri vergileri vergi dairesine ödemedikleri takdirde vergi iadesi yapılmaz.

İşverenlerce veya sorumlularca nakten veya hesaben alınan vergi iadesi, iadenin alındığı tarihten itibaren en geç 10 gün içinde haksahiplerine nakten ödenir. Bu süre içinde ödenmeyen vergi iadeleri müteakip ilk işgününde vergi dairelerine geri verilir. Bu suretle ödenmeyen vergi iadeleri, iade dönemini takip eden altı ay içinde başvuruları şartıyla haksahiplerine veya kanunî mirasçularına vergi dairelerince ödenir.

İşverenlerin veya sorumluların vergi iadesi ile ilgili işlemleri ölüm, iflas, tasfiye veya mücbir sebeplerle yerine getirememeleri veya bu Kanundan doğan mükellefiyetlerini zamanında ve tam olarak yerine getirememeleri sebebiyle hak sahiplerinin alamadığı vergi iadesi, dönemi takip eden altı ay içinde başvuruları şartıyla kendilerine ödenir.

Ticarî ve meslekî kazançları nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar ile götürü usulde tespit edilen ücret gelirine sahip bulunanlar, gelir vergisi mükellefiyetlerinin sona erdiği tarihi takip eden dönemler için vergi iadesinden yararlanamazlar.

Vergi iadesinin ödenmesine ait diğer hususlar ile vergi iadesine ait bildirimler ve Vergi iade Beyannamesinin şekil ve muhtevası Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tayin ve tespit edilir.»

MADDE 87. — Tasarının 4 üncü maddesinin 6 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 87 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 88. — 2978 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Müeyyideler

Madde 6. — Aşağıdaki hallerden birisiyle haksız yere vergi iadesine sebebiyet verilmesi durumunda, iade edilen bu meblâğ üç kat cezası ile birlikte müsebbiplerinden geri alınır.

a) Vergi iadesine hak kazananların bilerek sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı vesikalar kullanmaları veya vesikaları tahrif etmeleri,

b) İşverenlerin ve sorumluların gerçek dışı Vergi iade Beyannamesi düzenlemeleri,

c) İşverenlerin ve sorumluların azami sınır ve oranlar konusundaki hükümlere aykırı olarak iade hesaplamaları,

(Hükümetin Teklifi)

d) Beşinci madde hükmüne uyulması,

e) İşverenlerin ve sorumluların hak sahiplerine ödemedikleri vergi iadesini süresinde vergi dairesine yaptırmamaları,

Bu Kanundan doğan mükellefiyetini zamanında ve tam olarak yerine getirmeyen işveren ve sorumlulara, vergi dairesince ödenen meblağın iki katı tutarında ceza kesilir.

Birinci fıkranın (a) bendinde açıklanan fiillerinin tekrarı halinde, vergi iadesine hak kazananlar vergi iadesi hakkından bir **daha** faydalandırılmaz.»

8. 2978 sayılı Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«6183 sayılı Kanunun uygulanacağı haller

Madde 7. — İşveren, sorumlu veya vergi iadesine hak kazananlarca bu Kanun hükümlerine göre vergi dairesine geri verilmesi gereken vergi iadesinin ve ödenmesi gereken cezaların tahsilinde Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.»

MADDE 5. — 492 sayılı Harçlar Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 492 sayılı Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tebliğinden başka bir işlem yapmak için makamından uzaklaşma durumunda olan hâkimler, Cumhuriyet savcıları, askerî mahkemelerdeki subay üyeler ve icra, iflas memurları ile yardımcılarına, adli tabiplere, yazı işleri müdürü ile yazı işleri müdür yardımcısına, kadıplara, mübaşirlere ve hizmetlilere yol giderlerinden başka aşağıdaki mülklerde yol tazminatı verilir.»

2. 492 sayılı Kanununun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasına (j) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (k) bendi eklenmiştir.

«k) Beden Terbiyesi Teşkilatına dahil derneklerin münhasıran sporla uğraşmak üzere kurulan Anonim Şirketlere sermaye olarak koydukları gayrimenkuller ile bu şirketlere devrettikleri gayrimenkullerle ilgili devir ve iktisap işlemleri.»

3. 492 sayılı Kanununun 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kadastro ve tapulama harçlarında ödeme zamanı

Madde 68. — Kadastro ve tapulama harçları tahakkukundan itibaren (ihtilafli işlerde hükmün kesinleştiği tarihi takip eden aybaşından itibaren) bir sene içinde ödenir.

İştirak halindeki mülkiyetlerde tahakkuk ettirilen harcın tamamı, diğer şeriklere rücu hakkı mahfuz kalmak şartıyla, o gayrimenkule fiilen zilyed bulunan şerikten ve birden ziyade şerik fiilen zilyed bulunuyorsa bunlardan herhangi birinden tahsil olunur.

Ancak, kadastro ve tapulaması yapılan gayrimenkul bu süre içinde tedavül edense, harç yeni malik adına yapılacak tescilden önce ödenir.

Tapulama Kanununun 71 inci maddesi hükmü mahfuzdur.»

4. 492 sayılı Kanununun mükerrer 69 uncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Belediyeler ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığının ilgili memurları arsa, arazi veya bina üzerine yeniden inşa edilen binalarla ilgili yapı kullanma iznini (İskân belgesini) vermeden önce, vergi dairesine gerekli harçın ödendiğini gösterir belgeleri talep etmeye mecburdurlar.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

d) Beşinci madde hükmüne uyulmaması,

e) İşverenlerin ve sorumluların hak sahiplerine ödemedikleri vergi iadesini süresinde vergi dairesine yatırmamaları.

Bu Kanundan doğan mükellefiyetini zamanında ve tam olarak yerine getirmeyen işveren ve sorumlulara, vergi dairesince ödenen meblâğın iki katı tutarında ceza kesilir. Şu kadar ki; vergi iade beyannamesi, kanunî sürenin bitiminden itibaren 15 gün içinde verilir veya beyanname süresinde verilmekle beraber, noksan bildirim, bu süre içerisinde tamamlanır ise, bu beyannamelere dayanılarak yapılan vergi iadeleri üzerinden işveren veya sorumlular adına % 5 oranında ceza kesilir.

Birinci fıkranın (a) bendinde açıklanan fiillerinin tekrarı halinde, vergi iadesine hak kazananlar vergi iadesi hakkından bir daha faydalandırılmaz.»

MADDE 89. — Tasarının 4 üncü maddesinin 8 inci fıkrası, Komisyonumuzca 89 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

492 Sayılı Harçlar Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 90. — 492 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tebliğden başka bir işlem yapmak için makamından uzaklaşma durumunda olan hâkimler, Cumhuriyet Savcıları, Askerî Mahkemelerdeki Subay Üyeler ve İcra İflas Memurları ile yardımcılarını, adli tabiplere, Yazı İşleri Müdürü ile Yazı İşleri Müdür yardımcılarını, kâtiplere, mübaşirlere, hizmetlilere ve bu işlemlere katılan Hazine Avukatlarına yol giderlerinden başka aşağıdaki miktarda yol tazminatı verilir. Hazine Avukatlarına yol tazminatı bütçenin ilgili tertibinden tediye olunur ve ayrıca gündelik ödenmez.

MADDE 91. — Tasarının 5 inci maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 91 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 92. — Tasarının 5 inci maddesinin 3 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 92 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 93. — Tasarının 5 inci maddesinin 4 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 93 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

5. 492 sayılı kanuna aşağıdaki mükerrer 138 inci madde eklenmiştir.

MÜKERRER MADDE 138. — Bakanlar Kurulu, bu Kanuna ekli tarifelerde yer alan maktu harçları (maktu ve nispi harçların asgarî ve azami miktarlarını belirleyen hadler dahil) birlikte veya her tarife itibariyle ayrı ayrı, yahut tarifelerin ilgili fıkra ve bentleri itibariyle birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve aKnunda yazılı had ve miktarlardan az, bu had ve miktarların on katından çok olmamak kaydıyla yeni had ve miktarlar tespit etmeye yetkilidir.

6. 492 sayılı Kanuna ekli;

A) (I) sayılı tarifenin A/III bölümünün 1 inci fıkrasına (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki hüküm eklenmiş ve B/II bölümünün 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bakanlar Kurulu, dava çeşitleri itibariyle birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere bu bentte yazılı nispeti binde 10'a kadar indirmeye veya Kanunda yazılı nispete kadar çıkarmaya yetkilidir.»

«2. Konunun değeri üzerinden harç:

a) İflasta paylaşılan para üzerinden

(Yüzde 2)

b) Konkordatoda alacaklılara verilmesi kararlaştırılan para üzerinden

(Binde 5)»

B) (4) sayılı tarifenin 1 inci bölümünün 13 üncü bendinin (a) fıkrası, 20 nci bendinin (a) fıkrası ve II nci bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu tarifenin sonuna aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«a) Arsa ve arazi üzerine yeniden inşa olunacak bina vesair tesislerin tescilinde emlak (Bina) vergisi değeri üzerinden,

(Binde 30)»

Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görüşü alınarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit ve ilan edilmiş bulunan sosyal mesken, işçi evleri ve bunlardan daha düşük nitelikteki meskenler için Emlak (Bina) Vergisi değeri üzerinden,

(Binde 15)

Yukarıdaki iki fıkra gereğince hesaplanacak harç, Emlak Vergisi Beyannamesinin verilmesi gereken süre içinde, şekli ve muhtevası Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecek bir beyanname ile beyan edilir ve beyanname verme süresi içinde ödenir.

«a) Gayrimenkullerin ivaz karşılığında veya ölüncüye kadar bakma akdine dayanarak yahut trampa hükümlerine göre devir ve iktisabında gayrimenkulün devir ve iktisap bedelinden az olmamak üzere emlak vergisi değeri üzerinden (Cebri icra ve şüyuun izalesi hallerinde satış bedeli, istimlaklerde takdir edilen bedel üzerinden) devir eden ve devir alan için ayrı ayrı,

(Binde 40)»

Tapuda kaydı bulunmayan gayrimenkullerin, zilyetlik devir sözleşmeleri ile devrinde de bu fıkra hükümleri uygulanır. Hesaplanacak harç, zilyetlik devir sözleşmeleri yapılmadan önce, şekli ve muhtevası Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecek bir beyanname ile bildirilir ve beyanname verme süresi içinde ödenir.

«II Kadastro ve tapulama işlemleri :

Kadastro ve tapulama işlemleri sonucunda tapu siciline tescil edilen bazı gayrimenkullerde kayıtlı değer üzerinden:

a) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da kadastroda beyanname verenlere, tapulamada tespit edilmiş bulunanlara ait gayrimenkullerin kadastrolanmasında veya tapulanmasında,

(Binde 3)

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 94. — 492 sayılı Kanunun 70 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Akdin daire dışında yapılması

Madde 70. — Tapu memurlarının zorunlu hallerde bir halkın tesis, tadil veya tertini gibi tapu işlemleri için daire dışına gitmeleri halinde birinci derecede devlet memuru harcırahının 2/3'ü tazminat olarak iş sahibi emeneten bir bankaya yatırılır.

Görevin tamamlanmasından sonra bu miktar ilgili memurlar arasında dağıtılır. Dağıtım miktarı ve şekli Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

İstenen yere gidilmekten vaz geçilirse emeneten alınan para ilgisine geri verilir.»

MADDE 95. — Tasarının 5 inci maddesinin 5 inci fıkrası, Komisyonumuzca 95 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 96. — 492 sayılı Kanuna ekli :

A) (1) sayılı tarifenin A/III bölümünün 1 inci fıkrasına (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki hüküm eklenmiş ve B/II bölümünün 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bakanlar Kurulu, dava çeşitleri itibariyle birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere bu bentte yazılı nispeti binde 10'a kadar indirmeye veya Kanunda yazılı nispete kadar çıkarmaya yetkilidir.»

«2. Konunun değeri üzerinden harç :

a) İflasla paylaşılan para üzerinden (Yüzde 2)

b) Konkordatoda alacaklılara verilmesi kararlaştırılan para üzerinden (Binde 5)»

B) (4) sayılı tarifenin 1 inci bölümünün 13 üncü bendinin (a) fıkrası, 20 nci bendinin (a) fıkrası ve II nci bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu tarifenin sonuna aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«a) Arsa ve arazi üzerine yeniden inşa olunacak bina vesair tesislerin tescilinde emlak (Bina) vergisi değeri üzerinden (Binde 30)»

Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görüşü alınarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit ve ilan edilmiş bulunan sosyal mesken, işçi evleri ve bunlardan daha düşük nitelikteki meskenler için Emlak (Bina) Vergisi değeri üzerinden (Binde 15)

Yukarıdaki iki fıkra gereğince hesaplanacak harç, Emlak Vergisi Beyannamesinin verilmesi gereken süre içinde, şekli ve muhtevası Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecek bir beyanname ile beyan edilir ve beyanname verme süresi içinde ödenir.

Tapu siciline tescil yapılmaması halinde de bu harcın tahsili aynı esaslar dahilinde yürütülür.

«a) Gayrimenkullerin ivaz karşılığında veya ölüncüye kadar bakma akdine dayanarak yahut trampa hükümlerine göre devir ve iktisabında gayrimenkulün devir ve iktisap bedelinden az olmamak üzere emlak vergisi değeri üzerinden (Cebri ve icra şüyuun izalesi hallerinde satış bedeli, istimlaklerde takdir edilen bedel üzerinden) devir eden ve devir alan için ayrı ayrı, (Binde 40)»

Tapuda kaydı bulunmayan gayrimenkullerin, zilyetlik devir sözleşmeleri ile devrinde de bu fıkra hükümleri uygulanır. Hesaplanacak harç, zilyetlik devir sözleşmeleri yapılmadan önce, şekli ve muhtevası Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit edilecek bir beyanname ile bildirilir ve beyanname verme süresi içinde ödenir.

«II. — Kadastro ve tapulama işlemleri :

Kadastro ve tapulama işlemleri sonucunda tapu siciline tescil edilen bazı gayrimenkullerde kayıtlı değer üzerinden :

a) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da kadastroda beyanname verenlere, tapulamada tespit te hazır bulunanlara ait gayrimenkullerin kadastrolanmasında veya tapulanmasında,

(Binde 3)

(Hükümetin Teklifi)

b) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da kadastroda beyanname vermeyenlere, tapulamada tespit-
te hazır bulunmayanlara ait gayrimenkullerin kadastrolanması veya tapulanmasında, (Binde 5)

c) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanması veya tapulanmasında, beyanname verenler
ile tespitte hazır bulunanlardan, (Binde 4)

d) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanması veya tapulanmasında, beyanname verme-
yenler ile tespitte hazır bulunmayanlardan, (Binde 6)

(Yukarıdaki fıkralar gereğince ödenecek harç miktarı her parsel için 1 000 liradan aşağı olamaz.)

Tapu ve kadastro işlemlerinde de nispi harçların en az miktarı 1 000 liradır.»

«Bu tarifenin 13 numaralı bendinin (a) ve (c) fıkralarında belirtilen işlemlerden Emlak Vergisi Beyanna-
mesi verilmesini gerektirenlerin 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 27 nci maddesinde yazılı ek süre so-
nuna kadar tapuda gösterilmemesi halinde harç % 50 fazlasıyla alınır.»

C) (8) sayılı tarifenin sonuna aşağıdaki VIII - Telsiz harçları ve IX - kapalı devre televizyon ruhsat harç-
ları bölümleri eklenmiştir.

VIII. — Telsiz harçları :

A) Telsiz ruhsatname harçları

1. Telsiz kurma ruhsatname harçları :

a. Telsiz verici - alıcı cihazları (Ruhsatnamede kayıtlı her cihaz için :

aa) El telsizleri (kara, deniz, hava)	(10 000 TL.)
bb) Araç telsizleri (kara, deniz, hava)	(30 000 TL.)
cc) Tekrarlayıcı (repetör)	(100 000 TL.)
dd) Sabit telsiz (kara, deniz, hava)	(50 000 TL.)
ee) Kablosuz telefon telsiz cihazı	(50 000 TL.)
ff) Çağrı (paging) sistemi	(50 000 TL.)
30 aboneye kadar (30 dahil)	(50 000 TL.)
31 - 1 000 aboneye kadar (1 000 dahil)	(100 000 TL.)
1 001 ve sonraki her bin abone veya kesri için	(250 000 TL.)

b. Telsiz verici cihazları :

aa) Telsiz telefon veya telsiz telgraf vericileri	(20 000 TL.)
bb) Data, faksimili veya telsiz teleks vericileri;	(30 000 TL.)

İki veya daha fazla maksatla kullanılmak için ruhsat verilmiş olan vericilerden, her mak-
sat için belirtilenlerin toplamı kadar harç alınır.

c. Telsiz alıcı cihazları :

aa) Telsiz telgraf alıcıları	(10 000 TL.)
bb) Telsiz telefon alıcıları	(15 000 TL.)
cc) Telsiz teleks alıcıları	(20 000 TL.)
dd) Faksimili alıcıları	(25 000 TL.)
ee) Data alıcıları	(30 000 TL.)
ff) Uydu alıcıları	(50 000 TL.)

İki veya daha fazla maksatla kullanılmak için ruhsat verilmiş olan alıcılardan, her
maksat için belirtilenlerin toplamı kadar harç alınır.

d. Radyolink sistemleri :

aa) 24 kanala kadar olan sistemler (24 dahil)	
i) Her terminal için	(100 000 TL.)
ii) Her tekrarlayıcı (epetör) için	(250 000 TL.)

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

b) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da kadastroda beyanname vermeyenlere, tapulamada tespitite hazır bulunmayanlara ait gayrimenkullerin kadastrolanması veya tapulanmasında

(Binde 5)

c) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanması veya tapulanmasında, beyanname verenler ile tespitite hazır bulunanlardan,

(Binde 4)

d) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanması veya tapulanmasında, beyanname vermeyenler ile tespitite hazır bulunmayanlardan,

(Binde 6)

(Yukarıdaki fıkralar gereğince ödenecek harç miktarı her parsel için 1 000 liradan aşağı olamaz.)

Tapu ve kadaströ işlemlerinde de nispi harçların en az miktarı 1 000 liradır.»

«Bu tarifenin 13 numaralı bendinin (a) ve (c) fıkralarında belirtilen işlemlerden Emlak Vergisi beyanname verilmesini gerektirenlerin 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 27 nci maddesinde yazılı ek süre sonuna kadar tapuda gösterilmemesi halinde harç % 50 fazlasıyla alınır.»

C) (8) sayılı tarifenin sonuna aşağıdaki VIII - Telsiz harçları ve X - Kapalı devre televizyon ruhsat harçları bölümleri eklenmiştir.

VIII. — Telsiz harçları :

A) Telsiz ruhsatname harçları :

1. Telsiz kurma ruhsatname harçları :

a) Telsiz verici - alıcı cihazları (Ruhsatnamede kayıtlı her cihaz için) :

aa) El telsizleri (kara, deniz, hava)	(10 000 TL.)
bb) Araç telsizleri (kara, deniz, hava)	(30 000 TL.)
cc) Tekrarlayıcı (repetör)	(100 000 TL.)
dd) Sabit telsiz (kara, deniz hava)	(50 000 TL.)
ee) Kablosuz telefon telsiz cihazı	(50 000 TL.)
ff) Çağrı (paping) sistemi	(50 000 TL.)
30 aboneye kadar (30 dahil)	(50 000 TL.)
31 - 1 000 aboneye kadar (1 000 dahil)	(100 000 TL.)
1 001 ve sonraki her bin abone veya kesri için	(250 000 TL.)

b) Telsiz verici cihazları :

aa) Telsiz telefon veya telsiz telgraf vericileri,	(20 000 TL.)
bb) Data, faksimili veya telsiz teleks vericileri;	(30 000 TL.)

İki veya daha fazla maksatla kullanılmak için ruhsat verilmiş olan vericilerden, her maksat için belirtilenlerin toplamı kadar harç alınır.

c) Telsiz alıcı cihazları :

aa) Telsiz telgraf alıcıları	(10 000 TL.)
bb) Telsiz telefon alıcıları	(15 000 TL.)
cc) Telsiz teleks alıcıları	(20 000 TL.)
dd) Faksimili alıcıları	(25 000 TL.)
ee) Data alıcıları	(30 000 TL.)
ff) Uydu alıcıları	(50 000 TL.)

İki veya daha fazla maksatla kullanılmak üzere, ruhsat verilmiş olan alıcılardan, her maksat için belirtilenlerin toplamı kadar harç alınır.

d) Radyolink sistemleri :

aa) 24 kanala kadar olan sistemler (24 dahil)	
i) Her terminal için	(100 000 TL.)
ii) Her tekrarlayıcı (repetör) için	(250 000 TL.)

(Hükümetin Teklifi)

- bb) 25 ve daha fazla kanallı sistemler :
- i) Her terminal için (250 000 TL.)
  - ii) Her tekrarlayıcı (repetör) için (500 000 TL.)
2. Ruhsatnamede değişiklik harçları :
- a. Ruhsatnamedeki yer, araç, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesi halinde (her değişiklikte) (10 000 TL.)
  - b. Yeni işletme tipi ilavesi halinde 1 inci madde hükümleri uygulanır.
(Telsiz kurma ruhsatname harçları ile ruhsatnamede değişiklik harçları amatör telsiz istasyonlarından 1/2 oranında alınır.)
- B) Telsiz cihazlarını kullanma harçları (Amatör telsiz istasyonlarında bulunan telsizlerden kullanma harcı alınmaz.)
1. MF ve HF telsiz sistemleri :
- Birbirleriyle haberleşme yapmasına izin verilmiş istasyonlar arasındaki düz mesafeler ayrı ayrı hesaplanmak ve sistemin aynı zamanda kullanılabilen her kanalı için ayrı ayrı olmak üzere (her yıl için)
- a. 100 kilometreye kadar (100 km. dahil) olan mesafe ile haberleşme için kullanılanlar;
    - aa) Telsiz telgraf (75 000 TL.)
    - bb) Simpleks telsiz telefon, teleks (100 000 TL.)
    - cc) Data, faksimili, dupleks telsiz telefon (150 000 TL.)
  - b. 101 kilometreden itibaren, her yüz kilometre için yukarıdaki miktarlar, sonraki bir öncekinin iki katı olmak üzere artırılır.
  - c. 400 kilometreden sonraki mesafeler için 400 kilometre üzerinden harç alınır.
2. VHF, UHF ve SHF telsiz sistemleri :
- Telsiz sisteminin aynı zamanda kullanılabilen her kanalı için ayrı ayrı olmak üzere (Her yıl için);
- a. En az iki telsizden meydana gelen telsiz sistemlerinde, sistemdeki telsiz adedi başına (10 000 TL.)
  - b. Telefon devrelerine veya MF ve HF telsiz sistemlerine bağlantılı olan telsiz sistemlerinde, sistemdeki telsiz adedi başına (15 000 TL.)
3. Kablosuz telefon telsiz cihazları :
- (Her yıl için)
- a. Yalnız telefon devresine bağlı olanlar (30 000 TL.)
  - b. Sabit telefon telsiz cihazı ile uzaktan kumanda cihazı arasında dahili konuşma düzeni olanlar (50 000 TL.)
4. Telsiz çağrı (paging) sistemleri :
- Sistemdeki alıcı cihaz adedi başına
- (her yıl için)
- a. Bağımsız sistemler;
    - aa) Haberleşme mesafesi 2,5 km.'ye kadar (2,5 km. dahil) olanlar (2 500 TL.)
    - bb) Haberleşme mesafesi 2,5 km.'den fazla olanlar (5 000 TL.)
  - b. Telefon devrelerine veya dahili konuşma (intercom) sistemlerine bağlı olan sistemlerden; her alıcı cihaz için (1) nci benttekine ilave olarak (2 500 TL.)
5. Halk bandı (CB) cihazları (her beş yıl için)
- a) El telsizi (10 000 TL.)
  - b) Sabit telsiz (20 000 TL.)
  - c) Araç telsizi (30 000 TL.)

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

- bb) 25 ve daha fazla kanallı sistemler :
- i) Her terminal için (250 000 TL.)
- ii) Her tekrarlayıcı (repetör) için (500 000 TL.)
2. Ruhsatnamede değişiklik harçları :
- a) Ruhsatnamedeki yer, araç, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesi halinde (her değişiklik için) (10 000 TL.)
- te) b) Yeni işletme tipi ilavesi halinde 1 inci madde hükümleri uygulanır.
(Telsiz kurma ruhsatname harçları ile ruhsatnamede değişiklik harçları amatör telsiz istasyonlarından 1/2 oranında alınır.)
- B) Telsiz cihazlarını kullanma harçları (Amatör telsiz istasyonlarında bulunan telsizlerden kullanma harcı alınmaz.)
1. ME ve HF telsiz sistemleri :
- Birbirleriyle haberleşme yapmasına izin verilmiş istasyonlar arasındaki düz mesafeler ayrı ayrı hesaplamak ve sistemin aynı zamanda kullanılabilen her kanalı için ayrı ayrı olmak üzere (her yıl için)
- a) 100 kilometreye kadar (100 km. dahil) olan mesafe ile haberleşme için kullanılanlar;
- aa) Telsiz telgraf, (75 000 TL.)
- bb) Simpleks telsiz telefon, teleks, (100 000 TL.)
- cc) Data, faksimili, dupleks telsiz telefon (150 000 TL.)
- b) 101 kilometreden itibaren, her yüz kilometre için yukarıdaki miktarlar, sonraki bir öncesinin iki katı olmak üzere artırılır.
- c) 400 kilometreden sonraki mesafeler için 400 kilometre üzerinden harç alınır.
2. VHF, UHF ve SHF telsiz sistemleri :
- Telsiz sisteminin aynı zamanda kullanılabilen her kanalı için ayrı ayrı olmak üzere (Her yıl için);
- a) En az iki telsizden meydana gelen telsiz sistemlerinde, sistemdeki telsiz adedi başına (10 000 TL.)
- b) Telefon devrelerine veya MF ve HF telsiz sistemlerine bağlantılı olan telsiz sistemlerinde, sistemdeki telsiz adedi başına (15 000 TL.)
3. Kablosuz telefon telsiz cihazları :
- (Her yıl için)
- a) Yalnız telefon devresine bağlı olanlar (30 000 TL.)
- b) Sabit telefon telsiz cihazı ile uzaktan kumanda cihazı arasında dahili konuşma düzeni olanlar (50 000 TL.)
4. Telsiz çağrı (paging) sistemleri :
- (Sistemdeki alıcı cihaz adedi başına
(Her yıl için)
- a) Bağımsız sistemler;
- aa) Haberleşme mesafesi 2,5 km.'ye kadar (2,5 km. dahil) olanlar (2 500 TL.)
- bb) Haberleşme mesafesi 2,5 km.'den fazla olanlar (5 000 TL.)
- b) Telefon devrelerine veya dahili konuşma (intercom) sistemlerine bağlı olan sistemlerden; her alıcı cihaz için (1) inci bentteğine ilave olarak (2 500 TL.)
5. Halk bandı (CB) cihazları (her beş yıl için)
- a) El telsizi (10 000 TL.)
- b) Sabit telsiz (20 000 TL.)
- c) Araç telsizi (30 000 TL.)

(Hükümetin Teklifi)

6. Deniz telsiz cihazları (her yıl için)
- a. Her türlü yük ve yolcu gemilerinde bulunan komple telsiz sistemleri (MF, HF, VHF, UHF, SHF telsizler ve radar dahil);
- aa) 299'dan küçük (299 dahil) tonajdaki gemilerdeki (100 000 TL.)
- bb) 300 - 1 599 (dahil) tonajdaki gemilerdeki (250 000 TL.)
- cc) 1 600 ve daha büyük tonajdaki gemilerdeki (750 000 TL.)
- dd) HF ve VHF telsiz sistemi ve radar bulunan yatlar (250 000 TL.)
- b. VHF telsiz cihazları
- aa) El telsizi (10 000 TL.)
- bb) Gemi tipi telsiz (30 000 TL.)
- cc) Yat tipi telsiz (50 000 TL.)
- c. Karada kurulu her çeşit sabit deniz telsizi (50 000 TL.)
7. Hava telsiz cihazları (her yıl için) :
- a) 1 ile 10 yolcu (10 dahil) kapasiteli veya aynı büyüklükteki yük taşıma veya diğer amaçlarla kullanılan hava vasıtalarında bulunan komple telsiz ve seyrüsefer sistemi (100 000 TL.)
- b) 10'dan fazla yolcu kapasiteli veya aynı büyüklükteki yük taşıma veya diğer amaçlarla kullanılan hava vasıtalarında bulunan komple telsiz ve seyrüsefer sistemi (500 000 TL.)
- c) Karada kurulu her çeşit sabit veya mobil hava - yer telsizi (100 000 TL.)
- d) Karada kullanılan hava - yer el telsizi (10 000 TL.)
8. Telsiz alıcı cihazları :
- Yalnız dinleme ve kayıt amacıyla kurulan alıcı istasyonlarındaki her alıcı cihaz başına (her yıl için)
- a) Telsiz telgraf alıcıları (10 000 TL.)
- b) Telsiz telefon alıcıları (20 000 TL.)
- c) Telsiz teleks alıcıları (30 000 TL.)
- d) Faksimili alıcıları (40 000 TL.)
- e) Data alıcıları (50 000 TL.)
- f) Uydu alıcıları (100 000 TL.)
9. Radyolink sistemleri :
- Sistemdeki her atlama için ayrı ayrı olmak üzere, teçhizatı mevcut kanal adedi başına (her yıl için) (10 000 TL.)
- C) Amatör Telsizcilik Belgesi ve Operatör Ehliyetnamesi harçları :
1. Amatör Telsizcilik Belgesi (geçerlilik süresi sonuna kadar)
- a) A sınıfı amatör telsizcilik belgesi (10 000 TL.)
- b) B sınıfı amatör telsizcilik belgesi (7 500 TL.)
- c) C sınıfı amatör telsizcilik belgesi (5 000 TL.)
2. Operatör ehliyetnameleri (geçerlilik süresi sonuna kadar)
- a) Kara ve hava telsiz operatör ehliyetnameleri
- aa) Birinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi (20 000 TL.)
- bb) İkinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi (15 000 TL.)
- cc) Telsiz telgraf özel ehliyetnamesi (10 000 TL.)
- dd) Telsiz telefon ve tahditli telsiz telefon ehliyetnamesi (5 000 TL.)
- b) Deniz telsiz operatör ehliyetnameleri
- aa) Genel telsiz ehliyetnamesi (50 000 TL.)
- bb) Birinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi (40 000 TL.)
- cc) İkinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi (30 000 TL.)
- dd) Telsiz telgraf özel, telsiz telefon ve tahditli telsiz telefon ehliyetnamesi (20 000 TL.)

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

6. Deniz telsiz cihazları (Her yıl için)

- a) Her türlü yük ve yolcu gemilerinde bulunan komple telsiz sistemleri (MF, HF, VHF, UHF, SHF telsizler ve radar dahil);
aa) 299 dan küçük (299 dahil) tonajdaki gemilerdeki	(100 000 TL.)
bb) 300-1599 (dahil) tonajdaki gemilerdeki	(250 000 TL.)
cc) 1600 ve daha büyük tonajdaki gemilerdeki	(750 000 TL.)
dd) HF ve VHF telsiz sistemi ve radar bulunan yatlar	(250 000 TL.)
- b) VHF telsiz cihazları
aa) El telsizi	(10 000 TL.)
bb) Gemi tipi telsiz	(30 000 TL.)
cc) 1600 ve daha büyük tonajdaki gemiler	(50 000 TL.)
- c) Karada kurulu her çeşit sabit deniz telsizi : (50 000 TL.)

7. Hava telsiz cihazları (her yıl için);

- a) 1 ile 10 yolcu (10 dahil) kapasiteli veya aynı büyüklükteki yük taşıma veya diğer amaçlarla kullanılan hava vasıtalarında bulunan komple telsiz ve seyrüsefer sistemi (100 000 TL.)
- b) 10 dan fazla yolcu kapasiteli veya aynı büyüklükteki yük taşıma veya diğer araçlarla kullanılan hava vasıtalarında bulunan komple telsiz ve seyrüsefer sistemi (500 000 TL.)
- c) Karada kurulu her çeşit sabit veya mobil hava-yer telsizi (100 000 TL.)
- d) Karada kullanılan hava-yer el telsizi (10 000 TL.)

8. Telsiz alıcı cihazları :

- Yalnız dinleme ve kayıt maksadıyla kurulan alıcı istasyonlarındaki her alıcı cihaz başına (her yıl için)
a) Telsiz telgraf alıcıları	(10 000 TL.)
b) Telsiz telefon alıcıları	(20 000 TL.)
c) Telsiz telex alıcıları	(30 000 TL.)
d) Faksimili alıcıları	(40 000 TL.)
e) Nalta alıcıları	(50 000 TL.)
f) Uydu alıcıları	(100 000 TL.)

9. Radyolink sistemleri :

- Sistemdeki her atlama için ayrı ayrı olmak üzere, teçhizatı mevcut kanal adedi başına (her yıl için) (10 000 TL.)

c) Amatör Telsizcilik Belgesi ve Operatör Ehliyetnamesi haçları :

1. Amatör Telsizcilik Belgesi (geçerlilik süresi sonuna kadar)
a) A sınıfı amatör telsizcilik belgesi	(10 000 TL.)
b) B sınıfı amatör telsizcilik belgesi	(7 500 TL.)
c) C sınıfı amatör telsizcilik belgesi	(5 000 TL.)
2. Operatör ehliyetnameleri (geçerlilik süresi sonuna kadar)
a) Kara ve hava telsiz operatör ehliyetnameleri	
aa) Birinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi	(20 000 TL.)
bb) İkinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi	(15 000 TL.)
cc) Telsiz telgraf özel ehliyetnamesi	(10 000 TL.)
dd) Telsiz telefon ve tahditli telsiz telefon ehliyetnamesi	(5 000 TL.)
b) Deniz telsiz operatör ehliyetnameleri	
aa) Genel telsiz ehliyetnamesi	(50 000 TL.)
bb) Birinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi	(40 000 TL.)
cc) İkinci sınıf telsiz telgraf ehliyetnamesi	(30 000 TL.)
dd) Telsiz telgraf, özel telsiz telefon ve tahditli telsiz telefon ehliyetnamesi	(20 000 TL.)

(Hükümetin Teklifi)

- d) Mühürlenmiş cihazların yeniden açılması ve sınav harçları :
1. Mühürlenmiş cihazın yeniden faaliyete açılması (10 000 TL.)
  2. Amatör Telsizcilik Belgesi ve Telsiz Operatör Ehliyetnamesi almak isteyen başvuru sahiplerinden alınacak sınav harcı (1 000 TL.)
- IX — Kapalı devre televizyon ruhsat harçları :
- Kapalı devre televizyon sistemi kurulması ve işletilmesi için Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından verilecek izin belgelerinden (her yıl için)
- a) 3 - 15 TV alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (50 000 TL.)
  - b) 16 - 30 TV alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (100 000 TL.)
  - c) 31 - 60 TV alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (200 000 TL.)
  - d) 61 ve daha fazla TL alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (350 000 TL.)
- Birden fazla kanal ihtiva eden sistemlerden bu harçlar % 50 zamlı olarak tahsil edilir.
- Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı eğitim ve öğretim kuruluşları tarafından tesis edilenler bu harca tabi tutulmazlar.
- d) Trafik Harçlarına ilişkin (9) sayılı tarife aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

9 SAYILI TARİFE

Trafik Harçları

- I. — Tescil harçları :
- Araçların Karayolları Trafik Kanununa ve Yönetmeliğine göre yapılacak tescil işlemlerinden bir defaya mahsus olmak üzere (5 000 TL.)
- II. — Sürücü belgesi harçları :
- Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliğine göre verilecek sürücü belgelerinden bir defaya mahsus olmak üzere,
- a) A 1, A 2, B ve F sınıfı sürücü belgeleri ile K sınıfı sürücü aday belgelerinden (3 000 TL.)
  - b) Diğer sürücü belgelerinden (10 000 TL.)
- III. — Sınav harçları :
- Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak sınavlarda, her sınav için (1 000 TL.)
- IV. — Sürücü belgesi vize harçları :
- Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak sürücü belgesi vize işlemlerinden,
- a) A 1, A 2 ve F sınıfı sürücü belgeleri vizelerinde (1 000 TL.)
  - b) Diğer sürücü belgeleri vizelerinden (2 500 TL.)
- V. — Teknik muayene harçları :
- Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre araçların belli sürelerde yapılacak teknik muayenelerinden, (3 000 TL.)
- (Sakatlar tarafından kullanılan özel tertibatlı araçlardan harç alınmaz.)
- VI. — Ruhsat (izin) harçları :
- Karayolları Trafik Kanununun;
- a) 13 üncü maddesine göre verilecek izin belgelerinden (5 000 TL.)
  - b) 16 ncı maddesine göre verilecek izin belgelerinden (Her yıl için) (10 000 TL.)
  - c) 17 nci maddesine göre verilecek izin belgelerinden (Her yıl için) (20 000 TL.)

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

D) Mühtirlenen cihazların yeniden açılması ve sınav harçları :

1. Mühtirlenen cihazın yeniden faaliyete açılması (10 000 TL.)

2. Amatör Telsizcilik Belgesi ve Telsiz Operatör Ehliyetnamesi almak isteyen başvuru sahiplerinden alınacak sınav harcı (1 000 TL.)

IX - Kapalı devre televizyon ruhsat harçları :

Kapalı devre televizyon sistemi kurulması ve işletilmesi için Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu tarafından verilecek izin belgelerinden (her yıl için)

a) 3 - 15 TV alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (50 000 TL.)

b) 16 - 30 TV alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (100 000 TL.)

c) 31 - 60 TV alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (200 000 TL.)

d) 61 ve daha fazla TV alıcı cihazı ihtiva eden sistemlerden (350 000 TL.)

Birden fazla kanal ihtiva eden sistemlerden bu harçlar % 50 zamlı olarak tahsil edilir.

Genel ve katma bütçeli daire ve idarelerle il özel idareleri, belediye ve köyler tarafından kurulan kapalı devre televizyon sistemleri bu harca tabi tutulmazlar.

D) Trafik harçlarına ilişkin (9) sayılı tarife aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

9 SAYILI TARİFE

Trafik Harçları

I - Tescil harçları :

Araçların Karayolları Trafik Kanununa ve Yönetmeliğine göre yapılacak tescil işlemlerinden bir defaya mahsus olmak üzere. (5 000 TL.)

II - Sürücü belgesi harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmeliğine göre verilecek sürücü belgelerinden bir defaya mahsus olmak üzere,

a) A1, A2 B, F ve H sınıfı sürücü belgeleri ile K sınıfı sürücü aday belgelerinden (3 000 TL.)

b) Diğer sürücü belgelerinden (10 000 TL.)

III - Sınav harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak sınavlarda, her sınav için (1 000 TL.)

IV. — Sürücü belgesi vize harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak sürücü belgesi vize işlemlerinden,

a) A1, A2 B, F ve H sınıfı sürücü belgeleri vizelerinde (1.000 TL.)

b) Diğer sürücü belgeleri vizelerinden (2.500 TL.)

V. — Teknik muayene harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre araçların belli sürelerde yapılacak teknik muayenelerinden, (3.000 TL.)

(Sakatlar tarafından kullanılan özel tertibatlı araçlardan harç alınmaz.)

VI. — Ruhsat (İzin) harçları :

Karayolları Trafik Kanununun;

a) 13 üncü maddesine göre verilecek izin belgelerinden (5.000 TL.)

b) 16 ncı maddesine göre verilecek izin belgelerinden (Her yıl için) (10.000 TL.)

c) 17 ncı maddesine göre verilecek izin belgelerinden (Her yıl için) (20.000 TL.)

d) 33 üncü maddesine göre verilecek her izin belgesinden (10.000 TL.)

e) 35 inci Maddesine göre verilecek işletme belgelerinden (Her yıl için) (50.000 TL.)

f) 123 üncü Maddesine göre özel kişi ve kuruluşlara sürücü kursları açmak için ilgili Bakanlıkça verilecek okul açma belgelerinden (Her yıl için)

(Hükümetin Teklifi)

- d) 33 üncü maddesine göre verilecek her izin belgesinden (10 000 TL.)
e) 35 inci maddesine göre verilecek işletme belgesinden (Her yıl için) (50 000 TL.)

VII. — Geçici trafik belgeleri harçları :

- a) Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre verilecek geçici trafik belgelerinden;
aa) A sınıfı geçici trafik belgelerinden (30 000 TL.)
bb) Diğerlerinden (1 000 TL.)
b) Karayolu uygunluk belgesi verilemeyen araçlara verilen izin belgesinden (3 000 TL.)

MADDE 6. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa aşağıdaki mükerrer 30 uncu madde eklenmiştir.

Mükerrer Madde 30. — Bakanlar Kurulu, bu Kanuna bağlı (1) sayılı tabloda yer alan maktu vergileri (Maktu ve nispi vergilerin asgarî ve azamî miktarlarını belirleyen hadler dahil) birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve Kanunda yazılı had ve miktarlardan az, bu had ve miktarların on katından çok olmamak üzere yeni had ve miktarlar tespit etmeye yetkilidir.

2. 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (2) sayılı tablonun IV - Ticarî ve medenî işlerle ilgili kâğıtlar bölümünün (6) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«6. Posta çekleri»

MADDE 7. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli «Değerli Kâğıtlar Tablosu» aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

DEĞERLİ KÂĞITLAR TABLOSU

Değerli kâğıdın cinsi	Bedel (TL.)
1. Noter kâğıtları	
a) Noter kâğıdı,	100
b) Beyanname,	100
c) Protesto, vekâletname, resen senet	200
2. Kira sözleşme kâğıtları	200
3. Pasaportlar	7 500
4. Yabancılar için ikamet tezkere-leri	5 000
5. Askerlik cüzdanları	100
6. Nüfus cüzdanları	100
7. Aile cüzdanları	1 000
8. Bono kâğıtları (emre muharrer senetler) (10 adet)	500

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Son nüfus sayımına göre

- aa) Nüfusu 200.000'e kadar olan şehirlerde (50.000 TL.)
bb) Nüfusu 500.000'e kadar olan şehirlerde (100.000 TL.)
cc) Nüfusu 500.000'den yukarı olan şehirlerde (150.000 TL.)

VIII. — Geçici trafik belgeleri harçları :

a) Karayolları Trafik Kanunu ve Yönetmelik hükümlerine göre verilecek geçici trafik belgelerinden;

- aa) A sınıfı geçici trafik belgelerinden (30.000 TL.)
bb) Diğerlerinden (1.000 TL.)
b) Karayolu uygunluk belgesi verilemeyen araçlara verilen izin belgesinden. (3.000 TL.)

ALTINCI BÖLÜM

488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 97. — Tasarının 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 97 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 98. — Tasarının 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 98 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

210 Sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 99. — Tasarının 7 nci maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 99 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Değerli kâğıdın cinsi	Bedel (TL.)
9. Sürücü belgeleri	1 000
10. Sürücü çalışma belgeleri (karne- leri)	1 000
11. Motorlu araç trafik belgesi	500
12. Motorlu araç tescil belgesi	500
13. İş makinesi tescil belgesi	500

MADDE 8. — 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 4 üncü maddesine aşağıdaki (o) fıkrası eklenmiştir.

«o) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan binalar. (Gelir Vergisinden muaf esnaf ile götürü usulde Gelir Vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan binalar hariç olmak üzere, ticarî, sınıf ve turistik faaliyetlerde kullanılan binalar ile muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan binalar için bu muafiyet uygulanmaz.)»

2. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bina Vergisinin nispeti binde 5'tir. Meskenlerde bu nispet binde 4 olarak uygulanır.»

3. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bina Vergisi ilgili belediye tarafından mükellefin beyanı üzerine yıllık olarak tarh ve tahakkuk ettirilir. Şu kadar ki, bir il veya ilçe hududu içerisinde birden fazla belediye olması halinde belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan binalara ait Bina Vergisini tarha yetkili olacak belediye ilgili valiler tarafından belirlenir.»

4. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 14 üncü maddesine aşağıdaki (g) fıkrası eklenmiştir.

«g) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan arazi. (Gelir Vergisinden muaf esnaf ile götürü usulde Gelir Vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan arsa ve arazi hariç olmak üzere, ticarî, sınıf ve turistik faaliyetlerde kullanılan arazi ile arsalar ve arsa sayılacak parsellenmemiş arazi için bu muafiyet uygulanmaz.)»

5. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Mükelleflerin bir belediye ve bu belediyenin mücavir alan sınırları içinde bulunan arazisinin (arsalar hariç) toplam vergi değerinin 1 000 000 lirası Arazi Vergisinden müstesnadır.»

SEKİZİNCİ BÖLÜM

1319 Sayılı Emlak Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 100. — 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin (j) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki (u) fıkrası eklenmiştir.

«j) Umuma tahsis edildiği Maliye ve Gümrük Bakanlığınca kabul edilen rıhtım, iskele, dalgakıran ve bunların mütemmimleri ile, demiryolları ve köprü, rampa ve tünel, yeraltı ve yerüstü geçitleri, peron, alıman-tasyon tesisleri, iskele ve istasyon binaları ile yolcu salonları cer ve malzeme depoları gibi demiryolu mütem-mimleri, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait hava liman ve meydanlarındaki terminal binaları, teknik blok, hangar, sistemlere ait depo; elektrik ve mekanik sistemlere ait laboratuvar ve bakım te-sisleri, pist takrirut ve apron sahası ile ısı ve enerji santralleri, hidrofor tesisleri, gerek hava liman ve meydan-larda ve gerekse uçuş yolları üzerindeki seyrişer yardımcı (radar, ILS, VOR, DME, NDB gibi) tesisleri ile hava yer ve yer yer muhabere sistemleri (VHF, UIF, HF) ve yukarıda belirtilen sistem ve tesislerin mütem-mimleri. (Diğer depolar, antrepolar, müstakil lojman ve müstakil idarehane binaları mütemmim sayılmaz)»

«u) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan binalar (Gelir Vergisinden muaf esnaf ile götürü usulde Gelir Vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan binalar hariç olmak üzere, ticari, sınaî ve turistik faaliyetlerde kullanılan binalar ile muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan binalar için bu muafiyet uygulanmaz.)»

MADDE 101. — Tasarının 8 inci maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 101 inci madde olarak ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 102. — Tasarının 8 inci maddesinin 3 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 102 nci madde olarak ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 103. — Tasarının 8 inci maddesinin 4 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 103 üncü madde olarak ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 104. — Tasarının 8 inci maddesinin 5 inci fıkrası, Komisyonumuzca 104 üncü madde olarak ay-nen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

6. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Arsalar için vergi nispeti binde 6'dır.»

7. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 20 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Şu kadar ki; mükelleflerin arsalar ve arazi ile ilgili olarak beyan edecekleri değerler, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun asgarî ölçüde birim değer tespitine ilişkin hükümlerine göre takdir komisyonlarınca her mahalle ve arsa sayılacak parsellenmemiş arazide her köy için cadde, sokak veya değer bakımından farklı bölgeler, arazide her il veya ilçe için arazinin cinsi (Kıraç, taban ve sulak) itibarıyla takdir olunan birim değerlere göre hesaplanan miktardan düşük olamaz. Düşük beyanda bulunulması halinde, mükellefin beyanı vergi dairesince birim değere göre hesaplanan miktara yükseltilerek tahakkuka esas alınır ve mükellefe bildirilir. Vergi dairesince hesaplanan miktar ile mükellefin beyanı arasındaki farka kusur cezası uygulanır.»

«İkinci fıkra hükmü, turistik bölgelerdeki cadde, sokak veya değer bakımından farklı bölgelerde ilgili valilerce tespit edilecek pafta, ada veya parseller için yapılacak takdirler hakkında da tatbik edilir.»

8. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Arazi Vergisi ilgili belediye tarafından mükellefin beyanı üzerine yıllık olarak tarh ve tahakkuk ettirilir. Şu kadar ki, bir il veya ilçe hududu içerisinde birden fazla belediye olması halinde belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan araziye ait Arazi Vergisini tarha yetkili olacak belediye ilgili valiler tarafından belirlenir.»

9. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Köylerde yapılacak beyan

Madde 25. — Belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan bina ve arazi ile Emlak Vergisinden muaf olmayan bina ve arazi hariç olmak üzere, köylerde bulunan bina ve araziye ilişkin beyanlar sözlü veya yazılı olarak ilgili muhtarlıklara yapılır. Sözlü veya yazılı olarak yapılan beyanlar, şekli ve muhtevası Maliye ve Gümrük Bakanlığınca tespit olunacak bina ve arazi kıymet beyanı defterlerine geçirildikten sonra özel yeri mükellefe imza ettirilir. Beyan esnasında köyde bulunmayanların köy muhtarına gönderecekleri yazılı ve imzalı beyanların bu defterlere eklenmesiyle yetinilir.

Birinci fıkra kapsamına giren yerlerde bulunup;

a) Ek süre sonuna kadar beyan edilmeyen,

b) Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı haller sebebiyle beyanı gereken, bina ve arazinin beyanının beyanname ile yapılması mecburdur.

İl ve ilçe merkezi olmayan beldelerde, köy muhtarlıklarına ait yetkiler belediye başkanlıklarınca kullanılır.

Sözü geçen defter, varsa müsbet evrakla birlikte ek sürenin bitiminden itibaren 15 gün içinde muhtarlar tarafından ilgili belediyelere imza karşılığında teslim olunur.

Bina ve arazi kıymet beyanı defterlerine yazdırılmak suretiyle beyan edilecek bina ve arazi hakkında bu Kanunun 10 ve 20 nci maddelerinin son fıkraları hükümleri uygulanmaz.»

10. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 105. — Tasarının 8 inci maddesinin 6 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 105 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 106. — Tasarının 8 inci maddesinin 7 nci fıkrası, Komisyonumuzca 106 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 107. — Tasarının 8 inci maddesinin 8 inci fıkrası, Komisyonumuzca 107 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 108. — Tasarının 8 inci maddesinin 9 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 108 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 109. — Tasarının 8 inci maddesinin 10 uncu fıkrası, Komisyonumuzca 109 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

11. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Beyanname verilmemesi halinde yapılacak işlem.

Madde 32. — Ek süreye rağmen beyanname verilmez ise, vergi bu Kanun hükümlerine göre idarece tarh edilir.

Beyannamesini ek süreye rağmen vermeyen mükellefler adına ağır kusur cezası kesilir.»

12. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi dairesinin yardımı

Madde 36. — İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde, tespit edeceği esaslar dahilinde, köy kıymet beyanı defterlerinin doldurulması sırasında köy muhtarlarına yardımda bulunabilir.»

13. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Usul hükümleri

Madde 37. — Bu Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla, bu Kanuna göre alınacak vergiler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Bu Kanunda geçen «Vergi dairesi» tabiri, belediyeleri ifade eder.

Bu Kanunun uygulanmasında, Vergi Usul Kanununun vergi inceleme yetkisi hariç olmak üzere;

1. Belediye Gelir Şube Müdürü, Gelir Şube Müdürü olmayan yerlerde Belediye Hesap İşleri Müdürü, Hesap İşleri Müdürü olmayan yerlerde Muhasebe Müdürü, Vergi Dairesi Müdürü sıfat ve yetkisini haizdir.

2. Vergi Usul Kanununda mahallin en büyük mal memuruna verilmiş görev ve yetkiler, belediye başkanları tarafından kullanılır.»

14. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 2350 sayılı Kanunla kaldırılan 38 inci maddesi yerine aşağıdaki madde konulmuştur.

«Verginin dağılımı

Madde 38. — Belediyeler tarafından tahsil edilen Emlak Vergisinin % 15'i il özel idareleri payı, 27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirlerde il özel idareleri payı ayrıldıktan sonra kalan miktarın % 25'i büyük şehir belediyesi payı olarak ayrılır.

Il özel idareleri ve büyük şehir belediyesi payı olarak ayrılan miktarlar tahsil edildiği ayı takibeden ayın son günü akşamına kadar ilgili il özel idareleri ile büyük şehir belediyelerine ödenir.»

15. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa aşağıdaki ek 1 inci madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Mahallî idarelerce tahsil edilen vergi, resim, harç ve paylara ilişkin yurt dışı danışmanlık hizmetleri Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yürütülür. Bu hizmetlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belirlenir.

16. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici 14 ve 15 inci maddeler eklenmiştir.

Geçici Madde 14. — Belediye meclisleri ödenecek Emlak Vergisi miktarını, mahalleler, köyler veya cadde, sokak yahut değer bakımından farklı bölgeler itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere 1986 yılı için % 40'tan, 1987 yılı için % 20'den fazla olmamak üzere indirmeye yetkilidir.

Geçici Madde 15. — 1.1.1986 tarihinden önceki dönemlerde meydana gelen vergiyi doğuran olaylar sebebiyle bu tarihe kadar beyan edilmiş bina ve araziye ait Emlak Vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerine Maliye ve Gümrük Bakanlığınca bağlı vergi dairesince devam olunur. 1.1.1986 tarihine kadar beyannamesi verilmemiş bina ve araziye ait tarh, tahakkuk ve tahsil işlemleri ilgili belediyeler tarafından yapılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 110. — Tasarının 8 inci maddesinin 11 inci fıkrası, Komisyonumuzca 110 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 111. — 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Köy kıymet beyanı defterlerinin doldurulmasına yardım

Madde 36. — İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde, tespit edeceği esaslar dahilinde, köy kıymet beyanı defterlerinin doldurulması sırasında köy muhtarlarına yardımda bulunabilir.»

MADDE 112. — 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Usul hükümleri

Madde 37. — Bu Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla, bu Kanuna göre alınacak vergiler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Bu Kanunda geçen «Vergi dairesi» tabiri, belediyeleri ifade eder.»

Bu Kanunun uygulanmasında, Vergi Usul Kanununun vergi inceleme yetkisi hariç olmak üzere;

1. Belediye gelir şube müdürü, gelir şube müdürü olmayan yerlerde belediye hesap işleri müdürü, hesap işleri müdürü olmayan yerlerde muhasebeci, vergi dairesi müdürü sıfat ve yetkisini haizdir.

2. Vergi Usul Kanununda mahallin en büyük mal memuruna verilmiş görev ve yetkiler, belediye başkanları tarafından kullanılır.

MADDE 113. — 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa aşağıdaki mükerrer 38 inci madde eklenmiştir.

«Vergi dağılımı

Mükerrer Madde 38. — Belediyeler tarafından tahsil edilen Emlak Vergisinin % 15'i il özel idareleri payı, 27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirlerde il özel idareleri payı ayrıldıktan sonra kalan miktarın % 25'i büyük şehir belediyesi payı olarak ayrılır.

İl özel idareleri ve büyük şehir belediyesi payı olarak ayrılan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın son günü akşamına kadar ilgili il özel idareleri ile büyük şehir belediyelerine ödenir.»

MADDE 114. — Tasarının 8 inci maddesinin 15 inci fıkrası, Komisyonumuzca 114 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 115. — 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici 14 ve 15 inci maddeler eklenmiştir.

«Geçici Madde 14. — Bakanlar Kurulu, ödenecek Emlak Vergisi miktarını ilgili belediye meclislerinin kararı ve belediye başkanının teklifi üzerine mahalleler, köyler veya cadde, sokak yahut diğer bakımından farklı bölgeler itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere 1986 yılı için % 40'tan, 1987 yılı için % 20'den fazla olmamak üzere indirebilir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 9. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun :

- A) 4 üncü maddesinde yer alan en az ve en çok vergi miktarları üç katına,
  - B) 15 inci maddesi ile 21 inci maddesinin III üncü bendinde yer alan en az ve en çok vergi miktarları (15 inci maddenin 5 ve 6 ncı bendinde yazılı en az vergi miktarları hariç) beş katına,
  - C) 56 ncı maddesi ile 77 nci maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları on katına,
  - D) 60 ncı maddesi ile 74 üncü maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları beş katına,
  - E) 65 ve 84 üncü maddesi ile 2589 sayılı Kanunla eklenen Ek 6 ncı maddesinde yer alan en az ve en çok harç miktarları iki katına,
- çıkartılmıştır.

2. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Konu

Madde 29. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde Posta Telgraf Telefon İşletmesi tarafından tahsil edilen telefon, teleks, faksimili ve data ücretleri (tesis, devir ve nakil ücretleri hariç) Haberleşme Vergisine tabidir.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Bakanlar Kurulu, gerekli gördüğü takdirde, belediye meclislerinin kararı ve belediye başkanlarının talebi olmadan ödenecek Emlak Vergisi miktarını Türkiye genelinde 1986 yılı için % 40'tan, 1987 yılı için % 20'den fazla olmamak üzere indirebilir.»

«Geçici Madde 15. — 1.1.1986 tarihinden önceki dönemlerde meydana gelen vergiyi doğuran olaylar sebebiyle bu tarihe kadar beyan edilmiş bina ve araziye ait Emlak Vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerine Maliye ve Gümrük Bakanlığına bağlı vergi dairelerince devam olunur, 1.1.1986 tarihine kadar beyannamesi verilmemiş bina ve araziye ait tarh, tahakkuk ve tahsil işlemleri ilgili belediyeler tarafından yapılır.»

DOKUZUNCU BÖLÜM

24 64 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 116. — Tasarının 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 116 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 117. — Tasarının 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 117 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 118. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 72 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«2678 sayılı Kanuna göre kurulan resmî ve özel kombineler bu harçtan muafdir.»

MADDE 119. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 89 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Harcamalara katılma payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamıdır. Şu kadar ki yapılacak giderler peşin ödendiği takdirde bu paylar ilgililerden yüzde elli noksanı ile alınır. Ancak bu tür hizmet giderleri Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayımlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamaz.»

MADDE 120. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 91 inci maddesine aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

«Ancak, yapılacak yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul etmeleri halinde, bu paylar, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirilir.»

MADDE 121. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 93 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

3. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 96 ncı maddesine aşağıdaki (C) fıkrası eklenmiştir.

«C) Bakanlar Kurulu bu Kanunda yer alan maktu vergi ve harçların en az ve en çok miktarlarını belirleyen hadleri birlikte veya ayrı ayrı yahut her vergi ve harçla ilgili tarifelerde yer alan en az ve en çok hadleri birlikte veya ayrı ayrı on katına kadar artırmaya ve Kanunda yazılı hadlerden az ve bu hadlerin on katından çok olmamak üzere yeni hadler tespit etmeye yetkilidir.»

4. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa aşağıdaki mükerrer 97 nci madde eklenmiştir.

Müze giriş ücretlerinden belediyelere pay :

Mükerrer Madde 97. — Belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 40'ı belediye payı olarak ayrılır.

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer belediyesine ödenmesi mecburidir. Ödenmesi geciken paylar, müzeleri işleten gerçek ve tüzel kişilerden % 10 fazlasıyla tahsil olunur.

5. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 104 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kanunda yer alan Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ile Bina, İnşaat, İşyeri Açma İzni, İmar Mevzuatı Gereğince Alınacak Harçların mücavir alanlarda uygulanabilmesi için belediye hizmetlerinin bu mahallere götürülmüş olması şarttır.»

MADDE 10. — 3074 sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanununda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 3074 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Nispet

Madde 4. — Verginin nispeti % 9'dur.»

2. 3074 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Verginin dağılımı

Madde 6. — Vergi daireleri, Akaryakıt Tüketim Vergisi hâsılatının % 22'sini Kamu Ortaklığı Fonuna, % 48,25'ini T.C. Merkez Bankasında açılacak Akaryakıt Tüketim Fonu hesabına, tahsil edildiği ayı takibeden bir ay içinde yatırırlar.

Akaryakıt Tüketim Fonu hesabında toplanan meblağın, Akaryakıt Tüketim Vergisi hâsılatının % 6'sına te kabul eden kısmı belediyelerin hizmetlerini görebilmeleri için esasları Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığında müştereken hazırlanacak yönetmelik hükümleri çerçevesinde bu belediyelere, % 5'ine tekabül eden kısmı 2380 sayılı Kanuna göre Bayındırlık ve İskân Bakanlığı emrinde bulunan İller Bankasındaki «Belediyeler Fonu» hesabına, % 22'sine tekabül eden kısmı alt yapı tesislerinde kullanılmak üzere Karayolları Genel Müdürlüğüne, % 11'ine tekabül eden kısmı altyapı hizmetlerinde kullanılmak üzere Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, % 3,50'sine tekabül eden kısmı gençlere ve çocuklara hitabeden spor tesisleri kurulması için Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne, % 0,75'ine tekabül eden kısmı ise 3040 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca kurulan Türk Sporunu Teşvik Fonuna ödenir.»

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

«Harcamalara katılma payları, belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerde tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur.»

MADDE 122. — Tasarının 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 122 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 123. — 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa aşağıdaki mükerrer 97 nci madde eklenmiştir.

«Müze giriş ücretlerinden belediyelere pay

«Mükerrer Madde 97, — Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı millî saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 40'ı belediye payı olarak ayrılır.»

Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer belediyesine ödenmesi mecburidir. Ödenmesi geciken paylar, müzeleri işleten gerçek ve tüzelkişilerden % 10 fazlasıyla tahsil olunur.»

MADDE 124. — Tasarının 9 uncu maddesinin 5 inci fıkrası, Komisyonumuzca 124 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

ONUNCU BÖLÜM

3074 Sayılı Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 125. — Tasarının 10 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 125 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 126. — Tasarının 10 uncu maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 126 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 11. — 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. 2380 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki % 10,30 ve % 2,30 nispetleri sırasıyla % 9,20 ve % 1,70, üçüncü fıkrasındaki % 8 nispet % 6, dördüncü fıkrasındaki % 2 nispet % 3, altıncı fıkrasındaki % 6 nispet, % 2, sekizinci fıkrasındaki % 2 nispet % 1,5, dokuzuncu fıkrasındaki % 0,60 nispet % 0,40 olarak değiştirilmiştir.

2. 2380 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 3. — 1 inci madde ile Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılması öngörülen payların; 1985 yılında % 2'lik, 1986 yılında % 2,30'luk kısmı İller Bankasında Belediyeler Fonu olarak ayrılmak üzere Belediyeler için 1985 yılında 8,15; 1986 yılında % 8,45 ve İl Özel İdareleri için 1985 yılında % 1,15; 1986 yılında % 1,15 olarak uygulanır.

«Mahallî İdareler Fonu» Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat toplamının, 1985 yılında % 0,30'u; 1986 yılında % 0,30'u olarak oluşturulur.

3. 2380 sayılı Kanuna aşağıdaki ek 1 inci madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Mahallî idareler tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harçlar dolayısıyla kullanılması gereken beyanname, rehber ve diğer basılı kâğıtlardan, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Maliye ve Gümrük Bakanlığınca basımı ve dağıtım yapılacak olanlara ait basım ve dağıtım giderleri ile bu konuda yapılacak her türlü hizmetlere ait giderler, Genel Bütçe Vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden İller Bankasına gönderilen paylardan ödenir.

İller Bankası, söz konusu giderlerin karşılığını, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılacak bildirim tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde T.C. Merkez Bankasında bu bakanlık adına açılan hesaba yatırır.

4. 2380 sayılı Kanuna aşağıdaki ek 2 nci madde eklenmiştir.

EK MADDE 2. — Bu Kanun hükümlerine göre Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan payların, her bir gelir saymanlığı yerine merkezden görevlendirilecek bir saymanlık tarafından ayrılıp gönderilmesi için gereken düzenlemeleri (Bu Kanunun süre ve sorumlulukla ilgili hükümleri saklı kalmak üzere) yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 12. — 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen vergi nispetini bankalar arası mevduat muameleleri ile diğer banka ve sigorta muameleleri için ayrı ayrı veya birlikte % 1'e kadar indirmeye ve yukarıdaki nispeti aşmayacak şekilde yeniden tespit etmeye yetkilidir.»

MADDE 13. — 1. Yarışma ve Yeterlik sınavı sonucu seçilerek 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Geçici 5 inci maddesi uyarınca geçici sözleşmeli olarak çalıştırılan personelden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki şartları taşıyanlar; yazılı olarak baş vurmak ve idarece de uygun bulunmak şartı ile durumlarına uygun memuriyet kadrolarına nakledilebilirler.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

ONBİRİNCİ BÖLÜM

2380 Sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile İlgili Değişiklikler

MADDE 127. — Tasarının 11 inci maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 127 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 128. — Tasarının 11 inci maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 128 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 129. — 2380 sayılı Kanuna aşağıdaki Ek 1 inci ve Ek 2 nci maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Mahallî idareler tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harçlar dolayısıyla kullanılması gereken beyanname, rehber ve diğer basılı kâğıtlardan, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Maliye ve Gümrük Bakanlığınca basımı ve dağıtımı yapılacak olanlara ait basım ve dağıtım giderleri ile bu konuda yapılacak her türlü hizmetlere ait giderler, Genel Bütçe Vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden İller Bankasına gönderilen paylardan ödenir.

İller Bankası, söz konusu giderlerin karşılığını, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılacak bildirim tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde T.C. Merkez Bankasında bu bakanlık adına açılan hesaba yatırır.

EK MADDE 2. — Bu Kanun hükümlerine göre Genel Bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan payların, her bir gelir saymanlığı yerine merkezden görevlendirilecek bir saymanlık tarafından ayrılıp gönderilmesi için gereken düzenlemeleri (Bu Kanunun süre ve sorumlulukla ilgili hükümleri saklı kalmak üzere) yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

6802 Sayılı Gider Vergileri Kanunu ile İlgili Değişiklikler

MADDE 130. — Tasarının 12 nci maddesi, Komisyonumuzca 130 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kadrolar

MADDE 131. — Tasarının 13 üncü maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 131 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Sözleşmeli olarak çalışılan sürenin tamamını ilk girişteki derece ve kademe tespitinde değerlendirilir. Artan süreler üst derece ve kademedeki kanunî bekleme süresinde geçmiş sayılır.

2. 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki 1 sayılı cetvelin Maliye ve Gümrük Bakanlığına ait bölümüne aşağıda, unvanı, sınıfı, derecesi ve adedi gösterilen 25 000 kadro ilave edilmiştir.

KURUMU : MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ
Kurum Kod : 035

(I) SAYILI CETVEL

İhdas Edilen Kadrolar

Unvanı	Sınıfı	Ek Göstergesi	Serbest Kadro Adedi	Tutulan Kadro Adedi	Toplam
1. DERECE					
Uzman	G.İ.H.		50		50
2. DERECE					
Uzman	G.İ.H.		50		50
Çözümleyici	»		14		14
Programcı	»		14		14
Mimar	T.H.		1		1
Mühendis	»		1		1
3. DERECE					
Uzman	G.İ.H.		100		100
Çözümleyici	»		9		9
Programcı	»		21		21
Bilgisayar İşletmeni	»		20		20
Mimar	T.H.		1		1
Mühendis	»		2		2
4. DERECE					
Uzman	G.İ.H.		300		300
Çözümleyici	»		11		11
Programcı	»		14		14
Bilgisayar İşletmeni	»		50		50
Şef	»		20		20
Mühendis	T.H.		2		2
5. DERECE					
Çözümleyici	G.İ.H.		6		6
Programcı	»		19		19
Bilgisayar İşletmeni	»		75		75
Şef	»		50		50
Şoför	»		5		5
Mimar	T.H.		1		1
Mühendis	»		2		2
Teknisyen	»		2		2

MADDE 132. — Tasarımın 13 üncü maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 132 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

KURUMU : MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ
Kurum Kod : 035

(I) SAYILI CETVEL

İhdas Edilen Kadrolar

Unvanı	Sınıfı	Ek Göstergesi	Serbest Kadro Adedi	Tutulan Kadro Adedi	Toplam
6. DERECE					
Programcı	G.İ.H.		16		16
Bilgisayar İşletmeni	»		41		41
Şef	»		35		35
Şoför	»		5		5
Teknisyen	T.H.		2		2
7. DERECE					
Programcı	G.İ.H.		12		12
Şef	»		30		30
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	»		140		140
Şoför	»		5		5
Teknisyen	T.H.		3		3
8. DERECE					
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	G.İ.H.		180		180
Program Yardımcısı	»		36		36
Şoför	»		5		5
Teknisyen	T.H.		3		3
9. DERECE					
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	G.İ.H.		460		460
Daktiloğraf	»		150		150
Şoför	»		10		10
10. DERECE					
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	G.İ.H.		470		470
Daktiloğraf	»		150		150
Şoför	»		17		17
11. DERECE					
Şoför	G.İ.H.		30		30
12. DERECE					
Şoför	G.İ.H.		30		30
Hizmetli	Y.H.		100		100
Kaloriferçi	»		30		30
TOPLAM			2 800		2 800

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

(Hükümetin Teklifi)

KURUMU : MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

(I) SAYILI CETVEL

İhdas Edilen Kadrolar

Unvanı	Sınıfı	Ek Göstergesi	Serbest Kadro Adedi	Tutulan Kadro Adedi	Toplam
3. DERECE					
Çözümleyici	G.İ.H.		10		10
Programcı	»		20		20
Bilgisayar İşletmeni	»		20		20
4. DERECE					
Çözümleyici	G.İ.H.		10		10
Programcı	»		20		20
Bilgisayar İşletmeni	»		30		30
Şef	»		150		150
5. DERECE					
Çözümleyici	G.İ.H.		15		15
Programcı	»		30		30
Bilgisayar İşletmeni	»		50		50
Şef	»		200		200
Memur	»		100		100
Yoklama Memuru	»		550		550
Tahsildar	»		75		75
6. DERECE					
Çözümleyici	G.İ.H.		15		15
Programcı	»		30		30
Bilgisayar İşletmeni	»		50		50
Şef	»		400		400
Memur	»		300		300
Yoklama Memuru	»		750		750
İcra Memuru	»		100		100
Tahsildar	»		200		200
7. DERECE					
Şef	G.İ.H.		750		750
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	»		100		100
Memur	»		400		400
Yoklama Memuru	»		750		750
İcra Memuru	»		50		50
Veznedar	»		40		40
Tahsildar	»		100		100

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

(Hükümetin Teklifi)

KURUMU : MALİYE VE GÜMRÜK BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

(I) SAYILI CETVEL
İhdas Edilen Kadrolar

Unvanı	Sınıfı	Ek Göstergesi	Serbest Kadro Adedi	Tutulan Kadro Adedi	Toplam
8. DERECE					
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	G.İ.H.		150		150
Memur	»		200		200
Yoklama Memuru	»		950		950
İcra Memuru	»		50		50
Tahsildar	»		150		150
9. DERECE					
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	G.İ.H.		200		200
Memur	»		750		750
Yoklama Memuru	»		3 000		3 000
İcra Memuru	»		150		150
Veznedar	»		35		35
Daktiloğraf	»		200		200
Şoför	»		300		300
Hizmetli	Y.H.		200		200
Bekçi	»		100		100
Kaloriferci	»		100		100
10. DERECE					
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	G.İ.H.		200		200
Memur	»		1 250		1 250
Yoklama Memuru	»		4 000		4 000
İcra Memuru	»		150		150
Veznedar	»		25		25
Daktiloğraf	»		305		305
Şoför	»		350		350
Hizmetli	Y.H.		300		300
Bekçi	»		150		150
Kaloriferci	»		150		150
11. DERECE					
Daktiloğraf	G.İ.H.		520		520
Şoför	»		400		400
Hizmetli	Y.H.		1 000		1 000
Bekçi	»		500		500
Kaloriferci	»		500		500
12. DERECE					
Şoför	G.İ.H.		550		550
TOPLAM			22 200	22 200	

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

(Hükümetin Teklifi)

Kaldırılan hükümler

MADDE 14. — 1. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 201, 202 ve 206 ncı maddeleri hükümleri ile 203 üncü maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları, 177 nci maddesine 2791 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle eklenen fıkra, 344 üncü maddesinin 8 numaralı bendine 2791 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle eklenen hüküm, mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendine 2791 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle eklenen hüküm ve 232, 233 üncü maddelerinin son fıkra hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

2. 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunun 8 inci maddesi bu Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

3. 193 sayılı Kanunun;

a) 38 inci maddesinin son fıkrası,

b) 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişik 22, 32, 33, 34 ve mükerrer 122 nci maddeleri,

c) 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunla değişik 77 nci maddesi ile 105 inci maddesi,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

4. 766 sayılı Tapulama Kanununun 70 ve 72 nci maddeleri ile 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli 2 sayılı tarifenin 1/5 inci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

5. 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa bağlı (I) sayılı tablonun III üncü bölümünün 2 nci fıkrasının (a) bendi ile IV üncü bölümünün I inci fıkrasının a, b, c, d, e ve f fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

6. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 6 ncı maddesi ile 30 uncu maddesinin ikinci, 31 inci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

7. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 45 ilâ 51 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

8. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 199 sayılı Kanunla değişen 15 inci maddesinin 2362 sayılı Kanunla değişik 7 numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. - a) 193 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilen 46 ncı maddesi hükümü uyarınca artırılan miktarlara göre yeni takdirler yapılıncaya kadar, takdir komisyonlarınca takdir edilen ve halen uygulanmakta olan her bir dereceye ait götürü ticaret ve serbest meslek kazançlarına, bu kazançların 1/3'ü oranında ilave yapılır.

b) Bu Kanun ile Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 8 numaralı bendine ilâve edilen parantez içi hükümle götürü usulden yararlanmalarına imkân verilen ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mükellefiyetleri gerçek usulde tesis edilenler, 31.12.1985 tarihi itibarıyla götürü usule tabi olmanın şartlarını taşımaları ve Ocak 1986 ayı içinde bağlı buldukları vergi dairesine yazılı olarak başvurmaları halinde, Gelir Vergisi Kanununun 50 nci maddesi hükümü dikkate alınmaksızın 1.1.1986 tarihinden itibaren götürü usulde teklif olunurlar.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, bu maddede yazılı başvuru süresini bir aya kadar uzatmaya yetkilidir.

c) 1985 takvim yılı kazançlarına ilişkin olarak 1986 takvim yılı içinde kurumlar vergisi beyannamesi veren kurumların 1985 takvim yılında elde ettikleri ve iştirak kazançları istisnası kapsamına giren kazançları üzerinden % 10 gelir vergisi tevkifatı yapılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaldırılan Hükümler

MADDE 133. — Tasarının 14 üncü maddesinin 1 inci fıkrası, Komisyonumuzca 133 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 134. — Tasarının 14 üncü maddesinin 2 nci fıkrası, Komisyonumuzca 134 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 135. — Tasarının 14 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 135 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 136. — Tasarının 14 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası, Komisyonumuzca 136 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 137. — Tasarının 14 üncü maddesinin 5 inci fıkrası, Komisyonumuzca 137 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 138. — Tasarının 14 üncü maddesinin 6 ncı fıkrası, Komisyonumuzca 138 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 139. — Tasarının 14 üncü maddesinin 7nci fıkrası, Komisyonumuzca 139 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 140. — Tasarının 14 üncü maddesinin 8 inci fıkrası, Komisyonumuzca 140 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — a) 193 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilen 46 ncı maddesi hükmü uyarınca artırılan miktarlara göre yeni takdirler yapılmaya kadar, takdir komisyonlarınca takdir edilen ve halen uygulanmakta olan her bir dereceye ait götürü ticaret ve serbest meslek kazançlarına, bu kazançların 1/3'ü oranında ilave yapılır,

b) (Bu Kanun ile Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 8 numaralı bendine ilave edilen parantez içi hükümle götürü usulden yararlanmalarına imkân verilen ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mükellefiyetleri gerçek usulde tesis edilenler, 31.12.1985 tarihi itibarıyla götürü usule tabi olmanın şartlarını taşımaları ve Ocak 1986 ayı içinde bağlı buldukları vergi dairesine yazılı olarak başvurmaları halinde, Gelir Vergisi Kanununun 50 inci maddesi hükmü dikkate alınmaksızın 1.1.1986 tarihinden itibaren götürü usulde teklif olurlar.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı, bu maddede yazılı başvuru süresini bir aya kadar uzatmaya yetkilidir.

c) 1985 takvim yılı kazançlarına ilişkin olarak 1986 takvim yılı içinde kurumlar vergisi beyannamesi veren kurumların 1985 takvim yılında elde ettikleri ve iştirak kazançları istisnası kapsamına giren kazançları üzerinden % 10 gelir vergisi tevkifatı yapılır,

(Hükümetin Teklifi)

Bu tevkifat kurumlar vergisi beyanname verme süresi içinde yapılır.

d) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 86 ve 87 nci maddelerinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri, 1985 takvim yılında elde edilen ve münhasıran ücretten ibaret olan gelirler hakkında da uygulanır.

e) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bu Kanunla değişik mükerrer 116 nci maddesi hükmü ticari, ziraat ve mesleki kazançlarından dolayı 1985 yılında gerçek usulde vergilendirilen mükellefler hakkında da uygulanır.

f) Gelir Vergisi Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı ve 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunlarla değişik 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 1, 2, 3 ve 11 numaralı bentlerinde yazılı olan ve 1985 takvim yılı içinde elde edilen iratlar için, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 77 ve mükerrer 122 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

g) 193 sayılı Kanununun 31.12.1980 tarih ve 2361 sayılı Kanunla değişen Birinci Kısım Sekizinci Bölüm (Yatırım İndirimi) Ek 2 nci maddesinde bu Kanunla yapılan değişiklik, maddede sözü edilen yönetmeliğin yayımı ile birlikte, kazanılmış haklar saklı kalmak kaydıyla yürürlüğe girer.

GEÇİCİ MADDE 2. — a) 492 sayılı Kanuna ekli (4) sayılı tarifenin 13 numaralı bendinin (a) ve (c) fıkralarında belirtilen ve Emlak Vergisi beyanname verilmesini gerektiren işlemlerden, Emlak Vergisi beyanname verme süresi (ek süre dahil) bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçmiş olan ve tapuda gösterilmemiş bulunanların 31.12.1987 tarihine kadar tapuda gösterilmesi halinde, ilgili mükellefler hakkında bahis-konusu tarifeye bu Kanunla eklenen son fıkra hükmü uygulanmaz.

b) 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli (8) sayılı tarifeye bu Kanunla eklenen VIII Telsiz Harçları bölümünde yazılı olan harçlardan (Yıllık harçlara ait hükümler hariç) 7.11.1983 tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında kalan süreyle ilgili bulunanların ve bu Kanunla harç kapsamına alınan tüm işlem ve belgelere ait yıllık harçların 31.12.1985 tarihine kadar ödenmesi halinde ceza uygulanmaz.

3222 sayılı mülga Telsiz Kanunu hükümleri gereğince ödenen harçlar, bu Kanun hükümleri gereğince ödenecek harçlardan mahsup edilir.

Yürürlük

MADDE 15. — 1. Bu Kanunun birinci maddesinin araziye ait asgari ölçüde birim değer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ve arazi ile ilgili diğer hükümleri ve yoklamadan maksat ve yoklama memurlarına ilişkin hükümleri bu Kanunun yayımı tarihinde, arsalarla ait asgari ölçüde birim değer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ile ilgili hükümleri 1.3.1986 tarihinde yürürlüğe girer.

2. Bu Kanunun 5 inci maddesinin;

a) 492 sayılı Kanunun (8) sayılı tarifesine bu Kanunla eklenen telsiz harçlarına ait hükümleri (Yıllık harçlara ait hükümler hariç) 7.11.1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Bu Kanunla harç kapsamına alınan yıllık harçlara ilişkin hükümleri 1.1.1985 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

3. Bu Kanunun 6 nci maddesi, 8 inci maddesinin 7 nci fıkrası, 9 uncu maddesinin 2 ve 4 üncü fıkraları, 11 inci maddesinin 3 ve 4 üncü fıkraları ile 12 ve 13 üncü maddeleri bu Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

4. Bu Kanunun 7 ve 10 uncu maddeleri, bu Kanunun yayımını takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

5. Bu Kanunun 1, 2, 3 ve 4 üncü maddelerinin Bakanlar Kurulu ve Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki veren hükümleri 1.1.1986 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

6. Bu Kanunun diğer hükümleri 1.1.1986 tarihinde yürürlüğe girer.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Bu tevkifat kurumlar vergisi beyanname verme süresi içinde yapılır.

d) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 86 ve 87 nci maddelerinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri, 1985 takvim yılında elde edilen ve münhasıran ücretten ibaret olan gelirler hakkında da uygulanır.

e) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bu Kanunla değişik mükerrer 116 ncı maddesi hükümü ticari, zirai ve mesleki kazançlarından dolayı 1985 yılında gerçek usulde vergilendirilen mükellefler hakkında da uygulanır.

f) Gelir Vergisi Kanununun 24.12.1980 tarih ve 2361 sayılı ve 31.12.1981 tarih ve 2574 sayılı Kanunlarla değişik 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 1, 2, 3 ve 11 numaralı bentlerinde yazılı olan ve 1985 takvim yılı içinde elde edilen iratlar için, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 77 ve mükerrer 122 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — a) 492 sayılı Kanuna ekli (4) sayılı tarifinin 13 numaralı bendinin (a) ve (c) fıkralarında belirtilen ve Emlak Vergisi beyanname verilmesini gerektiren işlemlerden, Emlak Vergisi beyanname verme süresi (ek süre dahil) bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçmiş olan ve tapuda gösterilmemiş bulunanların 31.12.1987 tarihine kadar tapuda gösterilmesi halinde, ilgili mükellefler hakkında bahis konusu tarifeye bu Kanunla eklenen son fıkra hükümünü uygulanmaz.

b) 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli (8) sayılı tarifeye bu Kanunla eklenen VIII - Telsiz Harçları bölümünde yazılı olan harçlardan (Yıllık harçlara ait hükümler hariç) 7.10.1983 tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında kalan süreyle ilgili bulunanların ve bu Kanunla harç kapsamına alınan tüm işlem ve belgelere ait yıllık harçların 31.12.1985 tarihine kadar ödenmesi halinde ceza uygulanmaz,

3222 sayılı mülga Telsiz Kanunu hükümleri gereğince ödenen harçlar, bu Kanun hükümleri gereğince ödenecek harçlardan mahsup edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 1.1.1985 tarihinden sonraki dönemlere ait olmak üzere 2978 sayılı Kanun uyarınca verilmesi gereken vergi iade beyannamelerinin verilme süresi, bu Kanunun yayımlandığı tarihi takip eden 10 uncu günün mesai saati sonuna kadar uzatılmıştır. Bu süre içinde verilen vergi iade beyannameleri üzerinden hesaplanan vergi iadeleri, vergi dairelerince bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren 30 gün içinde ödenir.

Yürürlük

MADDE 141. — 1. Bu Kanunun Birinci Bölümünün araziye ait, asgari ölçüde birim değer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ve arazi ile ilgili diğer hükümleri ve yoklamadan maksat ve yoklama memurlarına ilişkin hükümleri bu Kanunun yayımı tarihinde, arsalarla ait asgari ölçüde birim değer tespiti için yeniden kurulan Takdir Komisyonları ile ilgili hükümleri 1.3.1986 tarihinde,

2. Bu Kanunun Beşinci Bölümünün;

a) 96 ncı maddesiyle 492 sayılı Kanunun (8) sayılı tarifesine eklenen Telsiz Harçları'na ait hükümleri (Yıllık harçlara ait hükümleri hariç) 7.10.1983 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Bu Kanunla harç kapsamına alınan yıllık harçlara ilişkin hükümleri 1.1.1985 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

3. Bu Kanunun 97, 98, 106, 114, 117, 123, 129, 130, 131, 132, 136, 137 ve Geçici 2 ve 3 üncü maddeleri yayımı tarihinde,

4. Bu Kanunun 99, 125 ve 126 ncı maddeleri yayımı takip eden aybaşından itibaren,

5. Bu Kanunun Bakanlar Kuruluna ve Maliye ve Gümrük Bakanlığına yetki veren hükümleri 1.1.1986 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

6. Bu Kanunun diğer hükümleri 1.1.1986 tarihinde,

yürürlüğe girer.

(Hükümetin Teşkilatı)

Yürütme

MADDE 16. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7.10.1985

Başbakan
T. Özal

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. V.
K. Oksay

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
M. T. Tütüç

Devlet Bakanı
A. Karaevli

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı V.
A. M. Yılmaz

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. Emiroğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yrd. Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım Orman Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı V.
H. H. Doğan

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 142. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca 142 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

